

**T.C.
D CLE ÜN VERS TES
SOSYAL B L MLER ENST TÜSÜ
E T M B L MLER E T M ANAB L M DALI
E itim Programları ve Ö retim Bilim Dalı
YÜKSEK L SANS TEZ**

**B LG SAYAR DESTEKL NG L ZCE Ö RET M NDE
KONU MA BECER S N NGEL T R LMES NE L K N B R ARA TIRMA**
Ba tıvar İlkö retim Okulu Örne i

Hazırlayan
Fuat BA KAN

Danı man
Yrd.Doç.Dr. Bayram A İLİO LU

D YARBAKIR
2007

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne

Bu çalışma jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalında
YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

[Signature]
Prof. Dr. Hasan AKGÜNDÜZ
BÖLÜM BAŞKANI

[Signature]

Başkan

[Signature]
Prof. Dr. Mehmet SAĞ İMAN
Bölüm Başkanı

Üye

[Signature]
Yrd. Doç. Dr. Bayram AŞILIOĞLU

Üye

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../2008

[Signature]
Prof. Dr. Emrullah Güney
Müdür
Enstitü Müdürü

ÖZET

Bu ara tırma, ortaö retim ve ilkö retim okullarında yabancı dil ö retiminde bilgisayar destekli ö retimin konu ma becerisi üzerine etkisini ortaya koymak amacı ile yapılmı Diyarbakır örne idir. Ayrıca ara tırma bu ana ba lık altında a a ıda yer alan dört alt ba lı ıda açıklamayı amaçlamaktadır:

1. Dil ö retiminde bilgisayar kullanılmalı mıdır?
2. Yabancı dil ö retiminde bilgisayar konu anlatımında mı, tekrar amaçlı mı yoksa alı tırma yapma amacıyla mı kullanılmalıdır?
3. Geleneksel ngilizce ö retim yöntemlerinin konu ma becerisini geli tirmeye etkileri nelerdir?
4. Bilgisayar destekli ngilizce ö retim yönteminin konu ma becerisini geli tirmeye etkileri nelerdir?

Ara tırma 2006 – 2007 ö retim yılı birinci yarıyılında Diyarbakır li, il merkezinde yer alan bir ilkö retim okulunun iki sınıfında yapılmı tır. Ara tırma 7/A sınıfında okuyan 22 ö renciye, 7/B sınıfında okuyan 29 ö renciye olmak üzere toplam 51 ö renciye uygulanmı tır.

Ara tırmanın uygulamasında bilgisayar yazılımları ve ders kitapları kaynak olarak kullanılmı tır. Okulda ö renciler, kontrol ve deney grupları olmak üzere iki gruba ayrılmı lardır. Kontrol gruplarına geleneksel ö retim yöntemi ile ngilizce dersi anlatılırken, deney gruplarına bilgisayar destekli ö retim yöntemi ile ngilizce dersi anlatılmı tır. Bu uygulama her sınıfta, e it sayıda ö rencinin yer aldı ı, iki ubede gerçekleştirilmi tır.

Toplam 51 ö rencinin olu turdu u kontrol ve deney gruplarına uygulama ba langıcında 10 sorudan olu an ö ntest ve konu ma becerisini ölçen bir sözlü test yapılmı tır. Daha sonra kontrol grubu yabancı dil dersini bilgisayar destekli ö renme ortamında gerçekleştirilmi ler, deney grubu ö rencileri geleneksel yöntem ile derslerini sınıf ortamında gerçekleştirilmi lerdir. Yapılan i lem sonrasında uygulamanın ba langıcında her iki gruba da yapılmı olan ö ntest soruları, uygulamanın sonucunda ö rencilere sontest olarak tekrar uygulanmı tır. 51 ö renciden olgusal veriler elde edilmi tır. Altı ngilizce ö retmeninden görü me yolu dü ünsel veriler toplanmı tır. Ara tırma konusu ile ilgili alan taraması yapılmı tır.

Ara tırma için toplanan ö ntest – sontest verileri ara tırmacı tarafından bir programa girilmi tır. Görü me yolu ile elde edilen veriler bant kaydı ile toplanmı tır. Toplanmı olan veriler çözümlenmi , analiz edilmi ara tırma ba lı ı ve ara tırmanın alt ba lıklar da de erlendirilerek yorumlanmı tır.

Ara tırmada toplanan veriler, yapılan çözümlenmeler neticesinde u sonuçlara varılmı tır:

1. Bilgisayar destekli yabancı dilde konu ma becerisinin geli tirilmesi, klasik yöntemlerle yapılan konu ma çalı malarına oranla daha ba arılı bulunmu tır.
2. Bilgisayar destekli yabancı dil ö retim yöntemi ile geleneksel ö retim yöntemi arasında ö renci ba arısı ve kalıcılık açısından anlamlı bir fark vardır. Ö renciler bilgisayar destekli yabancı dil ö retim yöntemi ile daha ba arılı olmaktadır.
3. Ö retim kalitesini arttırmak için derslerde bilgisayar teknoloji kullanılmalı, yabancı dil dersi için okullarda bilgisayar laboratuvarı gibi dil laboratuvarları olu turulmalıdır.

ABSTRACT

This research is the example of Diyarbakır which has done for the aim of proving the effect of computer-assisted language learning on foreign language teaching at secondary and primary schools. This research also aims to explain the nine subtitles under this title.

1. Must computer be used at teaching language?
2. Must computer be used at teaching the subjects or for the aim of repetition?
3. Does computer have influence on improving speaking skill?
4. What are the effects of computer assisted language teaching on the students' success.

The research has been done in two classes of a primary school in Diyarbakır during the first semester of 2006-2007 academic year. The research has been performed for all told 51 students, 22 students from class 7/A and 29 students from class 7/B.

The computer-sofwares and students' books have been used as resource for the application of the research. The students have been seperated into two groups, control group and experimental group. While the control group was being taught by using the traditional teaching methods, the other group was being taught by using the computer-assisted teaching method. This application has carried out in each class with the same number of students.

In the beginning of the application a pretest including 10 questions and an oral test measuring the speaking skill have been carried out for 51 students forming control and experimental groups. Then the control group has performed their lessons by using computer-assisted learning environment and the experimental group has performed their lessons by using the traditional learning environment. After this application, the questions of the pretest which had been carried out at the beginning of the application were carried out as a retest. It has been got factual data from 51 students. It has been collected English teachers' thoughts by the way of interviewing. The survey about the research has been done.

The data which had been collected by carrying out the pretest and the retest has been entered into a program by the researcher. The data which had been got by interviewing has been collected by using tape recording. The data which had been collected has been analysed and the analysed data has been interpreted under the main title and the subtitles.

It has been concluded to these results after analysing the collected data:

1. Improving speaking skill in foreign language by using computer-assisted has been found more successful than the speaking activities with the traditional methods.
2. There is a meaningful difference between computer-assisted foreign language teaching and traditional teaching methods in point of students' success and continuance. The students are more successful by using computer-assisted foreign language teaching method.
3. To raise the quality of education, the computer techonology must be used in teaching and language laboratories must be set in schools for the foreign language lessons.

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne

Bu çalışmamız jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalında
YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

.....
Başkan

.....
Üye

.....
Üye

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

...../...../2008

.....
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Teknoloji hızlı bir şekilde gelişmektedir. Gelişen teknoloji eğitim alanında da kendini hissettirmektedir. Teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesi gibi yabancı dil öğretimi de her geçen gün önem kazanmaktadır. Yabancı dilin öğretim kalitesini arttırmak için yabancı dilin bilgisayar destekli öğretim ortamında gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Bu araştırma İngilizce'nin konuşma becerisinin bilgisayar destekli öğretilmesi yönteminin öğrenci başarısına etkisini ortaya koymak, başarıya da başarısızlık nedenlerini belirleyerek, yabancı dilin daha iyi öğretilmesini, öğrencilerin daha başarılı olmasını sağlamak amacıyla ile çözüm önerileri getirmektedir.

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde bir çok değerli insanın yardım ve katkıları olmuştur.

Araştırmanın bu aşamaya gelmesinde bana, bana yol gösteren, yardımcı olan ve desteğini esirgemeyen, sorularıma yanıt veren danışmanım Sayın Yrd.Doç. Dr. Bayram AKILIOĞLU'na, derslerinde almış olduğum bilgilerden dolayı Sayın Prof.Dr.Hasan AKGÜNDÜZ'e ve Sayın Yrd.Doç.Dr.Behçet ORAL'a, araştırmalarım esnasında bilgisine başvurduğum ve gerekli kaynakları bana sağlayan Sayın Prof.Dr.Hüseyin UZUNBOYLU'ya, yazmış olduğum dinleme aktiviteleri ve dinleme çalımları ile yardımlarını esirgemeyen ELLLO WORLD site kurucusu Todd BEUCKENS'a, araştırmanın son aşamalarında görüşlerinden ve önerilerinden faydalandığım Sayın Prof.Dr.Özcan DEMREL'e, DynEd yabancı dil öğretim sisteminin ve Microsoft Türkiye dağıtıcısı Sayın Mehmet BAYRAKTAROĞLU'na ve DynEd'in yaratıcısı Sayın Lance KNOWLES'a, araştırmanın her aşamasında maddi ve manevi desteğini esirgemeyen ve araştırmamda bana fikir ve görüşlerini bildirerek, kaynak desteği sağlayan Kirkby Stephen School Öğretmenleri Marilyn TINKLER'e ve David MOORE'a, sınıf arkadaşlarımdan İngilizce Öğretmenibrahim KARATAŞ'a, danışmanları ile yardımcı olan İngilizce öğretmeni Hasan KARACAN'a, araştırmanın uygulaması süresince bana imkan sağlayan Başvuru İlgili Okulu Müdürü Can ELLER'ye ve araştırma uygulamasına katılan, araştırmanın gerçekleştirilmesini sağlayan uygulama sınıfı öğrencilerine teşekkürlerimi sunarım.

Diyarbakır -2007

Fuat BAKAN

Ç İNDEK İLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ONAY SAYFASI	iii
ÖNSÖZ	iv
Ç İNDEK İLER	v
TABLOLAR, GRAFLER ve KISALTMALAR LISTESİ	vi
GİRİŞ	1
• Konunun Sunumu	1
• Amaçlar	3
• Araştırmanın önemi	4
• Varsayımlar	5
• Sınırlılıklar	5
• Tanımlar	6
• Yöntem	6
✓ Araştırma Modeli	6
✓ Evren ve örneklem	7
✓ Verilerin toplanması	7
✓ Verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması	8
1. İLKÖ RETİMDE BİLİŞİM SAYAR DESTEKLİ İNGİLİZCE Ö RETİM YÖNTEMİYLE KONUSMA BECERİSİNİN GELİTİRİLMESİ	9
1.1. Dilin Bireysel ve Toplumsal Varoluştaki Vizyonu ve Dil Öğretiminde Öğrenme Bararısını Belirleyen Vizyoner ve Teknolojik Etkenler	13
1.2. Türk Eğitim Sisteminin Değişik Kademelerinde İngilizce Öğretiminin Güncel Profili	14
1.3. İlköretimde Geleneksel ve Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretim Yöntemlerinin Farklı Dil Becerileri ve Konuşma Becerisi Açısından Etkisel Doğurguları	16
2. İLKÖ RETİMDE BİLİŞİM SAYAR DESTEKLİ İNGİLİZCE YÖNTEMİYLE KONUSMA BECERİSİNİN GELİTİRİLMESİNDE LİNGVİSTİK NERARARA TIRMA/Barıvar İlköretim Okulu Örneği	20
2.1. Kişisel durum Bilgileri	26
2.2. Geleneksel İngilizce Öğretim Yöntemlerinin Konuşma Becerisini Geliştirmeye Etkileri	33
2.3. Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretiminin konuşma Becerisini Geliştirmeye Etkileri	37
TARTIŞMA-SONUÇ VE ÖNERİLER	61
KAYNAKLAR	75
EKLER	88
TUTANAK	95

TABLÖLAR L STES

TABLO 1. A SINIFI KONTROL VE DENEY GRUPLARI Ö RENC LER N N ÖNTEST – SONTEST BA ARI ARTI I.....	28
TABLO 5.B SINIFI KONTROL VE DENEY GRUPLARI Ö RENC LER N N ÖNTEST – SONTEST BA ARI ARTI I.....	30
TABLO 6. UYGULAMA OKULLARI KONTROL VE DENEY GRUPLARI Ö RENC LER N N ÖNTEST – SONTEST BA ARI ARTI LARININ KAR ILA TIRILMASI.....	30

GRAF KLER L STES

GRAF K 1. A SINIFI DENEY GRUBU ÖNTEST – SONTEST BA ARI KAR ILA TIRILMASI	27
GRAF K 2. A SINIFI KONTROL GRUBU ÖNTEST – SONTEST BA ARI KAR ILA TIRILMASI	27
GRAF K 3. B SINIFI DENEY GRUBU ÖNTEST – SONTEST BA ARI KAR ILA TIRILMASI.....	28
GRAF K 4.B SINIFI KONTROL GRUBU ÖNTEST – SONTEST BA ARI KAR ILA TIRILMASI	29
GRAF K 5. SINIFLARIN GENEL KAR ILA TIRILMASI.....	31

KISALTMALAR

BDE	:	Bilgisayar Destekli E itim
BDÖ	:	Bilgisayar Destekli Ö retim
BDDÖ	:	Bilgisayar Destekli Dil Ö retimi
MEB	:	Milli E itim Bakanlı ı
TÜB TAK	:	Türkiye Bilimsel ve Teknik Ara tırma Kurumu
CALICO	:	Bilgisayar Destekli Dil Ö reniminde Bilimsel Çalı malar
KPDS	:	Kamu Personel Dil Seviye Tespit Sınavı
ÜDS	:	Üniversitelerarası Yabancı Dil Sınavı
TOEFL	:	Test Of English As A Foreign Language
CALL	:	Computer-Based Language Learning (Bilgisayar Destekli Dil Ö renimi)
DYNED	:	Dynamic Education
ELP	:	English Language Portfolio
ELT	:	English Language Teaching

G R

Konunun Sunumu

...Dil insanın birey grup ölçe inde evrimle mesi bakımından devreye giren araçlardan biridir. nsan ruhunun bireysel ve kolektif ölçekte nesnel boyutta kendini deneyimlemesine aracılık edecek ekilde bizzat insan tarafından yaratılmı kültürel ve sosyal bir enstrüman konumundadır...(Akgündüz, 2006)

Günümüzde bir veya birden fazla dil bilmek hemen hemen toplumdaki pek çok insan için bir ihtiyaç hâline gelmi tir. Bunu gerekli kılan önemli sebepler vardır. Bunlar: toplumlar arasındaki ili kinin artması, ticaretin küresel bir boyut kazanması, ileti im araçlarındaki geli im sayesinde toplumlar arası ve bireyler arası diyalogun artması, kültür turizmi ve tatil turizminde hizmet amacıyla ikinci bir dil bilmenin önemini artması gibi nedenler sıralanabilir.

nsanlar arasındaki ili kinin köprüsü ileti imdir. nsan, do du u andan itibaren dil yetene ini kullanarak hayatını, çevresini, bütün olarak evreni dil aracılı ıyla sormu , sorgulamı ve hayatını sürdürmek için gerekli bilgi ve deneyimi edinmi tir. Bu ba lamda yabancı dil ö retiminin; ki ilerın dil açısından çevreyi ve içinde bulundu u konumu irdeleme, ele tirel algılama ve farklı hayat tarzlarına birçok açıdan bakabilme, farklılıkların bilincinde olma, bunları ho görüyle kar ılama, kendi yeteneklerini ke fetme ve özgüvenini artırma gibi bilgi, beceri ve tutumları kazanıp geli tirebilmeleri için gerekli oldu u dü ünülmektedir.

'Hızla geli en bilim ve teknolojinin transferine duyulan ihtiyaç, uluslararası ileti im aracı olan yabancı dillerin ö retimine önem kazandırmı tır. Bütünle meye yönelen dünyada, olu turulan uluslararası kurulu lar da yabancı dil ö renmeyi gerekli kılmaktadır: 1949 yılında öncelikle demokrasi ve insan haklarının korunması amacıyla 10 Avrupa ülkesinin katılımıyla resmî dilleri ngilizce ve Fransızca olan Avrupa Konseyi kurulmu tur. Hâlen 47 üyesi bulunan bu Konseye Türkiye de 1950 yılından beri üye bulunmaktadır. Konsey, kültürler arası farklılıkların kar ılıklı anlayı ve ho görüyle kar ılanabilmesi için birden çok yabancı dil ö renmeyi te vik etmektedir; 2001 yılında ba lattı ı Avrupa Dil Geli im Dosyası Projesi ile de AB' ye üye ülke vatanda larının, birlik ülkeleri içinde serbestçe dola abilmeleri, oturma ve çalı ma izni alabilmeleri için normal pasaportla birlikte, gidecekleri ülkenin dilini belli bir seviyede

bildiklerini belgeleyen bir dil pasaportu istemeyi plânlamaktadır.’ (MEB, 2004)

‘Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı da içeren ça da la manın temel amacı, evrensel bilgi, de er ve standartlara eri ebilmektir. Evrenselli e eri mede, uygarlık de erlerinin daha etkili, daha akılcı bir biçimde özüksenerek geli tirilmesi ise bir yönüyle zengin bir bilgi ve kültür birikiminden, di er yönüyle de çok yönlü ileti imden geçmektedir. Bu çok yönlü uluslararası ileti imin gerçekte tirilebilmesi için de istenen bilgi birikimini sa lamı modern toplumların dillerini ö renmek gerekmektedir. te yabancı dillerin önemi, uluslararası bu çok yönlü ileti imi yani çok boyutlu ili ki, haberle me ve payla mı gerçekte tirmedeki vazgeçilmez rolünden kaynaklanmaktadır.’(MEB, 2004)

‘Uluslararası ileti imin vazgeçilemez araçları olan yabancı dilleri ö renmenin ödülü, farklı dil ve kültürlerin üretti i evrensel nitelikteki bilgi ve de erlerden bilgisayar/internet teknolojilerini de kullanarak en kısa sürede yararlanmak; bu de erlerin süzgecinden geçmi bir dünya görü ü kazanmak; bu bilgi, teknoloji ve de erleri anlayıp geli tirerek ça in dı nda kalmamak olacaktır. Güniümüzde i bulmada bir yabancı dil bilme avantaj sa lamakta, ikinci yabancı dil bilme ise daha fazla avantaj sa lamaktadır. Yeterli seviyede yabancı dil bilen kültürlü insanımız, dünyadaki yenilikleri, geli meleri yakından izleyebilecek ve kalkınmamıza katkıda bulunabilecektir; her türlü geli meye kolayca uyum sa layarak ülkemizin uluslararası seviyede en iyi bir ekilde temsil edilmesinde aktif rol alabilecektir. Kurulacak uluslararası ileti im, ili ki ve payla ımlar sayesinde Avrupa ve Dünya ile bütünle memiz kolayla acaktır.’(MEB, 2004)

‘Ülkemizde dil ö renimine her zaman önem ve öncelik verilmi tir. Birinci yabancı dil yıllardır e itim sistemimiz içinde yer almı ve a ırlı mı korumaktadır. Yeni yabancı dil programları ve kitaplarının hazırlanması, ö retmenlerinin istihdamı, ö rencilere ilk ve orta ö retimde ikinci yabancı dili seçme hakkının verilmesi, bunun

göstergesidir. Ayrıca 2001-2002 ö retim yılından itibaren Anadolu Ö retmen Liselerine, 2004-2005 ö retim yılından itibaren de Anadolu Liseleri, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri ve Fen Liselerine zorunlu ikinci yabancı dil dersleri konulmu tur. (MEB, 2004)

Yüzyılımızda bilgiye ula mak için anadilin yanı sıra en az yaygın olarak kullanılan ba ka bir dilin bilinmesi zorunluluk haline gelmi tir. Bugün dünya üzerindeki farklı co rafyalarda, ngilizce yaygın olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla, ngilizce ö renmek neredeyse günümüz insanı için bir zorunluluk haline gelmi tir.

Amaç

Küreselle en dünyada, ülkeler arası yakın etkile imin do al bir sonucu olarak yabancı dil ö retimi daha fazla önem kazanmı tir. Her dil farklı bir kültüre açılan kapıdır. Bu yüzden, bugün insanların büyük bir kısmı bir yabancı dil ö renme gayreti içinde bulunmaktadır. Ülkemizde de bu anlamda hem milli e itim kurumları, hem de özel e itim kurumlarında yo un bir ö renme-ö retme çabası göze çarpmaktadır. Ama bu çabalar henüz istenen verimi sa layamamı tir. Bunun en önemli nedeni de ngilizce konu ma becerisinin kazandırılmamasıdır. te bu a amada ngilizce konu ma becerisini kazandırma çalı maları ve do al ortama benzer ortamları yaratma arayı ları ba lamı tir. Bu çalı malar kapsamında Milli E itim Bakanlı ı DynEd bilgisayar destekli dil e itim sistemi programını ilkö retim okullarında uygulamaya ba lamı tir.

te bu a amada, ngilizce konu ma becerisi ve bilgisayar destekli konu ma becerisi geli tirme çalı maları önem kazanmı tir. Bu ara tırmanın da amacı, Bilgisayar destekli ö retimin ngilizce konu ma becerisini geli tirmede geleneksel yakla ımlara göre daha etkili olup-olmadı ını belirlemektir.

Bu amaçla, *Dilin Bireysel ve Toplumsal Varolu taki Vizyonu ve Dil Ö retiminde Ö renme Ba arısını Belirleyen Vizyoner ve Teknolojik Etkenler, Türk E itim Sisteminin De i ik Kademelerinde ngilizce Ö retiminin Güncel Profili ve lkö retimde Geleneksel ve Bilgisayar Destekli ngilizce Ö retim Yöntemlerinin Farklı Dil Becerileri ve Konu ma Becerisi Açısından E itsel Do urguları* konularında ara tırma yapılmı tir.

Önem

Bilim ve teknoloji sürekli geli mekte buna ba lı olarak ö retim tekniklerinde de birtakım de i ikliklere ihtiyaç duyulmaktadır. Ö retmenler bu de i iklikleri derslerine yansıtı ı ölçüde e itimde ba arının artması söz konusu olmaktadır. Ö retmenin derslerinde uyguladı ı yöntem ve tekniklere yenileri eklenmekte, bu yöntem ve teknikleri uygulayabilmek için yeni ortamlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Ancak hem yöntem ve tekniklerin hem de bu yöntem ve tekniklerin uygulanmasını sa layan ortamların ne kadar etkili oldu unun da ara tırılması gerekmektedir. Bazen çok etkili oldu u dü ünülen bir yöntemin ya da ortamın aslında etkili olmadı ı uzun denemeler sonucu anla ılabilmektedir. Bu nedenle e itimde sıklıkla yöntem ve teknik de iikli i kolay bir ekilde yapılamıyor. Geleneksel e itim sisteminin bilgisayar destekli e itime geçi i bu nedenle hem zor hem de zaman almaktadır.

Bilgisayar çocuklarımızın ba mını döndüren, duygusal açıdan onları çok etkileyen günümüzün en önemli teknolojik devrimidir. Bilgisayar, cep telefonu ve televizyon çocuklarımızın ya malarının ba kö esinde oturuyor. Artık dinlenmeyi, e lenmeyi, ö renmeyi bilgisayarla yapma alı kanlı ı edindiler.

Bilgisayarın günlük hayatımızda bu kadar vazgeçilmez olması alı ık oldu umuz ba vuru kaynaklarımız kitapların güncelli ini yitirmesi gibi algılanabilir. Aslında böyle bir ey söz konusu de ildir. Fakat toplumumuzun, dünya toplumlarının bu konudaki hızına yeti mesi de gerekiyor. Bu nedenle sadece dilbilgisi kuralları verilerek yapılan ngilizce derslerini ça ın gereklerine uygun hale getirmeliyiz.

Yabancı bir dil, özellikle ngilizce ö renmenin önemi tartı ılmaz bir gerçektir. Günümüzde, Türk milli e itim sistemlerinde yer alan okullarda ö retilmeye çalı ılan ngilizce'nin istenilen düzeyde olmadı ı tüm çevreler tarafından kabul edilmekte, hatta ngilizce ö retiminde yeni yakla ımların uygulamaya konulması gerekti i üzerinde durulmaktadır.

Yabancı dil ö retimi do al ortamda yapıldı ı oranda ba arıya ula ır. Her sınıfa veya her bireye do al ortam imkanlarını sunamadı ımızı dü ünürsek, o zaman da sınıfı do al ortama benzer ortamlara dönü türdü ümüz takdirde ba arılı oluruz.

Yabancı dil ö retimi yapılan sınıflarda do al ortamı yaratma ve görsel zenginlik olu turma konusunda bilgisayar teknolojisinin çok önemli katkıları vardır. Bu çalı ma bir

anlamda bilgisayar teknolojisini kullanarak yabancı dil ö retimini daha verimli hale getirme konusunda katkı sağlayacaktır.

Bilgisayar destekli eğitimimin önemini vurgulayarak yabancı dil ö retiminde konuma becerisinin geliştirilmesinde sağlanabilecek etkililiği belirlemeye çalışacağız. Böylece İngilizce ö retiminde önemli bir yere sahip olan konuma becerisinin geliştirilmesine katkıda bulunmuş olacağız. Bu araştırmada elde edilen bulguların okullarda sürdürülen İngilizce ö retiminde konuma becerisinin geliştirilmesine yeni bir yaklaşım getireceğine inanılmaktadır.

Varsayımlar

Bu araştırmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilmiştir:

- *Deney ve kontrol gruplarına İngilizce dersinin ö retimini üstlenen öğretmen, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek formasyonu konularında yeterli seviyededir.*
- *Uygulanan öntest ve sontest arasında geçen süreçte kontrol altına alınamayan değişkenler deney ve kontrol gruplarını aynı şekilde etkilememiştir.*

Sınırlılıklar

Bu araştırma aşağıda belirtilen sınırlılıklar içerisinde yürütülmüştür.

- *Diyarbakır ili Merkez Bağcıvar Beldesi'nde bulunan Bağcıvar İlköğretim Okulu 2. kademe 7.sınıf öğrencileri ile,*
- *çerik olarak İngilizce genel zaman (simple present tense), indiki zaman (present continuous tense), geçmiş zaman (simple past tense), gelecek zaman (simple future tense) dilbilgisi konuları ile,*
- *2005-2006 öğretim yılı ikinci öğretim dönemi ile,*
- *İngilizce dili öğretimine ilişkin konuma becerisi ile,*
- *Bilgisayar ve programlarının kullanımı ile, sınırlıdır.*

Tanımlar

Bilgisayar Destekli Ö retim Yöntemi: Her türlü bilgisayar programı kullanılarak yapılan ö retim etkinli idir.

ngilizce Ö retim Yöntemleri: Daha çok anlatma yöntemi kullanılarak di er bir tanımla ö retmen merkezli yapılan bir ö retim etkinli idir.

Konu ma becerisi: Bireyin duygu, dü ünce ve hayallerini sözlü olarak kar ısındakine aktarabilmesidir. Konu ma becerisi ile ilgili a a ıdaki tanımlar da vardır. 1.Konu ma i i, 2.Görü me, danı ma, müzakere, 3.Dinleyicilere bilim, sanat, edebiyat gibi bir konuda bilgi vermek için yapılan konu ma, Konferans. (TDK, 1998, 1358). Sözlü anlatıma konu ma da diyoruz. Konu ma, ki inin duygu ve dü üncelerini sözle bildirmesidir. (Kavcar vd., 1998, 57). Konu mak; dinleyicilere kar ı bir kimsenin belli bir konu üzerinde söyledi i sözlere denir. (Karaalio lu, 1987, 313), Konu ma, dü üncelerin, görü lerin, bilgilerin, olayların, izlenimlerin, dileklerin, önerilerin, isteklerin, duyulanların sözle kar ı tarafa anlatılmasıdır. Buna göre konu ma, bir sözlü anlatım yoludur. (Sarıca ve Gündüz, 1995, 217) ekinde tanımlanmaktadır.

Ö renme Ba arısı: Yapılan ö retim çalı malarının bireyin geli mesine ve istenen seviyeye gelmesidir

ngilizce Konu ma Becerisi: Bireyin duygu, dü ünce ve hayallerini ngilizce sözlü olarak kar ısındakine aktarabilmesidir.

Yabancı Dil : Anadilden ba ka herhangi bir dile yabancı dil denir.(Türk Dil Kurumu,Türkçe Sözlük)

Yabancı Dil Ö retimi: Bir ö retim kurumunda, yazılı metin ve sözlü anlatımda bütün derslerin anadille ö retilme ve bunun yanında da yabancı dil ö retimini ifade etmektedir.

Eri i: Öntest ve sontest puanları arasındaki ortalama farkı.

Kalıcılık testi: Deneklerin ö retimi yapılan konularla ilgili ö renmelerini tespit edebilmek için son testten belirli bir süre sonra uygulanan veri toplama aracı.

Alı tırma: Önceden ö renilen bilgilerle ilgili uygulama çalı maları yaparak peki tirme ve iyile tirme sa lama.

Yöntem

Bu bölüm altında ara tırma modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve uygulama, verilerin çözümü ve yorumlanması her bir alt başlıkla ilgili yapılan çalışmalar ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

Ara tırma Modeli : Ara tırma modeli, ara tırmanın sorularını cevaplamak ya da hipotezlerini test etmek amacıyla ara tırmacı tarafından kasıtlı olarak geliştirilen bir plandır. Deneysel ara tırmalar ise, de ikenler arasındaki neden sonuç ilişkilerini keşfetmeyi amaçlayan ara tırma modelleridir (Büyüköztürk, 2001). Bu ara tırma deneysel bir ara tırmadır.

Ara tırmada ;

- *Kaynak tarama,*
- *Alan tarama,*
- *Düzey belirleme testi,*
- *Kalıcılık testi*

kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem : Ara tırmanın evreni, Türk milli eğitim sisteminde yabancı dil öğretimine ilişkin konuşma becerisinin geliştirilmesinde, Diyarbakır'ın *Bağcıbaşı İlköğretim Okulu* üzerine yoğunlaşmıştır. Aynı sınıftan seçilen öğrencilerden *kontrol grubu* ve *deney grubu* oluşturulmuştur. Ara tırma kontrol ve deney grupları üzerinde uygulanmıştır.

Kontrol grubu: İngilizce konuşma alıştırmaları geleneksel öğretim yöntemine göre yapan grubu.

Deney grubu: İngilizce dili konuşma alıştırmalarını bilgisayar destekli yapan deney grubu.

Verilerin Toplanması : Öntest – sontest uygulamasında öğrencilere uygulama başlangıcı ve uygulama sonunda 10 sorudan oluşan bir sınav uygulanmış ve bir okuma parçası okutulmuştur. Bu sınav ve okuma parçası sonrasında aşağıdaki konuşma becerisi kriterlerine

uygun daha önce hazırlanan bir gözlem formu doldurulmu tur. Gözlem formu doldurulurken a a ıdaki kriterler göz önünde bulundurulmu tur.

- Kendisi ve ba kası hakkında bilgi alı veri inde bulunabilmesi,
- Kendisi ve bir ba kasının sa lık durumuyla ilgili bilgi alı veri inde bulunabilmesi,
- Kendisi ve bir ba kasının güncel ya amına ili kin bilgi alı veri inde bulunabilmesi,
- Ki ileri ya da nesnelere özelliklerine göre kar ıla tırabilmesi,
- Gelece e yönelik i lere ili kin bilgi alı veri inde bulunabilmesi,
- Geçmi olaylara ili kin bilgi alı veri inde bulunabilmesi,
- Çevre bilincinin geli tirilmesine ili kin bilgi alı veri inde bulunabilmesi,
- Farklı kültürlerin ya am biçimlerine ili kin kar ıla tırma yapabilmesi,
- Bir yer hakkında bilgi alı veri inde bulunabilmesi,
- Konu ma metinlerini diyalog ekinde sözle anlatabilmesi,
- Görsel, sözel ve yazılı ipuçlarını kullanarak tahminde bulunabilmesi,
- Farklı durumlarla ilgili tartı ma yapabilmesi,
- Farklı durumlarla ilgili verilen bilgileri yorumlayabilmesi,
- Buldukları duruma uygun, do ru ileti im kurma yöntemleri geli tirmesi,
- Temel tümce yapılarını kullanarak soru sorup yanıt verebilmesi,
- Yabancı dil konu maktan zevk alabilmesi,
- Konu ma yaparken telaffuz kurallarına uyması,
- Dilbilgisi kurallarını ba lı kalarak konu ması,
- Vurgu ve tonlamaya dikkat ederek konu ması,(MEB, 2004)

Ara tırmada olgusal, yargısal verilerin yanı sıra ara tırma probleminin her açıdan de erlendirilebilmesi için görü ve dü ünce yolu ile toplanan verilere de yer verilmi tir. Görü ve dü ünce yolu ile veri toplayabilmek için 6 ngilizce ö retmeni ile irtibat kurulmu tur. Mümkün oldu unca görü me yapılacak ö retmenlerin uygulama Sınıfı ö retmenleri olmasına dikkat edilmis tir. Görü me yapılan ö retmenler en az 5 ile 10 senelik ö retmenlik tecrübesine sahip olan ve bilgisayar okuryazarı olan ö retmenlerdir.

Ö retmenlere a a ıdaki sorular sorulmu tur:

1. Dilin konu ma becerisini kazandırmada bilgisayar kullanılmalı mıdır?
2. Yabancı dil ö retiminde bilgisayar konu anlatımında mı kullanılmalıdır?

3. *Yabancı dil ö retiminde bilgisayar tekrar amaçlı mı kullanılmalıdır?*
4. *Yabancı dil ö retiminde bilgisayar alı tırma yapmak için mi kullanılmalıdır?*
5. *ngilizce ö retmenlerinin teknoloji beklentileri nelerdir?*
6. *Bilgisayarla i lenilen derslerde bilgi kalıcılı ı artar mı?*
7. *Bilgisayar ö rencinin ö renme süresine etki eder mi?*
8. *Bilgisayar destekli yabancı dilde konu ma becerisi ö retiminin ö renci ba arısı üzerine etkileri nelerdir?*

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumu : Veri toplama aracı olarak hazırlanan öntest – sontest soru ka ıtları, ö retmen görü meleri bant kayıtları ve anket formlarının geri dönü ünden sonra gerekli kontroller yapılmı ve ö retim kademesine göre, Sınıflara göre de erlendirilmi tir.

Uygulama a amasından sonra de erlendirmeye alınan anket sayısı 53, öntest – sontest sayısı 53'dür. Ara tırma sonucunda elde edilen anket verileri ara tırmacı tarafından kodlanarak SPSS 9.0 for Windows programına girilmi tir.

Ara tırmanın bu bölümünde uygulama sınıflarında kullanılan yöntem, ara tırma evreni, ara tırma örnekleminden bahsedilmi tir. Evren – örneklem ve gerekli olan bütün elemanlar de erlendirilmi tir. Veri toplama araçlarından ayrıntılı bir ekilde bahsedilmi tir. Veri toplama ko ulları ve veri analizinde kullanılan programlar aktarılmı tir.

Ö rencilerden öntest – sontest yolu ile toplanan olgusal verilerden, anket yolu ile toplanan yargısal verilerden ve ö retmenlerden görü me yolu ile toplanan verilerden elde edilen bulgular, ara tırmanın ana problem ve alt problemleri do rultusunda yorumlanmı tir.

Bu bölümde elde edilen bulguların yorumlanması iki ana ba lık altında toplanmı tir. Ö retmenler ve ö rencilerden toplanan veriler ö renci ve ö retmen ba lıkları altında toplanıp, de erlendirilecektir. Ö renci ba lı ı altında ise ö rencilerden toplanan, olgusal ve yargısal veriler de erlendirilmi tir.

Öntest – Sontest

Ara tırma kapsamında toplam 53 ö renciye öntest – sontest uygulaması yapılmı tir. Öntest – sontest uygulanan ö rencilerin ya ortalaması 14 olarak hesaplanmı tir.

1. LKÖ RET MDE B LG SAYAR DESTEKL NG L ZCE Ö RET M YÖNTEM YLE KONU MA BECER S N N GEL T R LMES

Dil insanın ileti imini oldu u kadar toplumdaki konumunu ve e itim olanaklarından yararlanma durumunu belirleyen önemli bir araçtır. Buna pek çok örnek verilebilir: Almanya'da ya ayan ancak yeterli düzeyde Almanca bilmedikleri için zihinsel engelli olarak kabul edilip ikinci sınıf okullara gönderilen Türk çocukları çarpıcı bir örne i olu turur (A ılıo lu 1996: 17).

Avrupa Birli i'nin ve gelece in dünyasında ikinci sınıf bir toplum olmamak için dünyada yaygın olarak kullanılan di er dilleri çocuklarımıza iyi seviyede ö retmemiz gerekmektedir. Dünyadaki hızlı de i meden ve her geçen gün artan bilgilerlerden gerekti i gibi yararlanabilmek, rakipleriyle mücadele edebilmek ve onlarla ileti im içinde olmayı becerebilmek çocuklarımıza ö retece imiz yabancı dillerin sayesinde olacaktır.

Bugün artık insanlar arasında iyi bir i e sahip olmanın, i inde ilerlemenin temel ko ullarından birisinin anadilin yanı sıra en azından bir yabancı dile sahip olmak ve bu yabancı dili iyi bir ekilde konu mak oldu u yönünde görü birli i bulunmaktadır. Türkiye'deki bir ö renci açısından olaya bakıldı ı zaman Türkçe bilmenin bir dereceye kadar onun i ine yarayabilece i söylenebilir. Türkçe bilen birisi sadece Türkçe kaynaklara ula ıp, bunlardan bilgi edinebilirken; yabancı dil bilen birisi, daha zengin kaynaklara ula ma olana ı edinmi olur.

Yeni bilgi teknolojilerinde meydana gelen de i im ve bu teknolojiler ile hızlı bir ekilde artan bilgiyi insan ya amına yansıtabilmenin temelinde, planlı e itim sürecinde, yeni teknolojilerin etkin ve verimli bir ekilde i e ko ulması yatmaktadır. Kısacası, yeni bilgi teknolojilerinin tüm e itim-ö retim süreçlerinde de i ik amaçlar do rultusunda kullanılmasıdır. E itim ve ö retimdeki en önemli kullanım yerlerinden bir tanesi de yabancı dil ö retiminde olmalıdır.

Alkan, (1995) e itim ve teknoloji arasında üç yönlü bir ili kinin oldu una dikkat çekmektedir:

- *E itimde teknolojik olanaklardan yararlanma,*
- *Teknik insan gücü yeti tirme,*
- *Teknolojik ortama uyum sa layacak bireyler yeti tirme.*

E itimde teknolojik olanaklardan yararlanma boyutunda, geli en teknolojilerin e itime uygulanması ya da teknolojik olanaklardan e itim alanında yararlanma biçimi kastedilmektedir. Teknolojik olanaklarda yararlanma boyutunda bilgisayar destekli ö retim uygulamaları, bilgi a ları, ö retim etkinliklerinde de i ik araç ve gereçlerin kullanımı gibi birçok örnek vardır.

E itim ve teknoloji ili kisinin ikinci boyutu, her teknolojinin ihtiyaç duydu u insan gücünün e itim yoluyla yeti tirilmesini olu turmaktadır. Örne in, Otelcilik ve Turizm Meslek Liselerinde servis, resepsiyon ve yiyecek-içecek bölümlerinde turizme yönelik yeti tirilmeye çalı ılan insan gücü nitelikleri gibi.

E itim ve teknoloji arasındaki ili kinin üçüncü boyutunda ise bugünün teknolojik ortamına uyum sa lamak için bireylerin bir takım bilgi, beceri ve tutumlar ile yeti tirilmeye çalı lması söz konusudur.

E itim-ö retimde teknoloji kavramı, tüm e itim ve ö retim etkinliklerinde kullanılan bütün i itsel ve görsel ileti im ortamlarını içine almaktadır. Bilgisayarlar, tepegöz, slayt makineler, resimler, dil laboratuvarları vb. gibi araçlar e itim-ö retimde teknoloji uygulamalarına örnek olarak gösterilebilir.

E itimde yeni teknolojik sistemlere; bilgisayarlar, televizyon, e itsel amaçlı uydular, tele-ileti im, bilgi i lem sistemleri, veri tabanları, bilgisayar a ları, bilgi bankaları örnek olarak gösterilmektedir (Keser, 2000).

E itim-ö retimde yeni teknolojiler sadece ça da teknolojileri kapsamaktadır. E itim-ö retimde bir teknoloji uzun yıllar kullanılmı sa ve bu teknoloji artık bireylerin ihtiyaçlarına cevap veremiyorsa artık eski bir teknolojidir denilebilir. Yeni teknolojiler ise ça ın gerektirdi i özellikleri barındıran, bireylerin ihtiyaçlarını kar ılayan ve istenilen alanda etkin ö renmeyi sa layan teknolojilerdir. Bunları ba nda bilgisayar ve internet gelir.

Bilgisayarların aktif olarak bir ö renim ve ö retim aracı olarak kullanımı ise özel olarak geli tirilmi etkileimli programlarla mümkündür. Ö retim amaçlı bu programlar kullanıldı nda, ö renim sürecinde bilgisayar ö renciyle çe itli biçimlerde etkile ir: Program bir konuyu sunar, ö renciyi yönlendirir, ö renciye al ırma ve testler sunar, ö rencinin sorulara verdi i cevapları de erlendirir ve kısmen yorumlayarak ö renciyi yönlendirir. Bu programlar a ırlıklı olarak ki isel ö renim amaçlı programlardır ve *ö retici (Tutorial)*,

Çokluortam, (Multimedya, Hypermedya), Alı tırma (Training), Simülasyon vb. tiplere ayrılmaktadırlar. Ö retici programlar bir konuyu adım adım sunar, konunun öğrenilip öğrenmediğini test etmek amacıyla öğrenciye sorular yöneltilir ve öğrencinin cevabını değerlendirilerek onunla etkileşilir. Buna örnek olarak ‘*Windows Öğreticisi*’ veya ‘*Multi Lingua English One*’ programı gösterilebilir. (Uzunboylu, 2001)

Multimedya içerikli öğretim programlarında konu sunumunda ve etkileşimde metin, ses ve görüntü gibi bütün materyaller kullanılır ve işlevi prensibi öğrenciye programlara benzer. Aradaki fark birçok materyalin aynı ortamda kullanılmasıdır. Alı tırma programları ise öğrencilerden farklı olarak, bir konuyu öğretilmeden sadece alı tırmalar sunarlar ve destek amaçlıdır. Farklı ortamlarda öğrenilen konuların pekiştirilmesine yönelik destekleyici alı tırma etkinlikleri sunarlar. Üreticiler son yıllarda daha kapsamlı programlar üretme yoluna gittiklerinden piyasada sadece alı tırma sunan programların sayısı oldukça azdır.

Bilgisayar destekli öğretim yaygınlaşmasına ve popülerleşmesine etki eden bir diğer önemli gelişme internettir. İnternetin eğitim amaçlı olarak birçok kullanım alanı mevcuttur (Çimrek, 1995; Milheim, 1997; Uzunboylu, 2001):

- a. Öğretme-öğrenme sürecini desteklemede,
- b. Okulu tanıtmaya çalışmalarında,
- c. Ölçme ve değerlendirme hizmetinde,
- d. Eğitim yönetimi ve denetiminde,
- e. Araştırma ve proje çalışmalarında,
- f. Rehberlik hizmetlerinde,
- g. Öğrenci ve velilere dönüt sağlamada,
- h. Öğrenciler arasında bilgi alışverişinde,
- i. Bir konunun ulusal ve uluslararası düzeyde tartışılmasında,
- j. Bireysel veya grupta öğrenme çalışmalarında,
- k. Uzaktan öğretim yaklaşımı ile disiplinlerin öğretiminde,
- l. Kütüphanelerde bulunan kitap ve süreli yayın koleksiyon listelerine erişilmede,
- m. Diğer ortamlarda bulunan bilgi ve dokümanlara erişilmede ve temin edilmede.

Öğrenme-öğretme sürecini desteklemek amacıyla hazırlanan Web sitelerinde ve bilgisayar programlarında her bir dersle ilgili konu özetleri, eğitimci oyunları, alı tırma soruları, konuyla ilgili alı tırmaları mevcuttur. Öğrencilerin bu bilgi ortamlarına girerek öğrenilen konularla

ilgili tekrar, problem çözme ve alı tırma gibi etkinlikleri yapmaları sa lanmaktadır (Driscoll, 1998; en, 1999). Bu tür ö renme ortamları derslerin ö renme-ö retme sürecine yeni yakla ımlar getirmekte, ö renme-ö retme ortamının zenginle mesine ve daha etkili olmasını sa lamaktadır.

Yeni tanı ılan teknolojilerin her birinin kendine özgü kullanım alanı olmakla birlikte beraber kullanıldı ında e itim-ö retim adına daha iyi sonuçlar alınabilmektedir. Örne in, yabancı dil ö retiminde birden fazla teknolojik aletin kullanımı daha etkili sonuçlar ortaya çıkarır. Yabancı dil ö retiminde dört temel beceri vardır. Bunlar Konu ma (*Speaking*), Okuma (*Reading*), Yazma (*Writing*) ve Anlama (*Understanding*) 'dır. Bu dört temel beceri bir sandalyenin dört aya ı gibidir. Nasıl ki sandalyenin ayaklarından birisi eksik oldu unda, sandalye ayakta duramazsa, yabancı dil ediniminde de bu temel becerilerden birisinin eksikli i durumunda o dil do ru bir ekilde kullanılamaz. Bu nedenle temel dil becerilerinin bir bütünlük içinde ve birbirini tamamlayacak ekilde ö retilmesi gerekir.

Günümüzde temel dil becerilerinin ö retilmesinde de farklı teknolojiler kullanılmaktadır. Her bir beceri için aynı teknolojinin veya aynı metodun kullanılması söz konusu de ildir. Birkaç yöntem ve teknikle ö retilmeye çalı ılır.

1.1. Dilin Bireysel ve Toplumsal Varolu taki Vizyonu ve Dil Ö retiminde Ö renme Ba arısını Belirleyen Vizyoner ve Teknolojik Etkenler

...Dil insanın birey grup ölçe inde evrimle mesi bakımından devreye giren araçlardan biridir. nsan ruhunun bireysel ve kolektif ölçekte nesnel boyutta kendini deneyimlemesine aracılık edecek ekilde bizzat insan tarafından yaratılmı kültürel ve sosyal bir enstrüman konumundadır. nsan ve her insan yatay tarihte varolmu ve olacak olan bütün insan dillerinin ifresi ve tohumunu bilincinde barındırmaktadır. Çünkü farklı diller aynı ruhsal enerjinin farklı dü ünceler ve eylemlere dönü mü formatlarıdır. Dolayısıyla bir insanın tek dille sınırlılı ı salt bir özde le medir. Hangi kültürel ortamda varoluyorsa o kültürel etki içerdeki simetrik tohumu çiçeklendirmi olmaktadır. Kullandı ı ana dil insanı kullanma

durumunda de il ise her insan di er tohum ve ifreleri de açma elveri lili ine sahiptir. Hatta bu durum insanın bütünsel varolmasının bir göstergesidir. Çünkü her dil bir noktadan sonra kendi hapishanesini yaratmakta ki iyi belirli kültürel kalıpların mahkumları haline getirmektedir... (Akgündüz, 2006)

Yabancı dil öğreniminde, hangi yaklaşım ya da yöntem kullanılırsa kullanılsın, her yönetime dört temel amaç takip edilmek zorundadır. Bu dört amaç; öğrenilecek bilginin öğreniciye sunulması, öğrenilecek bilginin açıklanması, pekiştirmek için tekrar ve uygulama basamaklarını kapsamaktadır.

Sunu : Bu bir sözcüğün ya da dilbilgisi yapılarının günlük yaşamda, o dili kullanan kişilerce kullanılması ile doğan farklılıklar gösterebilir.

Açıklama: Konun açıklanması işlemi sunu basamağından, önce ya da sonra olabilir. Öğreniciye anlamaları ya da genel yapı kurallarını kendisinin keşfederek öğrenmesi beklenir (Smith, 1982: 36).

Tekrar: Dil öğreniminin temel bölümüdür. En hızlı öğrenen öğrenciler bile yeni bir sözcüğün ya da yapıyı öğrenmek için yüksek sesle, yazarak ya da düşünerek tekrar kullanmak zorundadırlar. Bol tekrar öğrencinin öğrenmesi için artırır. Yabancı dil öğrenimi “alışkanlıklar edinme”dir. Bu noktada yola çıkarak:

1. *Alışkanlıklar pekiştirme yoluyla güçlendirilir.*
2. *Yabancı dil “uyarı-cevap” esasına göre öğrenilir.*
3. *Dil davranış tür ve davranışları öğreniciyi harekete geçirerek öğrenilmelidir (<http://.../zezenca/egitim.htm>).*

Uygulama: Uygulama öğreniciye öğrenme durumunda gerçek hayatta karşılaşacağı durumlara geçiş fırsatı verir (Smith, 1982: 37).

Bu uygulama amaçları ile genel olarak yabancı dil öğreniminde öğrenci daha aktif hale getirilmesi, belirtilen amaçlar takip edilirse, sınıfta karşılaşılacak konulara yer verilmesi, öğrenci öğrenmediği dilin milletlerine karşı önyargılarından arındırılması, her öğrencinin öğrenme süreçleri farklılıklarına dikkat edilmesi gerekmektedir.

E er dil ö retiminde belirtilen noktalara dikkat edilirse ö rencinin dil ö reniminde daha ba arılı oldu u görülecektir.

1.2. Türk E itim Sisteminin De i ik Kademelerinde ngilizce Ö retiminin Güncel Profili

Yabancı dil ö retimi Osmanlı mparatorlu u zamanında Tanzimat'ın ilanıyla (1839) ba lamı tır.

lk olarak okutulmaya ba lanan yabancı dil Fransızca'dır. Fransızca ilk olarak, mühendishane-i Bahr-i Hümayun ve Mühendishane-i Berri-i Hümayun okullarında okutulmaya ba lanmı tır (<http://.../zezencay/egitim.htm>).

1838 – 1868 dönemlerinde hizmet veren Askeri Tıbbiye, Fransızca stanbul'da açılan Tıphane-i Amire ve Cerrahhane-i Ma'müre okullarında bir tıp dili olarak e itime dahil olmu tur (Öztürk , 1999 : 121).

lk olarak 1868 yılında kurulan Galatasaray Lisesi'nin açılması ile yabancı dil orta dereceli okullarda da ö retilmeye ba landı.

E itimin bir bütün olarak ele alınması için yayımlanan “Maarif-i Umumiye ve Nizamnamesi”den sonra yabancı dil dersleri orta dereceli okullara girmi tir.

Fransızca'dan sonra ngilizce, ikinci yabancı dil olarak Robert Kolej'in açılması ile ö retilmeye ba ladı.

Tanzimat Fermanı'nın ilanından sonra yabancıların özel okul açma giri imlerinin artması nedeni ile ülkemizde Fransız, ngiliz, Amerikan, Alman ve talyanlar kendi dillerinin okutulaca ı, denetiminin devletimiz tarafından yapılaca ı okullar açmı lardır (<http://.../zezencay/egitim.htm>).

Devlet okullarında 1908 yılına kadar ngilizce'nin önemli bir yeri olmamı tır. Bahriye Mektebi'nde 1806 yılından ba layarak ngilizce zorunlu, Fransızca ise seçmeli bir ders olmu tur (Öztürk , 1999 : 121).

Cumhuriyet ilanından sonra 3 Mart 1924 tarih ve 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanununun çıkması ile Tanzimat döneminden önceden okutulan Arapça ve Farsça dersleri kaldırılmıştır. Bu derslerin yerlerini İngilizce, Fransızca ve Almanca yabancı dilleri almıştır (<http://.../zezenca/egitim.htm>).

1952'den sonra açılan Maarif kolejleri, 1955'te açılan Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 1980'den sonra sayıları artan Anadolu Liseleri ve Özel Türk Liselerinde yabancı dil eğitimi verilmiştir (Öztürk, 1999 : 121).

1968-1978 yıllarını kapsayan 10 yıllık dönemde çalışmaların tamamlanması ve İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerinde modern yabancı dil eğitimi yöntemlerine uygun; öğrenci kitapları, öğretmen kılavuzları, alıştırma kitapları, küçük tablolar, duvar resimleri, film kasetleri, ses bantları hazırlanması kararlaştırılmıştır (<http://.../zezenca/egitim.htm>).

İlköğretim okullarında, dil eğitimi Milli Eğitim Bakanlığı'nın 1997 – 98 öğretim yılında uygulamaya konulan 8 yıllık kesintisiz ilköğretim programında, 4. ve 5. sınıflardan başlamak üzere öğrencilere bir yabancı dil öğrenme zorunluluğunu getirmesi ile başlamıştır. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından 10.09.1997 tarih ve 143 no'lu karar sayısı bu yaptırım ile kabul edilmiştir. Kabul edilen bu uygulama ile birlikte yabancı dil dersi 1997 – 1998 öğretim yılında ilköğretim okullarında okutulmaya başlanmıştır. Yabancı dil dersi (İngilizce, Almanca, Fransızca) ilköğretim okullarının 4. ve 5. sınıflarında haftada iki saat, 6., 7., 8. sınıflarda dört saat olarak okutulması kararı alınmıştır (Genç, 1999: 299).

Sekiz yıllık zorunlu temel eğitimin yürürlüğe girmesiyle birlikte dördüncü sınıftan itibaren öğrencilere okutulan yabancı dil dersi için temel eğitim kurumlarımızın büyük çoğunluğunda yalnızca İngilizce'nin sunulduğu gözlemlenmektedir (Güven, 2000 :223).

Alınan karar ile öğrencilere, 6. sınıftan itibaren ikinci yabancı dil (İngilizce, Almanca, Fransızca) dersini seçebilme imkanı da tanınmıştır. İlköğretim okullarında öğrencilerin seçti oldukları yabancı dil kıyaslaması yapıldığında, İngilizce'nin öğrenciler tarafından daha çok tercih edildiği saptanmıştır (Genç, 1999: 301).

1.3. İlköğretimde Geleneksel ve Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretim Yöntemlerinin Farklı Dil Becerileri ve Konu materyali Becerisi Açısından Eğitimsel Doğurguları

Geleneksel İngilizce öğretiminde konuşma becerisi ve diğer dil becerilerinin kazandırılmasında farklı öğretim yöntemleri kullanılmaktadır. Bu yöntemler konuşma ve dinleme becerilerinin gelişiminde istendiği kadar etkili olamamaktadırlar. Yabancı dil öğretiminde günümüze kadar çeşitli teori ve yöntemler geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Dil öğretiminde kullanılan bazı yöntemler şunlardır:

- *Grammar – Translation Method (Dilbilgisi – Çeviri Yöntemi)*
- *Direct Method (Düzvarım Yöntemi)*
- *Audio – Lingual Method (Kulak – Dil Alı kanlı ı Yöntemi)*
- *Cognitive Method (Bilişsel Öğrenme Metodu)*
- *Communicative Method (İletişimsel Yöntem)*
- *Kavramsal – İlemsel Yaklaşım (Notional – Functional Approach)*
- *Eclectic Method (Seçmeli Yöntem)*

Bu bazı yöntemler ile birlikte son yıllarda yabancı dil öğretiminde kullanılan farklı yöntemlerde bulunmaktadır. Bu yöntemler:

- *Lazanov'un Telkin Yöntemi (Suggestology / Suggestopedia)*
- *Curran'ın Grupla Dil Öğretimi yöntemi (Community Language Learning)*
- *Asher'in Tüm fiziksel Tepki Yöntemi (Total Physical Response)*

Bu yöntemler genellikle Amerika'da uygulama bulmaktadır (Demirel, 1993 : 50).

Bunlara ek olarak son zamanlarda NLP yöntemi de uygulanmaya başlanmıştır. Beyin temelli bu öğrenme yönteminde öğrencilerin derinlik öğrenme becerileri göz önünde bulundurulur.

A) Dilbilgisi – Çeviri Yöntemi

Bu yöntem akla dayalı çözümler, kural öğrenme ve karışık yapı çalışmalara yer verir. Bu yöntemde konuşma becerisini gelişimi önemli değildir (Demirel, 1993 : 32).

Bu yöntemde yer alan dil öğretimi uygulaması amaçları:

1. *Dilbilgisi : Biçim bilgisi ve söz dizimi kurallarını içermektedir.*
2. *Öğretim: Ezbere dayalıdır. Bazı temel sözcükler, sözcük listeleri ve onların çekimleri öğretilir. Sözcükler metinden bağımsız öğretilir.*

3. *Dilbilgisi Kuralları: Tümdengelim metoduna göre öretilir (Demircan, 1990 : 150).*

B) Düzvarım Yöntemi

Bu yöntem, Dilbilgisi ve Çeviri yöntemine tepki olarak 1950 yıllarında doğmuştur.

Düzvarım yönteminde dil öğrenimi kulakla başlayacak, sözcükler cümleler tekrar edilerek saklanacak ve okunup, yazılacaktır. Bu yöntemde, örnekleme ve görerek öğrenme önemlidir.

Sözcüklerin tanımı verilir. İlk birkaç hafta telaffuzla alakalı verilir. Sınıflarda anadil kullanılmamasına ya da öğrenilenlerin ana dile çevrilmemesine dikkat edilir (Öztürk , 1999: 122).

C) Kulak – Dil Alışkanlığı Yöntemi

Dilbilgisi kuralları cümle içinde öğrenilir. Dilin doğal öğreniminin dinlemeyle başlayarak, bunu konuşma, okuma ve yazma becerileri izlediği düşünülürken bu yöntem geliştirilmiştir.

Yabancı dil genel olarak yazma dili konuşma olarak kabul edilir. Yabancı dilde konuşmanın kusursuz gerçekleştirilebilmesi için tekrar, taklit çok önemlidir. Bu yöntemde öğrenim daha çok teyyp ve dil laboratuvarları ile yapılmaktadır (Öztürk, 1999: 122).

Bu yöntemde öğrenimin başlangıcında günlük dile alakalı verilerle, öğrenilecek dilde en çok kullanılan yapı ve deyimler öğrenilir (Demircan, 1990 : 185).

D) Bilişsel Öğrenme Yöntemi

Bu yöntem ünlü dilbilimci Chomsky ile bilişsel öğrenme kuramcılarının Ausubel tarafından ortaya çıkarılmıştır (Demircan,1990 : 195).

Bilişsel Öğrenme Yönteminin Başlıca Özellikleri:

- *Yabancı dilin iletişim için kullanılması önemlidir.*
- *Dil öğrenimi bir alışkanlık değil, yaratıcı bir süreçtir.*
- *Dilbilgisi kuralları tümevarım ve tümdengelim yöntemleri ile öğrenilmelidir.*
- *Dört temel beceri aynı oranda öğrenilmelidir.*
- *Anadil kullanımı ve gerektiğinde çeviri yapılmasına izin verilmelidir.*
- *Önemli olan anlama becerisinin kazanılmasıdır.*

- *Ö retmen, ö retimi kolayla tırıcı kabul edilir (Demirel, 1993 : 43).*

E) İleti İmci Yöntem

Bu yöntemde dil kurallarının ö retilmesi yerine, ö renciye ihtiyaçları do rultusunda ileti im kuracak oranda dil becerisi kazandırmak amaçlanmaktadır. Dil ileti im aracı olarak kullanılacaktır (Demirel, 1993 : 45).

F) Kavramsal – İlemsel Yaklaşım

Bu yöntem Henry Widdowson (1978), Cristopher Brumfit (1989) ve Keit Johnson (1982) dil uzmanları tarafından yabancı dil programlarının hazırlanmasında a amasında önerilmiştir. Uzmanlar, dil ö retimi esnasında sınıf içersinde kullanılan yöntemin önemli olmadığını önemli olanın ders programlarının başka yöntemlerle i birli i içinde olabilmesi gerektiğini savunmuşlardır (Öztürk, 1999 : 123).

G) Seçmeli Yöntem

Bu yöntem, adında da anlaşıldığı gibi yöntemlerin kavrama olarak kullanılmasıdır. Bu yöntemde, ö retmen sınıf içi etkinliklerde her yöntemin en iyi tarafını alıp, kullanabilmektedir.

Bu yöntem ile yabancı dil ö retmenlerinin sınıf içi etkinliklerinde daha iyi ve etkili bir ö retim yapabilecekleri görüşü önü ortaya çıkarmaktadır (Demirel, 1993 : 48).

Geleneksel Ö retim yöntemlerinin aksine Bilgisayar destekli ö retim yöntemleri konuşma ve dinleme becerilerinin geliştirilmesine büyük katkı sağlamaktadır. Bilgisayar destekli ö retimin birçok yararları vardır. BDÖ'nin yararları şunlardır:

1. *Bilgisayar destekli ö retim yönteminde ö renciler sürekli aktiftir ve derse katılımlarını sağlar.*
2. *Her ö renci kendi öğrenme hızında öğrenir.*
3. *Ö retim ortamının zenginleştirilmesi, görsel – işitsel öğelerin kullanımı öğrenci başarısını arttırmaktadır.*

4. Ö rencinin performansı bilgisayara kayıt edilebilir. Ö retmen bu sayede ö rencinin performansını gözlemleyerek, ö renciye gerekli yardımlarda bulunur.
5. Bilgisayar destekli ö retimde ö renci zamandan ve ortamdan ba ımsız ö renebilir (Yıldırım & ahin, 1999 : 62 -64).
6. Bilgisayar destekli ö retimde ö renci bilgisayarla etkile im kurarak, istedi i anda konu ile ilgili sorular sorarak yanıtlarını alabilmekte ve istedi i kadar tekrarlayabilmektedir.
7. Laboratuvar ortamında yapılması tehlikeli ve pahalı olan deneyler benzeti im yöntemi ile kolaylıkla yapılabilmektedir.
8. Ö renim küçük birimlere indirildi i için, ba arı bu birimler üzerinde sıralanarak gerçekleştirilir (U un, 2000 : 57).
9. Bedensel ya da zihinsel özürlü ö rencilerin ö renmelerinde etkilidir.
10. Bilgisayar destekli ö retim için kullanılan yazılımlardaki renk, müzik ve hareket konuya gerçeklik kazandırır (Bal, Kele , Erbil, 1999 : 204).

2. LKÖ RET MDE B LG SAYAR DESTEKL NG L ZCE YÖNTEM YLE KONU MA BECER S N N GEL T R LMES NE L K N B R RARA TIRMA /Ba ıvar lkö retim Okulu Örne i

Bilgisayar destekli ngilizce yöntemiyle konu ma becerisi kazandırmak daha kolaydır. Konu ma alı tırmasının en iyi yapıldı ı yer ö renilen dilin konu uldu u gerçek ortamlardır. Ama günümüzde her ö renciyi gerçek ortama gönderemeyece imiz göz önüne alındı ında uygun ortam yaratmaya çalı ılmasının önemi ortaya çıkmaktadır. te burada bilgisayarlar ve donanımlarının önemi ortaya çıkmaktadır. Çe itli bilgisayar ve dil ö renme programlarıyla gerçek ö renme ortamına benzer ortamlar yaratılabilir ve ö retme daha etkili olur.

Bugün ülkemizde en önemli sorunlardan bir tanesi de yabancı dil ö retimindeki yetersizliktir. Tek tip bir ö retim metoduyla tek tip ö renciye hitap edilmesi e ilimi, yabancı dilin etkili ve kısa sürede ö retilmemesinin en önemli nedenleri arasındadır (Yıldırım, 1998: 728). Ço unlukla, klasik ö retme yöntemleriyle e itilen ö retmenlerimiz, okullara gittiklerinde, kendilerine ö retildi i gibi ö retmeye çalı maktadırlar. Klasik tarzda yabancı dil ö retmeye çalı mak, ö rencilerin yabancı dili gerekti i gibi ö renmesini engellemektedir. ngilizce ö retmen adaylarının ö retim yöntem ve teknikleri konusundaki yeterliliklerine ili kin algıları ile ilgili ara tırmasında A ılıo lu (2006: 1-9), ngilizce ö retmen adaylarının, ö retmen merkezli yöntem ve tekniklerde kendilerini yeterli olarak algılamak, ö rencilerin

aktif oldu u yöntemlerde ise kendilerini genellikle yetersiz ve az yeterli olarak algıladıklarını belirtmektedir. Söz konusu ara tırmadaki bulgular, klasik yabancı dil ö retme yönteminde ısrar edilmesinin, ö retmen ve ö renci arasındaki etkile imi olumsuz yönde etkiledi i ve sonuçta ngilizcenin istenilen düzeyde ö renilmesini engelledi i görü ünü desteklemektedir.

Türkiye’de Bilgisayar destekli ngilizce ö retimi için de i ik çalı malar yapılmı tır. Bu çalı maları üç ana ba lıkta toplamak mümkündür.

A. Milli E itim Bakanlı ı Bilgisayar Destekli E itimi ve Bilgisayar Destekli E itim Projesi

Çalı malar : Milli E itimin Bakanlı ı e itim alanında meydana gelen teknolojik geli meleri takip edebilmek için ilk resmi giri imlerini 1984 yılında “Ortaö retimde Bilgisayar E itimi htisas Komisyonunu olu turarak ba latmı tır. Komisyonunda Milli E itim Gençlik ve Spor Bakanlı ı yetkilileri ile üniversitelerden bir grup ö retim üyesi görev yapmı tır. Komisyon, görevine A ustos 1984 yılında ba lamı ve Kasım 1984’de Ortaö retimde bilgisayar e itimin temel ilkelerini, ilgili donanımları içeren bir çalı ma yapmı lar, raporlarını sunmu lardır.

Komisyonun hazırlamı oldu u raporda, uygulamaya geçi programı, uygulama okulları seçimi, uygulamada görev alacak ö retmenlerin yeti tirilmesinde kriterler, uygulamada görev alacak ö retmenlerin yeti tirilmesi, ö retmen yeti tirilmesi programları, ö retimde kullanılacak araç – gereçlerin hazırlanması, bilgisayar donanımları seçimi, di er kurumlarla i birli i, de erlendirme ve yaygınla tırma gibi konulara de inilmi tir (mer, 2000: 55).

Türkiye’de ilkö retim ve ortaö retim kurumlarında yeni bilgi teknolojilerinin girmesi belirtildi i gibi olu turulan komisyon raporları ile birlikte 1984 yılında “Bilgisayar Destekli E itim Projesi” ile olmu tur (Akkoyunlu, mer; 1998 : 168). 1984 yılında Milli E itim Bakanlı ı tarafından yapılan teknolojik geli ime ayak uydurma çalı maları ile orta ö retim kurumlarına 1100 mikro bilgisayar alınmı tır. Yapılan çalı malar ile birlikte ülkemizde orta ö retim seviyesinde, bilgisayar e itiminden çok bilgisayarın bir e itim aracı olarak kullanıldı ı bilgisayar destekli e itim çalı maları ba latılmı tır (fulya.sari@bilkom.com.tr).

1985 – 1986 ö retim yılından itibaren 101 Orta dereceli okula, bir tanesi ö retmene, 10 tanesi de ö renciye olmak üzere toplam 1111 adet bilgisayar sa lanmı tır. Her okulda 2

ö retmen 5 hafta süre ile Hizmetçi E itim kurslarına alınarak yetiştirilmiştir (Uzun, 2000:216).

1985 yılında ö retmenlere bilgisayar kullanma ve *BASIC* programlama dilini öğretmek amacıyla kurs süreleri 10 – 30 gün arasında değişen iki kurs verilmiştir. Öğretmenlere tanınan bu kurs Bakanlık ve bilgisayar firmaları tarafından düzenlenmiştir. Böylelikle toplam 225 öğretmenin bilgisayar kullanımı ve programlama dilleri hakkında eğitim alması sağlanmıştır. Öğretmenlere kurs ile verilen eğitim ile birlikte öğretmenin bilgisayar destekli öğretim uygulamalarında etkinliği ve verimliliği arttırmadığı gözlemlenmiştir. Bu sonuç doğrultusunda yürütülen teknolojik gelişimde öğretmen yetiştirmekten çok yazılım kullanımı ve yazılım kullanan öğretmen yetiştirmek yeni hedefler olarak ilan edilmiştir (Mer, 2000:56).

1985 – 1986 öğretim yılından itibaren, Ticaret, Turizm – Otelcilik okullarında başlatılan çalışmada 13 okula, 10'ar adet olmak üzere toplam 130 bilgisayar dağıtılmıştır. Öğretmenlerin Hizmetçi E itimi bütün okullara yaygınlaştırılmıştır. 1985 – 1986 yılları arasında bilgisayar dersi 2 saat teorik, 1 saat uygulamalı olarak verilmiştir. Daha sonra 1987 – 1988 yıllarından itibaren bilgisayar dersi seçmeli dersler arasına alınmıştır. Bu uygulama ile birlikte her okula 3 saatlik bilgisayar dersi konulmuştur. Okullarda, başlatılan bu faaliyetleri çok olumlu bulunmuştur. Yürütülen bu çalışmadan memnun olan kurumlar, okullara bilgisayar hediye etmeye başlamışlardır (Uzun, 2000: 217).

1988 yılında 1985 yılında yapılan uygulama tekrarlanmış toplam 250 öğretmene *BASIC* dili öğretilmiştir. 1989 yılında Milli Eğitim Bakanlığı 24 üniversite ile işbirliği yaparak, 750 öğretmenin eğitim almasını sağlanmıştır.

1990 yılına kadar 170 bilgisayar 55 ilköğretim okuluna, 1461 bilgisayar 96 genel liseye, 1095 bilgisayar 88 teknik liseye, 432 bilgisayar 43 ticaret lisesine olmak üzere toplam 3158 tane bilgisayar alınmıştır (Akkoyunlu, Mer; 1998 : 162).

Milli Eğitim Bakanlığı 1990 yılına kadar yapılan uygulamaları değerlendirerek, 1989 – 1990 öğretim yılında, dokuz firma ile bilgisayar destekli eğitim konusunda yapılan çalışmalarını sürdürmeleri için anlaşmıştır (Uzun, 2000 : 220).

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından dokuz firma ile yapılan anlaşma ile başlatılan Pilot Proje değerlendirme çalışmaları için firmalar tarafından toplam 58 okulda denemeler yapılmıştır. Uygulamaları için yaklaşık 6 Milyar TL. harcanmıştır.

Aynı zamanda üniversitelerde yapılan bu çalışmaya etkili bir şekilde katılımı vardır. Üniversiteler projeye yazılım üretimi, yazılım kullanımı ve öğretmen yetiştirme konusunda yardımcı olmuştur (Uzun, 2000 : 219).

1990 yılına kadar Milli Eğitim Bakanlığı hizmetleri ve eğitim etkinliği olarak bir tane bilgisayar bakım ve onarımını içeren, dört tane bilgisayar destekli öğretmen yetiştirme yönelik ve bilgisayar okur – yazarlığını, programlama eğitimini içeren kuralar düzenlemiştir.

1991 yılında hizmetleri ve eğitim ile 5300 öğretmen daha eğitim almıştır. Hizmetleri kurslar Anadolu Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Çukurova üniversiteleri yardımı ile yapılmıştır (Mer, 2000 : 57).

26 –27 Haziran 1990’da Bakanlık tarafından düzenlenen 2. Danışma Kurulu toplantısında Öğretmen Yetiştirme Komisyonunun sunduğu raporda öğretmen yetiştirme hizmet öncesi ve hizmet-içi olmak üzere iki ana gruba ayrılmıştır.

1990 – 1991 öğretim yıllarında öğretmen eğitimi çalışmaları, “formatör öğretmen” ve “uygulayıcı öğretmen” olmak üzere iki farklı alanda düzenlenmişlerdir. Yıllarda “yazılım danışmanı öğretmeni” alanı da eklenmiştir. Formatör öğretmen tanımı, bilgisayar destekli öğretimde görev alacak öğretmenleri yetiştirecek öğretici öğretmen, uygulayıcı öğretmen tanımı bilgisayar destekli öğretim uygulamalarını gerçekleştirecek öğretmen olarak, yazılım danışmanı öğretmen tanımı yetiştirilecek öğretmen grupları için kullanılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin birlikteliğinde bu üç alandaki öğretmen yetiştirilme çalışmaları 1991 yazında başlamıştır (Mer, 2000: 58 -59).

1993 yılında Bilgisayar Eğitimi ve Hizmetleri Genel Müdürlüğü geliştirilmiş olan yazılımların çeşitlilik kazanmasını sağlamıştır. 1995 – 1996 yıllarında 53 okulda CD – ROM üretimi başlamıştır. 1997 – 1998 öğretim yılında 8 yıllık kesintisiz eğitim sisteminin başlaması ile Eğitimde Çatışma Yakalama 2000 Projesi yürütülmeye başlanmıştır. Bu proje kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından her il ve ilçede ilköğretim okullarının en az ikisine 20 bilgisayarlık bilgisayar laboratuvarı kurulması kararı alınmıştır. Bu proje ile sınıflarda kapsamlı bir alt yapı oluşturulacak, oluşturulan bu alt yapı sayesinde öğretmenler sınıfta bulunan bilgisayar ile derslerini anlatacaklar, bu bilgiler öğrencilere tepegöz ve video yardımı ile gösterilecektir. Bu proje için çok sayıda bilgisayar ihtiyacı sağlanmıştır (Akkoyunlu, Mer; 1998 : 163).

MEB 2006 yılında Bilgisayar destekli İngilizce öğretmenliği alanında devrim sayılabilecek bir yeni çalışmaya başlamıştır. Sanko Eğitim Kurumlarını Milli Eğitim Bakanlığı'na başlatıldı. DYNED Eğitim Programı ile Türkiye çapında bir seferberlik başlatmıştır. Bu amaçla ilk etapta 220 öğretmene formatörlük eğitimi verilmiştir. Formatör öğretmenler de kendi illerinde diğer İngilizce öğretmenlerine bu programı tanıtacaklar. Formatör öğretmenlerin bilgilerine pekiştirmeleri ve güncellemeleri için ayrıca Nisan 2007 tarihinde Gaziantep Sanko Eğitim Kurumlarında bir Seminer daha verilecektir. Başlamadan önce yapılacak olan bu seminerden sonra 2007-2008 eğitim öğretim yılına Türkiye'deki bütün öğrenciler Bilgisayar destekli İngilizce öğrenimine başlayacaklardır.

B. Üniversitelerin Yaptığı Çalışmalar : MEB ile işbirliği yapan üniversiteler ile birlikte “uygulayıcı” ve “formatör” öğretmen yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Ege Üniversitesi'nde “Bilgisayar Destekli Eğitim Projesinde” görev alacak 180 öğretmenin eğitimi için üniversitenin Mühendislik Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümünde toplam 960 saat süreli bir program yürütülmüştür. Uygulayıcı öğretmene yönelik eğitimde, bilgisayar teknolojisi ve bilgisayarın eğitimde kullanımı, kelime imleci ve çizelge imleme ile ilgili bilgiler verilmiştir. Formatör öğretmenlere ise yazılımlar, programlama, işletim sistemi ve bilgisayar destekli öğretim konularında eğitim verilmiştir (Mer, 2000: 60).

1991 – 1992 öğretim yılında “Anadolu Meslek ve Kız Meslek Liselerinin Bilgisayar Öğretmeni Eğitim Programı” ile ikinci kez “formatör öğretmen” eğitimi yapılması ve önceki dönemde yetiştirilen formatör öğretmenlerin eksikliklerinin giderilmesi amaçlanmıştır. Bu uygulamalara Ege Üniversitesi, Ankara, İstanbul ve Anadolu Üniversitelerinde de yer verilmiştir. Bu programda verilecek dersler Bakanlık tarafından saptanmıştır. Bu derslerdeki konular programlama dilleri, işletim sistemleri, yazarlık sistemleri (*authoring system*), veri tabanı yöntemi, paket programlar, proje çalışması, network ve bilgisayar destekli eğitim olarak belirlenmiştir. 1991 yazından itibaren Milli Eğitim Bakanlığı üniversite işbirliği ile yapılan öğretmen eğitimi üzerinde önemle durmuştur (Mer, 2000 : 62).

Türkiye'de üniversitelerde de eğitimde bilgisayar kullanımı ve bilgisayar öğretimi yönünde çalışmalar büyük hız kazanmıştır. Üniversitelerde bilgisayar araçları üzerinde önemle durulmaktadır. Özellikle gelişmiş ülkelerde eğitim amaçlı yaygın bilgisayar araçları bulunmaktadır. *EARN, BITNET, JANET, SUNNET, TYMNET, TELNET ve DIALNET* gibi araçlar eğitim amaçlı kullanılan bilgisayar araçlarıdır. Türkiye'de de üniversitelerin

bilgisayarlarını birbirine bağlamak amacıyla “Türkiye Üniversiteler ve Araştırma Kurulları A 1” (TÜVAKA) çalışmalarını sürdürmektedir. Bu çalışmalar çerçevesinde pek çok üniversite uluslararası EARN a ına bağlanmıştır (mer, 2000 : 63).

C. TÜB TAK’da Yapılan Çalışmalar : Türkiye’deki eğitim sistemini yenileme çabalarına Devlet Planlama Teşkilatınca hazırlanan kalkınma planları ile Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu da destek vermektedir (Akkoyunlu, mer, 1998 : 166).

TÜB TAK’ın bilgisayar destekli öğretimi amaçları:

- *Bilgisayar destekli öğretim için gerekli donanım ve eğitim yazılımlarının üretimi – alımı konusunda danışmanlık yapma, özel sektörle işbirliğine ortam hazırlama.*
- *Teknoloji geliştirme yönünde çalışmalar yapan özel girişimcilere destek verme, katkı sağlamak amacıyla kuruluşlarla ve girişimcilerle ortak projeler hazırlayıp uygulama.*
- *Yurtdışındaki kuruluşlarla işbirliği yapma ve gerekirse bilgisayar destekli öğretim konusunda uzman kişilerden yararlanma.*
- *Bilgisayar destekli öğretimin için gerekli alt yapıyı geliştirme ve eğitim teknolojilerine paralel gelişmesini sağlamak için gerekli araştırmalar ve hazırlıklar yapma.*
- *Eğitim veren kuruluşlardaki öğretim yöntemleri ve modelleri üzerinde araştırmalar yapma.*
- *Bilimsel ve teknolojik verilerin elde edilmesinde tanıtım, eğitim ve yaygınlaştırmayı destekleme (Akkoyunlu, mer, 1999 : 166; mer, 2000 : 65).*

1995 –1996 öğretim yılında TÜB TAK’ın MEB ile ortaklaşa yürüttüğü çalışmalar kapsamında proje için uygulanması amaçlanan eğitim programları, TÜB TAK bünyesinde çalışmalar Ankara Elektronik Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü tarafından hazırlanmıştır. ODTÜ’de kurulan 15 kişilik bir grup eğitim ve tanıtım amaçlı programlar geliştirmektedir. Okullar için ilk olarak Türkiye Coğrafyası programının yer aldığı “Türkiye CD’si” hazırlanmıştır (mer, 2000 : 65).

Ülkemizde bilgisayar destekli öğretim yöntemi çeşitli engellerle karşılaşmaktadır. Bu nedenler arasında: bazı okullarda okul idaresinin bilgisayarlar bozulacak, zarar görecektir vb. nedenlerle sahip olunan teknolojiyi yerinde ve zamanında kullanılmasına izin

vermemektedirler. Bir di er neden ise, ö retmenlerin geli en yeni teknolojiyi derslerinde kullanmak istememektedirler. Bilgisayarlardan e itim-ö retim faaliyetlerinde bir ö renme-ö retme aracı olarak faydalanılmamıştır. Okul yöneticilerinin ve ö retmenlerin bilgisayar kullanımı konusunda bilgi sahibi olmaları gerekmektedir.

2.1.Ki isel Durum Bilgileri

Ara tırma 2006 – 2007 ö retim yılı birinci yarıyılında Diyarbakır li, il merkezinde yer alan bir ilkö retim okulunun iki sınıfında yapılmıştır. Ara tırma 7/A sınıfında okuyan 22 ö renciye, 7/B sınıfında okuyan 29 ö renciye olmak üzere toplam 51 ö renciye uygulanmıştır.

Ara tırmanın uygulamasında bilgisayar yazılımları ve ders kitapları kaynak olarak kullanılmıştır. Okulda ö renciler, kontrol ve deney grupları olmak üzere iki gruba ayrılmışlardır. Kontrol gruplarına geleneksel ö retim yöntemi ile İngilizce dersi anlatılırken, deney gruplarına bilgisayar destekli ö retim yöntemi ile İngilizce dersi anlatılmıştır. Bu uygulama her sınıfta, e it sayıda ö rencinin yer aldığı, iki übede gerçekleştirilmiştir.

Toplam 51 ö rencinin oluşturduğu kontrol ve deney gruplarına uygulama başlangıcında 10 sorudan oluşan öntest ve konuma becerisini ölçen bir sözlü test yapılmıştır. Daha sonra kontrol grubu yabancı dil dersini bilgisayar destekli öğrenme ortamında gerçekleştirilmişler, deney grubu öğrencileri geleneksel yöntem ile derslerini sınıf ortamında gerçekleştirilmişlerdir. Yapılan işlem sonrasında uygulamanın başlangıcında her iki gruba da yapılmış olan öntest soruları, uygulamanın sonucunda öğrencilere söntest olarak tekrar uygulanmıştır. 51 öğrenciden olgusal veriler elde edilmiştir. Altı İngilizce öğretmeninden görüşme yoluyla dölünsel veriler toplanmıştır. Ara tırma konusu ile ilgili alan taraması yapılmıştır.

Ara tırma için toplanan öntest – söntest verileri ara tırmacı tarafından bir programa girilmiştir. Görüşme yolu ile elde edilen veriler bant kaydı ile toplanmıştır. Toplanmış olan veriler çözümlenmiş, analiz edilmiş ara tırma başlı ve ara tırmanın alt başlıklar da de erlendirilerek yorumlanmıştır.

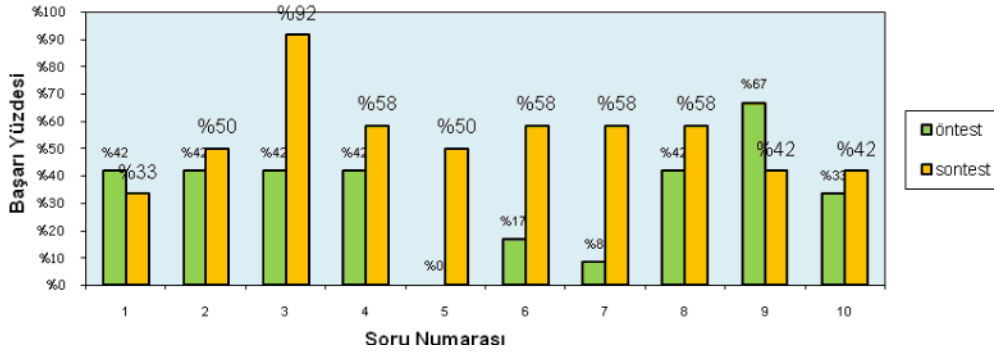
Ara tırma sonucunda aşağıdaki bulgulara ulaılmıştır.

1). Sınıflardan Elde Edilen Bulgular

Ara tırmanın uygulaması 2 sınıfta gerçekleştirilmiştir. Bu sınıflar A Sınıfı, B Sınıfıdır. Uygulama sınıfları sıra ile deney ve kontrol gruplarındaki öğrenci başlıklarına göre elde edilen bulgulara göre de erlendirilecektir.

1) A Sınıfı

DENEY GRUBU ÖNTEST - SONTEST BAŞARI KARŞILAŞTIRILMASI

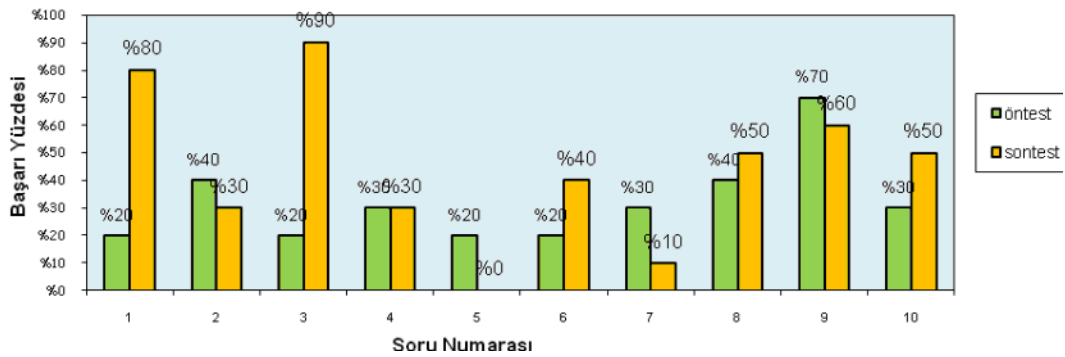

Grafik 1. A Sınıfı deney grubu öntest – sontest başarı karşılaştırması

Grafik 1'e göre A Sınıfı deney grubu öğrencilerinin öntest ve sontestte uygulanan her soruya doğru cevap verme oranlarını içermektedir.

A Sınıfı deney grubu öğrencilerinin öntest ve sontest uygulaması doğru cevaplama oranları karşılaştırıldığında öğrencilerin öntestte sadece soru numaraları 1 ve 9 olan soruları, sontestte oranla daha yüksek bir yüzdelle doğru cevaplandırmışlardır.

KONTROL GRUBU ÖNTEST - SONTEST BAŞARI KARŞILAŞTIRILMASI

Grafik 2. A Sınıfı kontrol grubu öntest – sontest başarı karşılaştırması

Grafik 2'ye göre A Sınıfı kontrol grubu öğrencilerinin öntest ve sontestte uygulanan her soruya doğru cevap verme oranlarını içermektedir.

A Sınıfı kontrol grubu öğrencilerinin öntest ve sontest uygulaması do ru cevaplama oranları karşılaştırıldığında öğrencilerin öntestte soru numaraları 2, 5, 7 ve 9 olan soruları, sonteste oranla daha yüksek bir yüzdelle do ru cevaplandıkları görülmektedir.

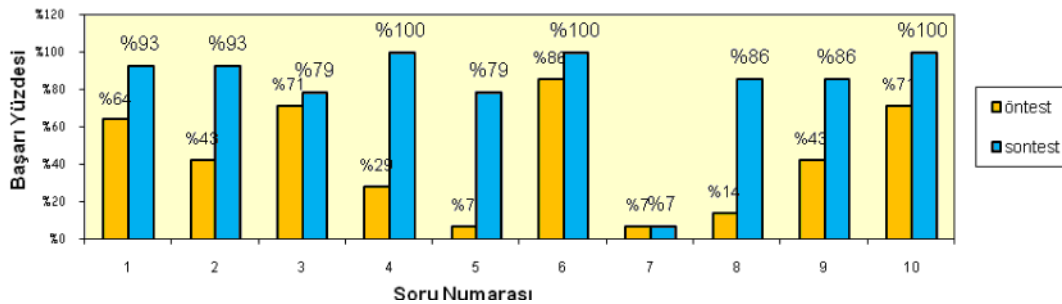
Tablo 4. A Sınıfı Kontrol ve Deney Grupları Öğrencilerinin Öntest – Sontest Başarı Artışı

Uygulama Sınıfı Adı	Uygulama Grupları	Örenci Sayısı	Öntest-Sontest Başarı Artışı
A	Kontrol Grubu	10	%38
	Deney Grubu	12	%63

Tablo 4’de A Sınıfı kontrol grubunun öntest – sontest başarı artışı %38 iken, deney grubu öntest – sontest başarı artışı %63 olarak tespit edilmiştir. Bu değerlere göre bilgisayar destekli yabancı dil öğretimi yapılan deney grubunda olan öğrenci başarı artışı, geleneksel yabancı dil öğretimi yapılan kontrol grubuna göre daha yüksek bir başarıya sahiptir. A Uygulama Sınıfı’nda bilgisayar destekli yabancı dil öğretiminin öğrenci başarı üzerine olumlu etkide bulunduğu tespit edilmiştir.

2) B Sınıfı

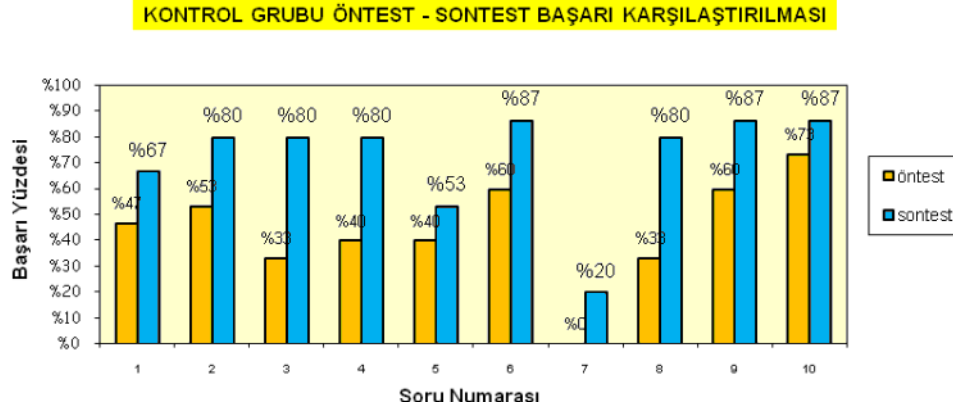
DENEY GRUBU ÖNTEST - SONTTEST BAŞARI KARŞILAŞTIRILMASI

Grafik 3. B Sınıfı deney grubu öntest – sontest başarı karşılaştırması

Grafik 3’e göre B Sınıfı deney grubu öğrencilerinin öntest ve sontestte uygulanan her soruya do ru cevap verme oranlarını içermektedir.

B Sınıfı deney grubu öğrencilerinin öntest ve sontest uygulaması doğru cevaplama oranları karşılaştırıldı. İndi öğrenciler sadece öntest – sontest soru numarası 7 olan soruyu e it oranda doğru cevaplandırmı lardır, 7. soru dı İnda kalan öntest sorularına sonteste oranla daha düşük bir yüzdellekle doğru cevap verdikleri tespit edilmi tir.

Grafik 4. B Sınıfı kontrol grubu öntest – sontest başarı karşılaştırması

Grafik 4'e göre B Sınıfı kontrol grubu öğrencilerinin öntest ve sontestte uygulanan her soruya doğru cevap verme oranlarını içermektedir.

B Sınıfı kontrol grubu öğrencilerinin öntest ve sontest uygulaması doğru cevaplama oranları karşılaştırıldı. İndi öğrencilerin öntestte soru numarası 7 olan soruya doğru cevap vermedikleri tespit edilmi tir. Ayrıca öntestte öğrencilere yöneltilmi olan 7. soru dı İnda kalan tüm soruların sonteste oranla daha düşük bir yüzdellekle doğru cevaplandırdıkları görülmektedir.

Tablo 5. B Sınıfı Kontrol ve Deney Grupları Öğrencilerinin Öntest – Sontest Başarı Artı ı

Uygulama Sınıfı Adı	Uygulama Grupları	Ö renci Sayısı	Öntest-Sontest Başarı Artı ı
B	Kontrol Grubu	15	%58
	Deney Grubu	14	%85

Tablo 5, B Sınıfı kontrol grubunun öntest – sontest başarı artı ı %58 iken, deney grubu öntest – sontest başarı artı ı %85 olarak tespit edilmi tir. Bu de erlere göre bilgisayar destekli

yabancı dil ö retimi yapılan deney grubunda olan ö renci ba arısı artı 1, geleneksel yabancı dil ö retimi yapılan kontrol grubuna göre daha yüksek bir de ere sahiptir. B Uygulama Sınıfı'nda bilgisayar destekli yabancı dil ö retiminin ö renci ba arı üzerine olumlu etkide bulundu u tespit edilmi tir.

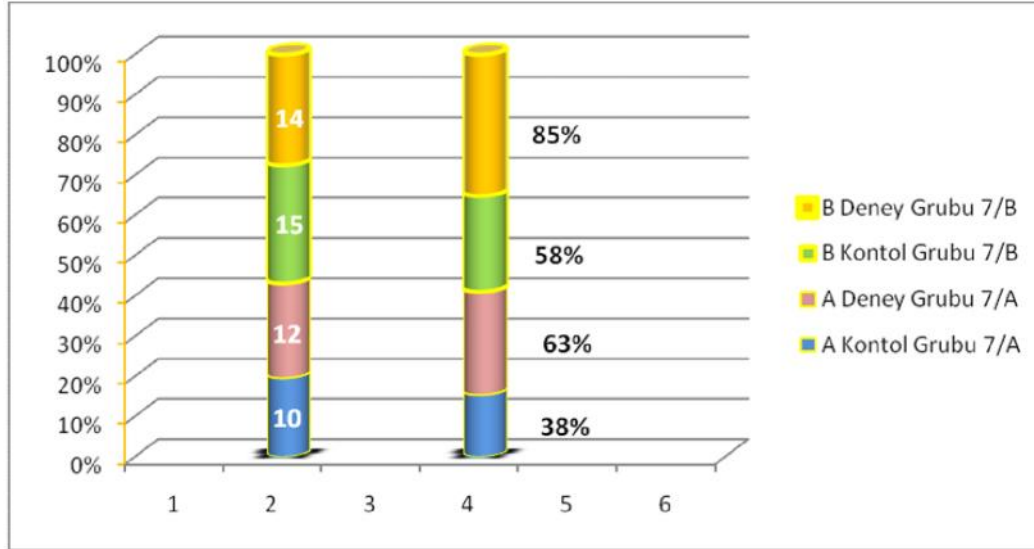
2. Sınıfların Kar ıla tırılması Sonucu Elde Edilen Bulgular

Tablo 6. Uygulama Sınıfları Kontrol ve Deney Grupları Ö rencilerinin Öntest – Sontest Ba arı Artı larının Kar ıla tırılması

Uygulama Sınıfı Adı	Uygulama Grupları	Uygulanan Sınıf	Ö renci Sayısı	Öntest-Sontest Ba arı Artı ı
A	Kontrol Grubu	7 / A	10	38%
	Deney Grubu	7 / A	12	63%
B	Kontrol Grubu	7 / B	15	58%
	Deney Grubu	7 / B	14	85%

Tablo 6'de de görüldü ü gibi ara tırma uygulamasının yapıldı ı 2 Sınıfta da öntest – i lem – sontest uygulamaları sonucunda deney gruplarında ö renci ba arısı artı ının kontrol gruplarında olan ö renci ba arına oranla daha yüksek oldu u görülmü tür. Örneklem olarak seçilen 2 Sınıfta da bilgisayarın yabancı dil ö retiminde kullanılmasının ö renci ba arısını olumlu yönde etkiledi i, ö renci ba arısına katkıda bulundu u tespit edilmi tir.

Aynı zamanda elde edilen sonuçlar do rultusunda A ve B Sınıflarında geleneksel ö retim yöntemi kullanılan kontrol grubu ö renci ba arısının çok dü ük oldu u belirlenmi tir. A ve B Sınıflarında geleneksel ö retim yöntemi ö rencilere yeterli gelmemekte, ba arılarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Grafik 5. Sınıfların Genel Kar ıla tırılması

Ara tırmanın sonuçlarına benzerlik gösteren çe itli çalı malar bulunmaktadır. Odaba ı'nın (1994) yabancı dilde dilbilgisi ö renmede bilgisayar destekli ö renme yönteminin ö renci ba arısına etkisini ortaya koymak için yaptığı ara tırmada bilgisayar destekli yabancı dil ö renim yönteminin, geleneksel yöntemle kıyasla daha kalıcı oldu u sonucuna varmış tır.

Öz (1995) tarafından bilgisayar destekli dil e itimin ö rencilerin yazma becerisi ve bilgisayar destekli kompozisyon yazmaya olan tutumları üzerindeki etkisini incelemek için yapılan ara tırmada bilgisayarın yabancı dilde kompozisyon yazma sürecine ve ürününe olumlu yönde katkıda bulundu unu, ngilizce yazma becerilerinin ve tutumlarının bilgisayar destekli dil e itimi uygulaması ile geli ti i sonucuna ula mış tır.

Bu konu ile ba lantılı olarak Çevik (2001) yabancı dil ö retiminde bilgisayar destekli ö renme yönteminin ö renci ba arısına etkisini ortaya koymaya çalı mış tır. Çevik yaptığı ara tırma sonrasında, bilgisayar destekli ö retim uygulamasının ö rencilerin ba arısına katkısı sa ladı mını, bilgisayar destekli ö retimden sonra, ö rencilerin ö rendiklerinin kalıcı oldu u gözlemlemi tir.

Odaba ı'nın (1997) yapmış oldu u bir ba ka ara tırmada bilgisayar destekli dil ö reniminin geleneksel sınıf ö retimiyle kar ıla tırılması yapılmış ve bunun sonucunda yabancı dilde önceden dilbilgisi konularının ö reniminde bilgisayar destekli yabancı dil ö renimi yönteminin, geleneksel ö retim yöntemiyle aynı düzeyde etkili oldu u bulgularına ula ılmış tır.

Alkan (1997) tarafından yapılan yabancı dil öğreniminin bilgisayar destekli öğrenme modeli ile geleneksel öğrenme modelinin karşılaştırılmasında, bilgisayar öğrenimini kalitesini arttırdığını, öğrencilerin daha aktif, başarılı, üretici ve yaratıcı oldukları sonucuna varmıştır.

Araştırma ilköğretim okullarında İngilizce konularını öğrenme üzerine yapılmıştır. Diyarbakır ili kapsamındaki ilköğretim okullarında Bilgisayar Destekli Yabancı Dil öğrenimi yapılabilecek okul olmadığından dolayı araştırma için lise ve dengi okullar seçilmiştir. Araştırma kapsamında lise ve dengi sınıflarda öğrenim yapan 6 İngilizce öğrenimi ile öğrenme yolu ile veri toplanmıştır, bilgisayar destekli yabancı dil öğrenimi konusunda öğretmenler olarak fikirleri alınmıştır.

Görüşme yapılan öğretmenler 5 – 10 senelik öğrenimlik geçmişine sahiptir. Görüşme yapılan öğretmenlerin hepsi bilgisayar okur – yazardır. Öğretmenler en az iki yıllık kullanım tecrübesine sahiptirler.

Öğretmenlerle yapılan genel görüşme doğrultusunda şu veriler elde edilmiştir:

- Görüşülen 6 öğretmenin hepsi yabancı dil öğreniminde bilgisayarın kullanılmasını öğrenme becerisinin geliştirilmesine yardımcı olduğunu belirtmektedir.
- Öğretmenler, öğrencilerinin bilgisayar ile öğrendikleri bilgilerinin daha kalıcı olduğunu gözlemlediklerini belirtmektedir.
- Öğretmenler bir dersin özellikle de yabancı dil dersinin bilgisayar destekli öğrenilmesi ile öğrencilerin anlatılan konuyu daha kısa sürede kavradıklarını, görsel ve işitsel özellikler sayesinde öğrendiklerinin daha kalıcı olduğunu belirtmektedir.
- Görüşme yapılan 6 öğretmen de bilgisayar destekli yabancı dil öğreniminin öğrenci başarısına olumlu yönde etki bulunduğunu belirtmektedir.
- Öğretmenler bilgisayarın konu anlatımında kullanılmamasını gerektiğini belirtmektedir.
- Öğretmenler bilgisayarın tekrar ya da alıştırma amaçlı kullanılması konusunda aynı fikirdedirler.
- Öğretmenler özellikle yazılımlardaki işitsel ve görsel nesnelerin öğrencileri yabancı dil öğrenmeye teşvik ettiğini belirtmektedir.

- Ö retmenler özellikle internetin öğrencinin yabancı dil öğrenmesine etki de bulunduğunu belirtmişlerdir.
- Öğretmenlerden 2'si öğrencinin internette chat ya da e – mail yoluyla yabancılarla iletişim kurarken yazım hatalarının düzeltilmemesi, öğrencinin bazı kelimeleri yanlış yazmasının çok sakıncalı olduğunu belirtmişlerdir.
- Öğretmenlerden 3'ü ise eğer öğrenci karışındaki ile iletişim kurabiliyorsa, yaptığı yazım hatalarının hiç önem taşımadığını, önemli olanın karışındaki insana anlatmak istediğini aktarabilmek olduğunu belirtmişlerdir.
- Öğretmenlerin hepsi chat dilindeki kısaltmaların sınıf ortamında kullanılmasından çok ikayetçi olduklarını, öğrencilerin chat ortamında kullanılan dilden olumsuz yönde etkilendiklerinden ve diğer arkadaşlarını da olumsuz yönde etkilediklerini önemle belirtmişlerdir.
- Öğretmenlerin hepsinin bilgisayar laboratuvarı gibi bir dil laboratuvarı talepleri bulunmaktadır. Bu laboratuvarda ders sırasında kullanacakları her türlü materyalin bulunması gerektiğini ve bunun öğrencilerin öğrenmesine olumlu yönde katkıda bulunacağını belirtmişlerdir.

2.2.Geleneksel İngilizce Öğretim Yöntemlerinin Konu Materyalini Geliştirmeye Etkileri

İngilizce hayatımızın her noktasında karşımıza çıkmaya başladı. Bu sebeple bir eğitimi fark ettik ki genel olarak İngilizce'yi öğreniyoruz fakat konu almıyoruz. Günümüzde problem haline getirilen yabancı dil konuları, bazı önemli noktaların tespit edilmesiyle problem olmaktan çıkarılabilir. Günümüzdeki gençlerin genel olarak İngilizce'yi öğrendiklerini fakat konu almamaktan ikayetçi olduklarına hemen hemen herkes tanık olmaktadır. Konu almıyan dil ki iyi çok yakın zamanda terk edecektir. Kısacası "Klasik sistemden iletişimsel sisteme geçilmesi" gerekir. Eski gramer ağırlıklı eğitimler gün geçtikçe cazibesini kaybetmeye başladı. Öğrenciler artık bu şekilde İngilizce konu almamalarının farkına vardılar. Tabii ki grameri yok sayamazsınız fakat gerekli yerde verilmelidir. Gramerin yanlış yerde yüklenilmesi daha çok konuyu mayı bloke etmektedir.

İngilizce konuları isteyenler artık bu işin sadece Yurtdışında olacağını zannetmektedir. Gençlerimiz AB yolunda bu konuda ciddi bir sıkıntı yaşayabilir. Günümüzde

Toefl sınavından yüksek not almalarına rağmen konu amayanlar çıkmaktadır. Telaffuz zorlu u açısından bir Arap ya da bir Japon kadar zorluk çekmemenize rağmen İngilizce konu mada onlar kadar olamamanız bizlere bunun nedenlerini bulmamız gerekti i konusunda zorlamaktadır.

İngilizce dilinin konu ulamamasının en büyük sebeplerinden biri de dinleme ve konu ma çalı malarına gerekli önemin verilmemesinden kaynaklanıyor. Gerek İlkö retim okullarımızda gerekse liseler ve Üniversitelerimizde dinleme ve konu ma çalı maları için herhangi bir müfredat programı ve aktivite yapılamamaktadır. Daha önceki yurtdı ı deneyimlerimden ö rendi im kadarıyla Avrupalıların ço u ikinci bir dili rahat bir ekilde konu abiliyorlar ve anlayabiliyorlar. Konu abilmeleri ve anlayabilmeleri tabi ki sadece okullarında aldıkları e itimle ilgili de ildir ama aynı zamanda bu dilde günlük ya amlarında yaptıkları aktivitelerin faydası çoktur. İkinci bir yabancı dilde yayınları devamlı izlemeleri ve çokkültürel bir ortamda ya amalarından dolayı ö rendikleri yabancı dili konu an insanların çoklu u ve bunlarla ileti im gibi nedenleri sıralayabiliriz.

Bir dil öncelikle dilbilgisi kurallarının verilmesiyle ö renilmez. Bir bebek dü ünün; büyümeye ba ladı nda ilk yaptı ı ey anne-babasının ve çevredeki insanların çıkardı ı sesleri taklit etmeye çalı maktır. Yani önce dinler sonra bunları taklit etmeye çalı ır. Okuma ve yazma çalı ması da ileriki yıllarda yani okula ba ladı ı yıllarda yapılır. Ama bizim e itim sistemimizde önce yazma ve okuma verilir ve sonrasında da dinleme ve konu ma çalı ması yapılmaz. İngilizce de konu ma ve dinleme becerisine sahip olmak bir a acın meyve vermesi gibi dü ünülebilir. Meyvesiz a aç gibidir sadece dilbilgisi bilmek ve konu amamak.

Son yıllarda artık ÖSYM de var olan bazı sınav sistemlerini de i tirme gere i duymu tur. Bu amaçla KPDS (Kamu Personeli Yabancı Dil Seviye Tespit Sınavı) ve ÜDS (Üniversiteler Yabancı Dil Kurul Sınavı) gibi sınavları TOEFL (Test Of English As A Foreign Language) sınav sistemine uyarlamaya çalı ıyor. Buradaki amaç dil ö renen akademisyenlerin ve ö rencilerin konu ma ve dinleme becerisine sahip olmalarını sa lamaktır.

Yabancı dil ö retimi konusundaki bilimsel ara tırmalarda, yabancı dil bilmenin, günümüzün de i en artlarında ve gitgide artan ileti im imkanlarının milletler arası ili kileri de artırması sebebiyle daha da önemli hale geldi i belirtilmekte ve yabancı dil ö retiminin bu önemin gereklerinin yerine getirilmesini sa layacak biçimde yapılması önerilmektedir. Bu tespit her iki yönünün do rulu u açıkça görülmektedir. Günümüzde yabancı dil bilmenin

öneminin arttığı konusunda yaygın bir görüş birliği bulunmaktadır. Ancak, asıl sorun, yabancı dil öğretiminin eğitimcinin hangi kademelerinde ve nasıl yapılacağı konusudur.

Yabancı diller içinde İngilizce öğrenmenin önemi diğer dillere oranla daha büyüktür. İngilizce artık dünyada birkaç ülkenin resmi dili olmaktan çıkmış ve bir dünya dili haline gelmiştir. Teknolojinin hızla gelişmesi ve ticaretin küresel bir boyut kazanması, insanlar ve ülkeler arasındaki iletişimi de önemli bir hale getirmiştir. İnsanlar ve ülkeler arasındaki iletişim dili büyük oranda İngilizce olduğu için, diğer diller arasında daha büyük bir öneme sahiptir. Dil öğrenimi konusundaki tercih ticarete ve teknolojiye bağlıdır. Bu yüzden diğer ülkeler bir yabancı dil öğretecekleri zaman öncelikle konuşulma oranını ve dünya ticaretinde söz sahibi olmasını göz önünde bulundururlar.

te burada öğretim yöntemi ve teknikleri ile birlikte öğretim ortamlarının İngilizce öğretimindeki etkinliğinin artırılması gereği ortaya çıkmaktadır. Türkiye’de yıllardır yabancı dil öğretim yöntemlerine ilişkin tartışmalar vardır. Daha etkili bir İngilizce öğretimi için Milli Eğitim Bakanlığı’nca devlet okullarında İngilizce ders saatlerinin artırılması bir çözüm olarak görülmüştür. Bunun son örneği olarak, 2007’den itibaren İngilizce ders saatleri 1’er saat artırılmış ve ayrıca ilköğretim dördüncü sınıftan itibaren İngilizce dersi okutulmaya başlanmıştır.

Uzun yıllardır sürekli yapılan bu tür denemelere rağmen Türkiye’de İngilizcenin yeterince öğretilmediğini söylemek zordur. Bunun en önemli sebebi, İngilizcenin bilgiden çok bir beceri dersi olmasına karşın, öğrencilerin öğrendiklerini uygulayabilecek ortamlardan yoksun olmasıdır. Dolayısıyla okullarımızda İngilizce öğretimi öğrencilere yalnızca bu dile ait bilgilerin aktarılması bir süreç haline gelmektedir. Türkiye’de İngilizce öğretiminin nasıl gerçekleştirildiğine bakıldığında, bu öğretimin daha çok dilbilgisi kurallarını ve kelimeleri öğretmeye dayandığı görülmektedir. Bunun bir sonucu olarak konuşma becerisine yönelik etkinlikler sınırlı kalmakta, öğrencilerin gerektiği ölçüde konuşma etkinliklerine katılmaları ortamlar yaratılamamaktadır. Oysa, bir dilde konuşma en önemli beceri alanlarından birisidir. Hangi dil olursa olsun, konuşulmadıkça unutulur.

Bir beceriyi geliştirmede eğitim ortamının önemi büyüktür. Ortam ilgili davranışı kazandırmaya uygun olduğu ölçüde öğrencinin istenilen davranışı kazanması söz konusu olur. Bu nedenle eğitim ortamını zenginleştirilen teknolojiye de mümkün olduğunca faydalanmak gerekir. Teknoloji gerçeğe benzer bir ortam yaratmada eğitimciye önemli imkanlar sağlar.

İngilizce konuşma becerisini geliştirme konusunda yaşanan noktada yetersizlik olduğu ortadadır. Bunun bir gereği olarak yeni teknolojileri kullanmanın zamanı gelmiştir. Bunlardan en önemlisi de bilgisayar teknolojisidir. Öğrencilerimizin her birini, İngilizce konuşma eğitimi için, yurtdışına göndermek mümkün olmadığına göre, sınıflarda dilin doğal bir süreç içinde öğrenilmesini sağlayacak benzer ortamlar yaratmamız gerekir. Gelişen teknoloji de göz önüne alındığında, bu noktada en büyük yardımcımız bilgisayar ve internet gibi ortamlar olacaktır. Çünkü bazı bilgisayar programları ve internet ile konuşma çalışmalarını kolaylıkla yapılabilmektedir.

Öğrenciler konuşma becerisini geliştirirken;

1. *Dili sınıf içinde beklenen seviyede uygun biçimde kullanır.*
2. *Kendisine ve bir başkasına ilişkin bilgi alı veriminde bulunur.*
3. *Temel bütüncü yapılarını kullanarak soru sorup cevap verir.*
4. *Kısa konuşma metinlerini diyalog şeklinde sözle aktarır.*
5. *Jest ve mimiklerle anlatılanları tahmin eder.*
6. *Geleceğe yönelik işlere ilişkin bilgi alı veriminde bulunur.*
7. *Farklı ortamlara uygun davranış kurallarını anlatır.*
8. *Zaman bildiren anlatımları doğru ve yerinde kullanır.*
9. *Farklı kültürlerden insanlarla seviyesine uygun iletişim kurmaya istekli olur.*

İngilizce öğreniminde genel amaçlardan biri, belki de en önemlisi öğrencilerin öğrendikleri dili anlaşılır biçimde konuşabilmesidir. Konuşma, bilişsel becerilerin yanı sıra psiko-motor becerilere bağlı olarak gelişmektedir. Konuşma öğrenimi yabancı dil öğreniminin her aşamasında yapılmalıdır. Konuşma öğreniminde özellikle soru-cevap tekniğinin kullanılmasına, ikili ya da grup çalışmalarına sık sık yer verilmelidir. Ancak yine de konuşma becerisi istenilen seviyeye gelememektedir.

Konuşma becerisini kazanan öğrencilerin yalnızca dilin kurallarını ve kelimelerin doğru telâffuzunu öğrenmeleri yeterli olmamakta; sözel olmayan jest, mimik gibi bazı davranışları da bilmeleri gerekmektedir. Doğal iletişimde kısa cevapların hatta bazen sözel olmayan cevapların da çok geçerli olduğu düşünülürse, başlangıç seviyesinde olan bir öğrencinin bile bu şekilde anlamlı iletişim kurması onu cesaretlendirebilir. Özellikle başlangıç seviyesinde çoğu sözle yapılması istenen eylemler, klişeler hâlinde öğretiler.

ngilizce konu ma becerisinin en önemli kısmı kelimelerin telaffuzudur. İngilizce Türkçeden farklı olarak yazıldığı gibi okunmadığından telaffuz ile ilgili ayrıntıların bilinmesi gerekmektedir.

Telâffuz seslerin ve kelimelerin söyleniş biçimidir. Ancak doğal iletişim sürecinde seslerin tek tek özelliklerini öğrenmekten çok diğer seslerle bir arada nasıl söylenildiğini bilmek önem kazanmaktadır. Bu sebeple kelimelerin, deyimlerin ve hatta daha uzun birimlerin söylenişlerini öğrenmek, sesleri teker teker öğrenmekten çok daha önemlidir. Ayrıca anlamı tamamen değiştiren ses üstü (*suprasegmental*) öğeler – vurgu, tonlama gibi – doğru şekilde modellenemezler ise iletişimi bozan öğeler hâline dönüşüp öğrenicide yanlış öğrenmelere yol açabilirler. Ancak, telâffuz öğelerini sorunsuz olarak öğrenmek için yapılmaları şarttır.

Telâffuz öğelerini öğrenmenin, kendisinin ve öğrencilerinin konuşmalarını kaydederek sınıfta dinletmesi ya da hedef dilde televizyon programlarının izlettirilmesi şeklinde olabilir.

Dünyada hızla gelişen teknoloji, geleneksel eğitim sistemlerini geride bırakmaktadır. Teknolojinin sağladığı yeni araçların kullanılmasıyla artık eğitimde “öğrenmeyi öğretme” ve “öğrenmeyi öğrenme” ilkeleri öne çıkmaktadır. Özellikle kullanımı gitgide yaygınlaşan İnternet’in, yeni eğitim anlayışını destekliyor. Hepimizin bildiği gibi bilgisayarlar bugün artık yaşamımızın önemli bir parçasıdır ve öğrenme-öğretimin gelişmesinde önemli bir yer tutmaktadır. Artık bilgisayarlar bir dil öğrenme aracı olarak kullanılmalıdır.

2.3.Bilgisayar Destekli İngilizce Öğretim Yönteminin Konu Ma Becerisini Geliştirmeye Etkileri

Öncelikle bunu kesinlikle kabul etmek gerekir ki en iyi İngilizce konu ma pratiğini İngiltere’ye gitmekle elde edilir. Ama bir böyle bir imkanımız yoksa neler yapmamız gerekir onları bulmamız lazım. Konu ma becerisini geliştirmede en önemli çalışma kaynağımız bilgisayarlardır. Gerek programlarıyla gerekse video, film, flash vb çalışmalarını uygulayabilme imkanlarıyla bilgisayar bu iş için bulunmaz bir kaynaktır. İnternet destekli çalışmalar da bilgisayar sayesinde daha verimli bir şekilde ve uygun ortamlarda öğrenilebilir.

Bilgisayar ortamında neler yapılabilir:

- 1 *Interactive cd ler izlenebilir.*
- 2 *Dil öğrenimi için hazırlanmış olan flash programları kullanılabilir*

- 3 İngilizce altyazılı orijinal filmler izlenebilir.
- 4 Çeşitli sözlük programlarıyla telaffuz çalışmaları yapılabilir.
- 5 Metin dinleme ve izleyebilme olanakları sağlanan çalışmalar dinlenebilir.
- 6 İngilizce altyazılı kaynaklar izlenebilir.

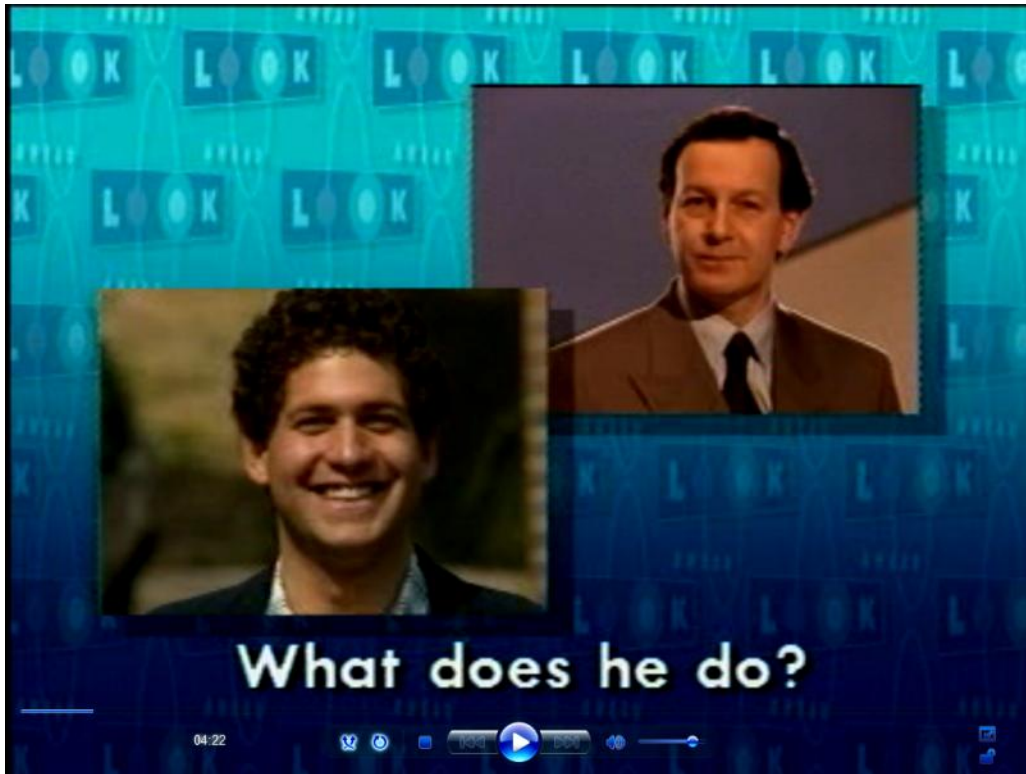
Yukarıda saydığımız bütün çalışmalar için ayrı örnekleri aşağıda vereceğiz. Ama bunları vermeden önce bunu belirtmekte fayda vardır. Verilen bütün örnekler öğrenci de hem görsel hem de işitsel çalışmaları sağlamaktadır.

- 1 İnteraktif cd aktiviteleri için örnek çalışmaları:

Bu tür çalışmalarda öğrenci günlük yaşamda kullanabileceği kelime ve kalıp cümleleri olması gereken ortamında çalışması imkanına sahip olur. Çalışmalarda öğrenci konuları hem görebiliyor hem de duyabiliyor.

RES M 1

RES M 2

RES M 3

RES M 4

RES M 5

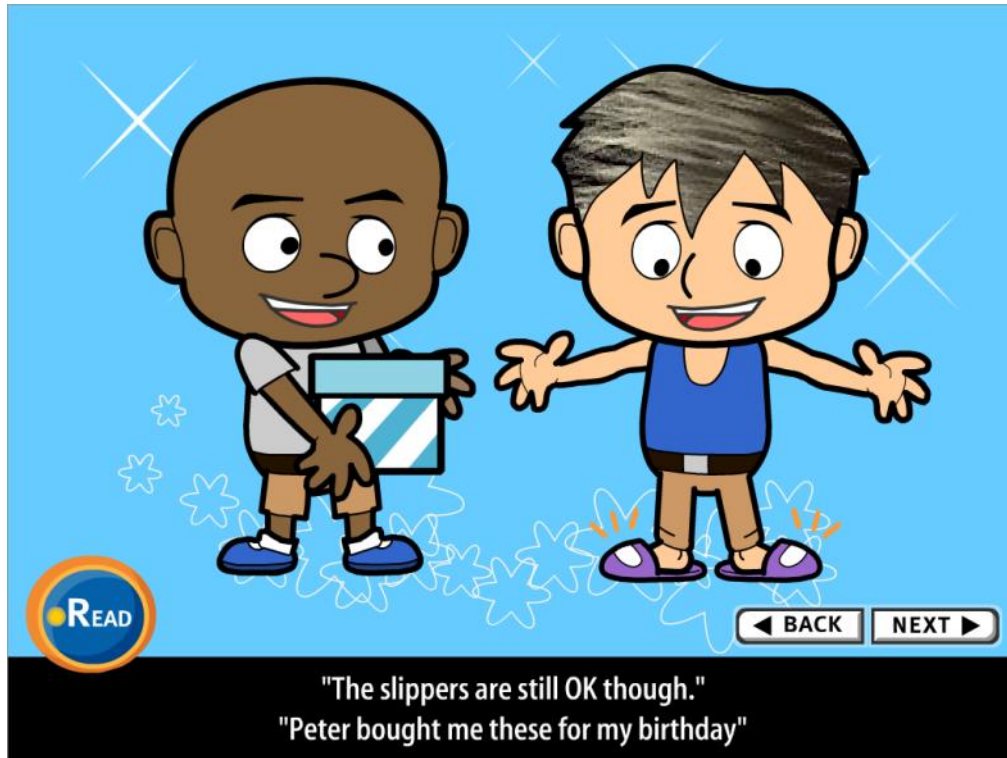
2 Dil öğrenimi için hazırlanmış olan flash programları için örnek bir çalışma:

Bu çalışma BBC tarafından çocukların dil öğrenimi için hazırlanmış flash programlarını içermektedir. Programlarda hem işitsel hem görsel çalışmalar ön plandadır. Bu flash programları sayesinde öğrenciler öğrenilen konularda hareketleri görme ve söylenenleri yazılı olarak görebilme imkanlarında dolayı daha etkili ve verimli bir şekilde öğrenme fırsatı yakalamış olurlar. Unutulmaması gereken en önemli nokta çalışmanın hem kulağa hem göze hem de bilinçaltına hitap etmesidir. Bu şekilde daha kalıcı bir öğrenme sağlanmış olur. Öğrenciler bu çalışmaları defalarca yani yeteri kadar doğru telaffuz yapana kadar kullanabiliyorlar ve bu çalışmanın devamlılığı ve faydası bakımında büyük önem arz etmektedir.

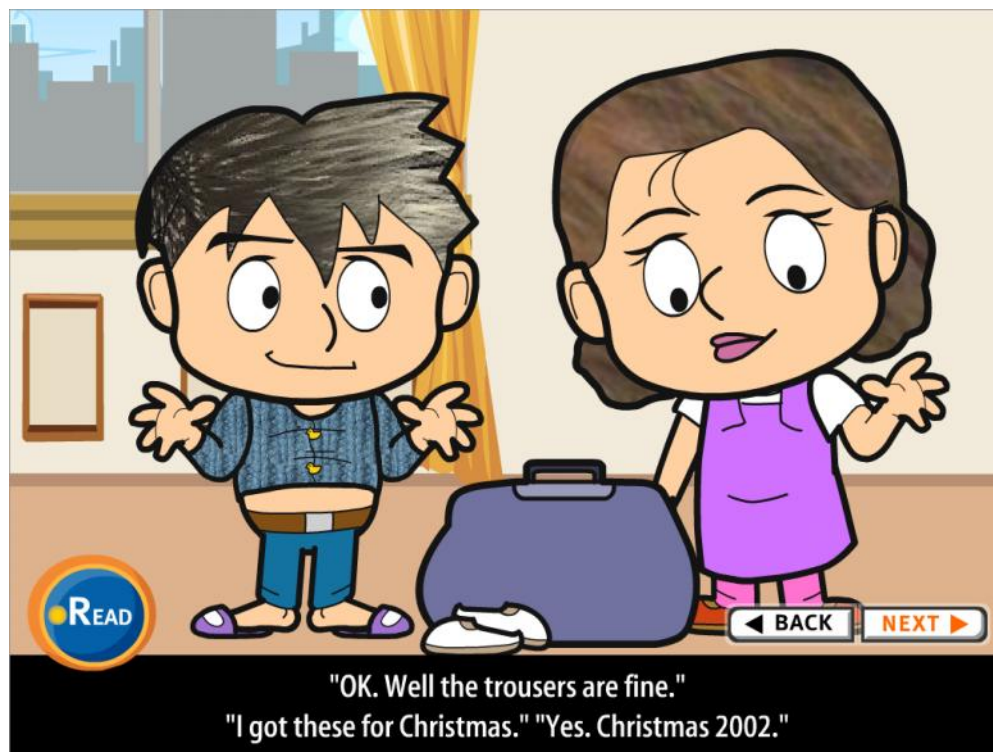
Ayrıca farklı flash programlarından meslekler, gramer konuları, renkler, aylar ve diğer flashları seçilmiştir.

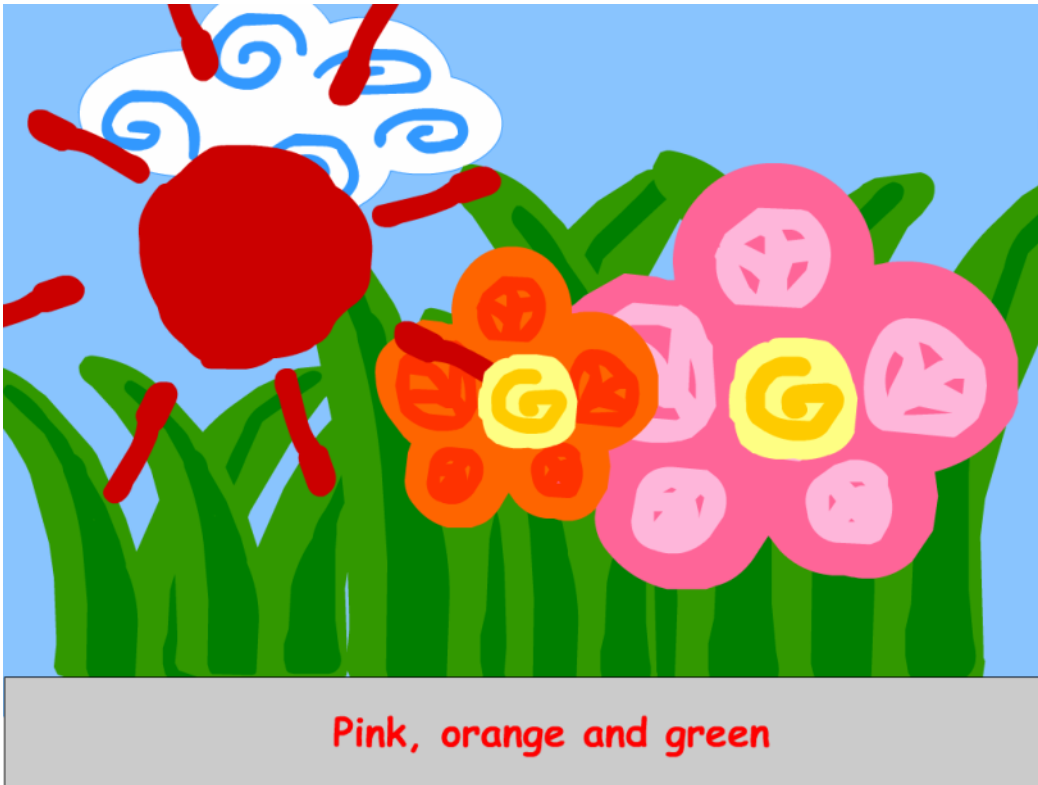
RESİM 6

RES M 7

RES M 8

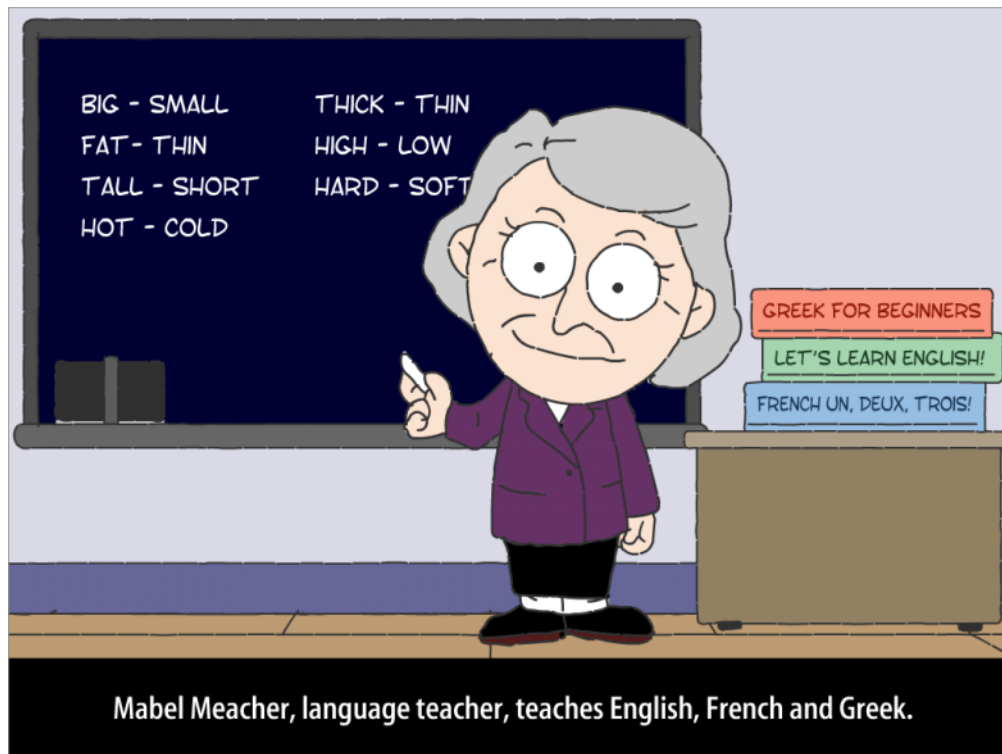
RES M 9

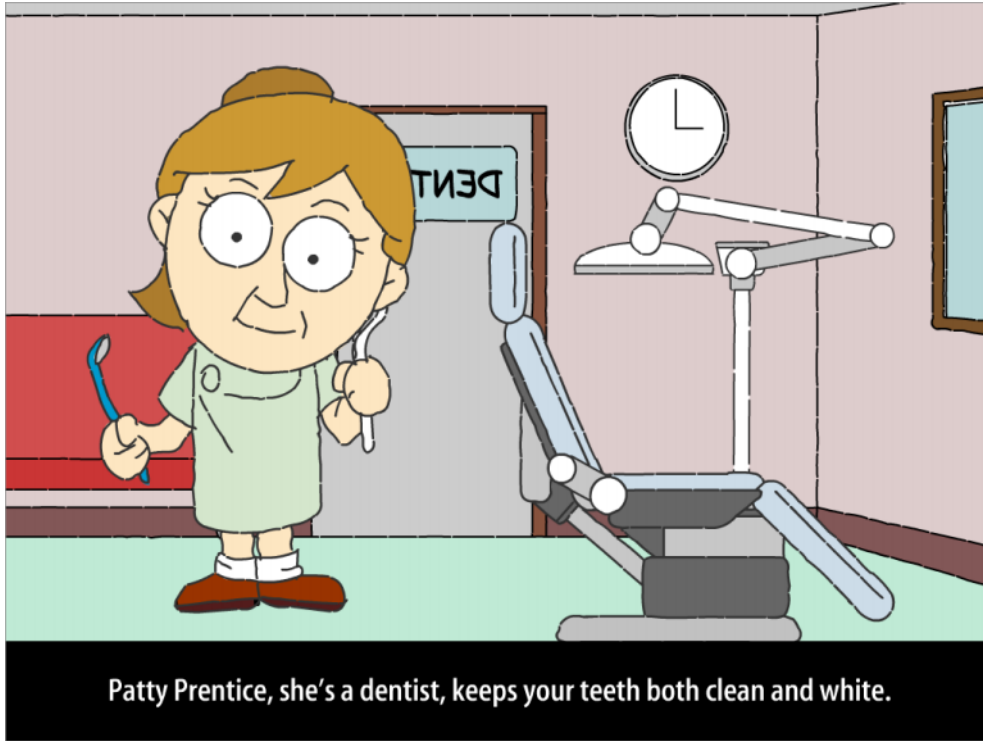
RES M 10

RES M 11

RES M 12

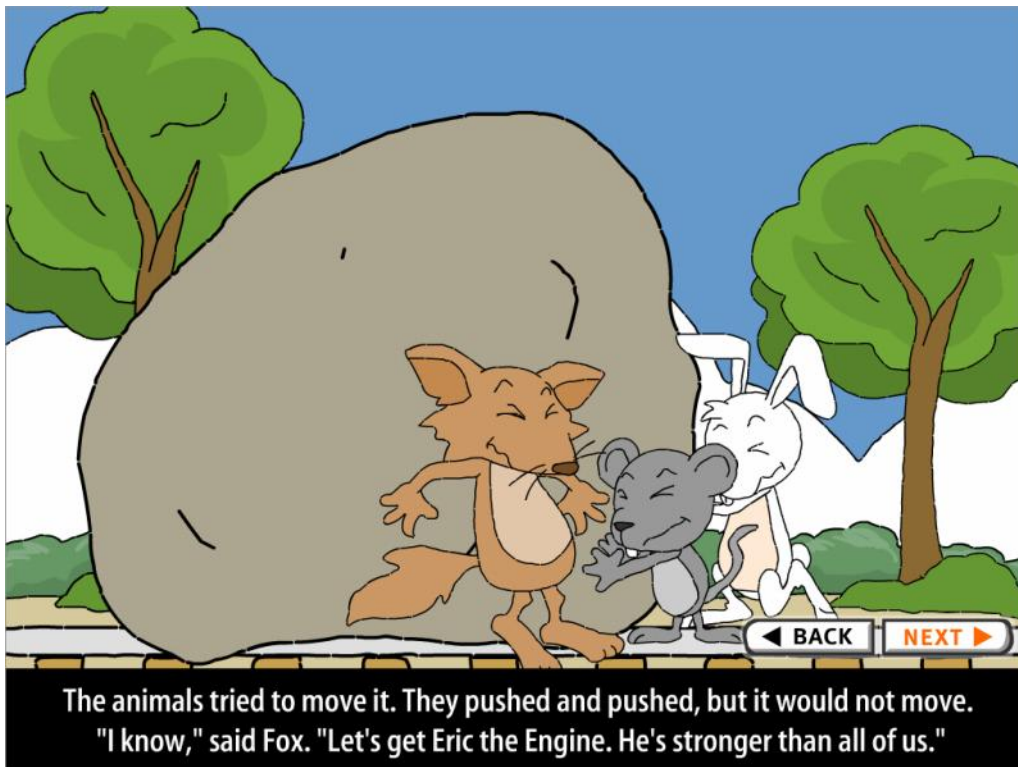
RES M 13

RES M 14

RES M 15

RES M 16

RES M 17

RES M 18

RES M 19

3 İngilizce altyazılı orijinal filmlere bir örnek çalı ma:

Bu tür aktivitelerde öğrenci kendini doğal ortamda hissederek kulak dolgunluğunda önemli bir amaç kaydeder. Duyduklarını filmdeki hareketlerle birlikte anlam vermeye çalışır. Bir süre sonra sezgisel olarak duydukları seslere anlam vermeye çalışır veya en azından duyduklarına bir anlam vermeye çalışır.

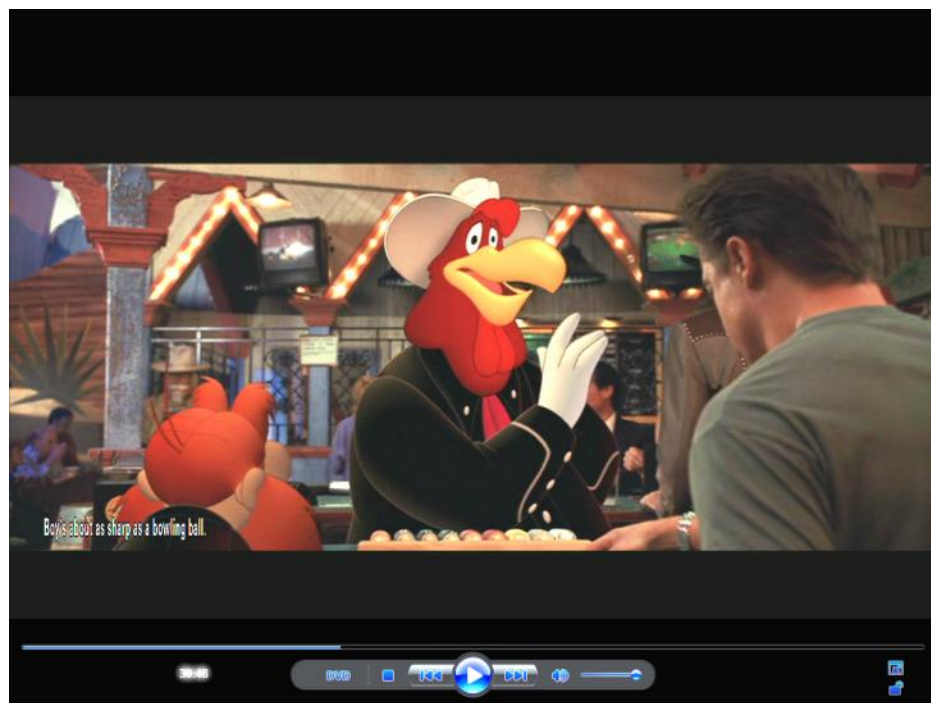
RES M 1

RES M 2

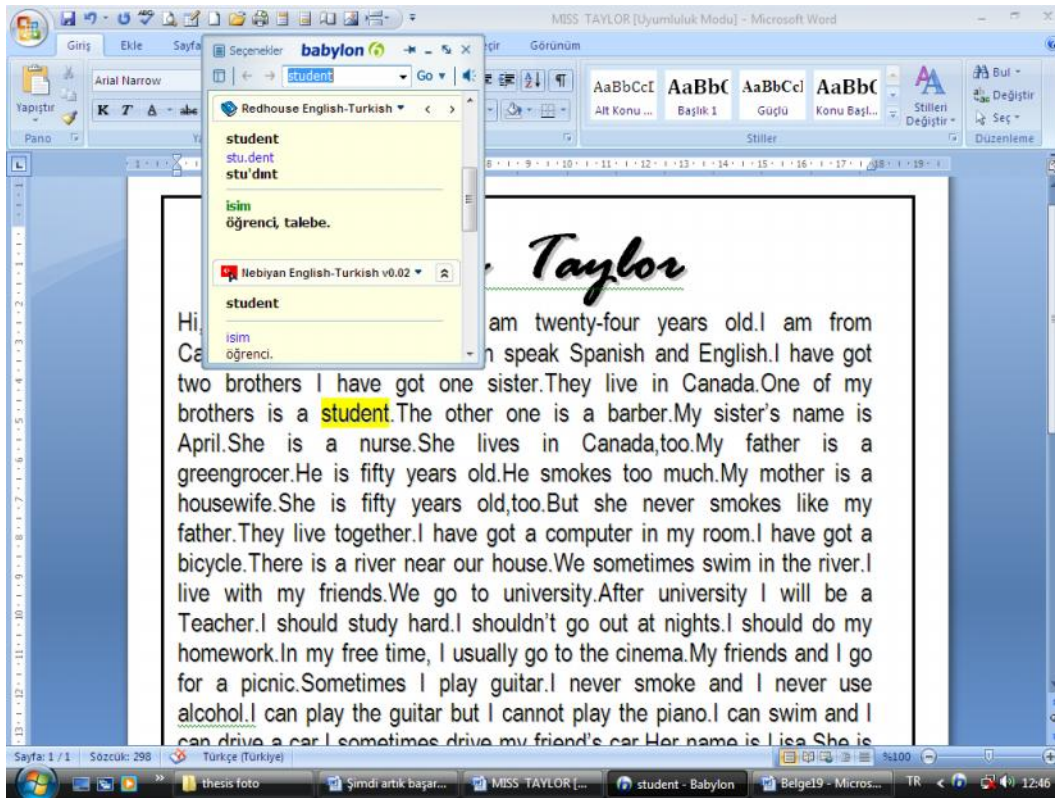
RES M 3

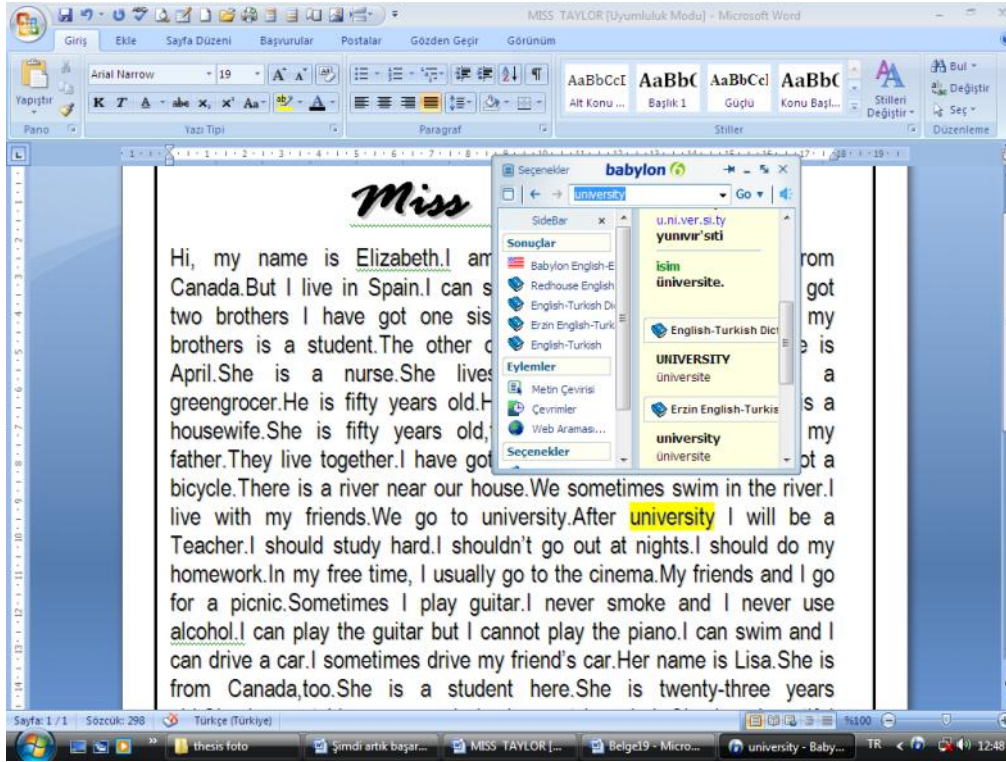
RES M 4

4 Çe itli sözlük programlarından telaffuz çalı maları için bir örnek program:

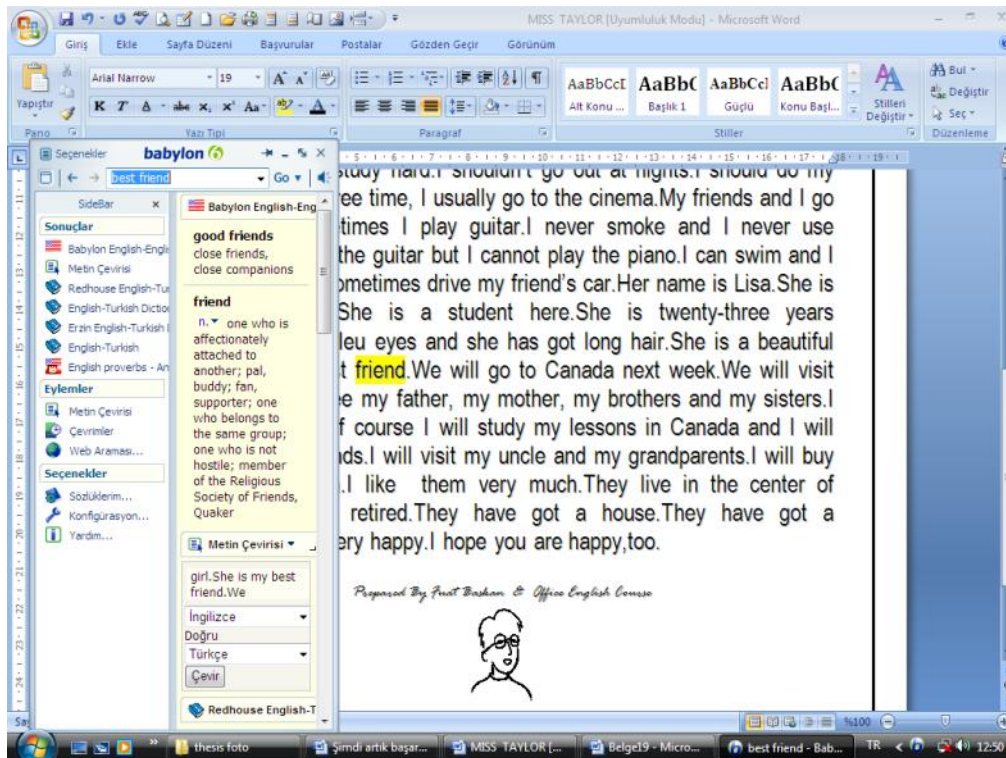
Bu sözlük programı kullanı lı olmasında dolayı tercih edilmi tir. Bu programda herhangi bir metin üzerindeyken bilinmeyen kelimenin anlamını bulmada kolaylık sa lar ve aynı anda telaffuzunu da yaparak kelime ö renimi konusunda daha pratik ve etkili bir çalı ma ortamı sa lar. Kelime defalarca tekrar edilebilir. Birden fazla sözlükte çalı ma imkanı sa ladı ında güvenilirlik açısında önemli bir programdır. nternete ba lı olundu u takdirde web üzerinde kelime arama imkanı da mevcuttur.

RES M 1

RES M 2

RES M 3

5 Metin dinleme aktivitelerine bir örnek çalı ma:

Bu çalı ma sayesinde ö renciler hem metni görebiliyorlar hem de metni orijinal sesinden dinleyebiliyorlar. Bu çalı manın en büyük faydası telaffuz konusundaki zorluklara önemli bir çözüm getirmi olmasıdır. Ö renciler bilgisayarda metni izlerken aynı zamanda sesli olarak ta dinleyebiliyorlar. Birkaç tekrardan sonra ö rencilerde parçayı okumaya çalı ırlar ve telaffuz konusunda takıldıkları noktalarda olumlu anlamda ilerleme sa lamı olurlar. Bu tür çalı maların en önemli tarafı da seslerin bir ngiliz veya bir Amerikalı tarafından seslendirilmi olmasıdır ki buda asıl ö renilmesi gereken telaffuzu en iyi ö renme yoludur. Bu çalı malarda sorulan bir soruya kar ılık farklı ülkelerden insanlar cevap vermektedir. Farklı konu ma aksanlarını ö renme açısından da önemli bir çalı madır. Günlük konu ma dilini ö renmekte önemli bir yer tutmaktadır.

25.04.2007

Fuat BAŞKAN & Todd BEUCKENS

1

RES M 1

Helen, Ireland

- My first part-time job was washing dishes in a restaurant. It wasn't a very glamorous job, but I really wanted it because I wanted to pay for horse-riding lessons, so every Saturday night I went to this restaurant and worked for maybe five hours every night. It was hard physical labor, but it taught me the value of money.

25.04.2007 Fuat BAŞKAN & Todd BEUCKENS 2

RES M 2

Tom, United States

- My first part-time job: I was living in a small town, Tulsa, Oklahoma, and I worked for the Harmon Foundation, and they owned a hands-on, science and math museum for children, so every day I would run a laser light show, and once I was through with that I would give museum tours and explain the science and math background to each exhibit, to adults and children. It was a lot of fun seeing kids open their eyes to mathematics and science and wanted to know more and asking questions that I couldn't answer. I really, really enjoyed that, and so I hope that some of those kids that did come in, to the museum, I hope they did create a future in science.

25.04.2007 Fuat BAŞKAN & Todd BEUCKENS 3

RES M 3

Jeannie, United States

- My first part-time job was as a cashier at a supermarket. I really hated it, cause I had to stand on my feet for basically eight hours a day dealing with a lot of people who don't appreciate the job that we do, so I had a lot of people yelling at me for different reasons and always misunderstanding the situations. It's not a job I would go back to.

25.04.2007

Fuat BAŞKAN & Todd BEUCKENS

4

RES M 4

Alan, Canada

- My first part-time job was working at McDonald's. When I was fifteen, I had a job at McDonald's flipping burgers, doing fries, cooking, not taking orders. I enjoyed it for awhile, about two or three months, but then I started losing interest in it, and after six months, I quit the job, but it was a good job for a fifteen year old.

25.04.2007

Fuat BAŞKAN & Todd BEUCKENS

5

RES M 5

LANGUAGE AT HOME

LISTENING AND SPEAKING DIALOGUES

RES M 6

- **Tom:** Joel, you speak Thai.
- **Joel:** Yeah, a little bit.
- **Tom:** You're wife speaks English.
- **Joel:** Yes, yes.
- **Tom:** So, at home, what language do you use?
- **Joel:** We usually speak English when we want to have real communication because her English is much better than my Thai, but I like to practice Thai a lot so when I'm being a little more playful, when the topic isn't serious and we really don't need to communicate, then we'll speak in Thai and I get a chance to practice and it's also fun for her to listen to me speak in Thai and to teach me.
- **Joel:** What's interesting is that, it depends also on who we're around, so for example if we're with my family and we want to say something in private, then we'll speak in Thai but if we're with her family and we want to say something privately then we'll speak in English so her family can't understand us.
- **Tom:** Don't your family think that's quite rude?
- **Joel:** Oh, they don't really, they don't really know what we're talking about so they can't be sure. It gets more complicated, though because she also speaks Japanese and I speak Japanese, so sometimes when we are with her brother who speaks English, we'll speak Japanese if we want to speak privately.

RES M 7

6 İngilizce altyazılı arkılara bir örnek çalı ma:

Bu çalı ma sayesinde kulak dolgunlu u sa lanmı olur. Günlük konu ma İngilizcesine ve kulak kırılması dedi imiz kula ın sese alı masına katkı sa lanmı olur. A a ıda e itici arkılara birkaç örnek verilmi tir.

RES M 1

RES M 2

Ö renme – ö retme ortamlarında bireylerin ö renme hızları aynı değildir, bir konuyu herkes aynı sürede öğrenemez, dolayısıyla bireylerin grup halinde eğitimlenmeleri bazı sakıncalar doğurur. Bu nedenle öğrenme – öğretme süreçlerinin bireyselleştirilmesi gerekmektedir bu da bilgisayar aracılığı ile yapılmaktadır (Hızal, 1989 : 41).

Bilgisayarlar, kendi başına yeterli bir öğretim aracı olarak, belirli ama kısıtlı bir eğitim amacını gerçekleştirmek için, tek başına öğretim, benzetim veya oyun programları gibi araçlar ile derslerin sunulması amacıyla kullanılır (Soran, 2000: 108).

Demirel; Seferolu; Yaşar'a göre (2001 : 121) BDÖ: “Öğrencinin bir bilgisayar ortamında, göstereceği türlü tepkileri göz önünde bulundurarak hazırlanmış ders yazılımı ile karılsıklı etkileşimde bulunarak kendi öğrenme hızına göre kullanabileceği öğretim türü, bu soruna ilişkin uygulama ve araştırma alanı olarak da tanımlanabilir.”

Bilgisayar destekli öğrenme ortamında öğrencinin dikkati sürekli ayakta tutularak katılımı sağlanmaktadır. Bilgisayarlı destekli öğrenmede öğrencilere monitör aracılığı ile öğrencinin dikkatini ayakta tutma, öğrenciye sorular sorma (Uyarım), öğrencinin cevap vermesi (Tepki) ve öğrencinin verdiği cevap doğru ise öğrenciye (Peki-tireç) verilmekte, öğrencinin sorulan soruya verdiği cevap yanlış ise öğrenciyi yönlendirme öğretileri kullanılmaktadır (Hızal, 1989 : 45).

Bilgisayarın öğretim sürecinde kullanılması öğrencilere öğrenme yeteneklerinin gelişmesini sağlamakta, başarı düzeylerini artırmaktadır. Buna dayalı olarak bilgisayar, öğrencilerin derslere ve öğrenmeye karşı tutumlarında olumlu etkiler oluşturmaktadır (Mer, 2000 : 14).

Bilgisayar destekli öğretimde, bilgisayarın öğretim sürecinde öğretmenin yerine geçecek bir seçenek olarak değil, sistemi tamamlayıcı, güçlendirici bir araç olarak girmesi esastır. BDÖ sürecini etkileyen birçok değişken vardır. Bunlardan bazıları,

- Ö rence motivasyonu,
- Yenilik,
- Etkile im düzeyi,
- Bireysel ö renme farklılıkları,
- Ö retmenin rolü,
- Ders yazılımının türü, kapsamı ve niteli i,
- Ö retilecek materyalin ve yazılımların hazırlanması (Demirel, 2001 : 121).

Bilgisayar destekli ö retim donanım, yazılım, laboratuvar, ö retmen e itimi, yardımcı personel e itimi gibi birçok parçayı kapsamaktadır. Bu elemanların en önemlisi ders yazılımlarıdır. Bilgisayar destekli ö retimin ba arıya ulaşmasındaki en büyük etken ders yazılımının kalitesidir. Bu nedenle derslerde kullanılacak olan yazılımlara çok dikkat edilmelidir. Derste kullanılacak olan yazılımlar dersin kalıcılı ı, dersin etkilili i, ö rence ba arısı üzerinde do rudan etki göstermektedir(U un : 2000 : 52). Ayrıca ders yazılımlarının niteli i ile müfredat ve okul programlarına bütünlü tirilmesi de önemli noktalardan biridir. Bu nedenle yazılımların hazırlanması, geli tirilmesi ve de erlendirilmesi çok dikkatli ve titiz bir çalı mayı gerektirmektedir (Demirel, 2001: 121).

Bilgisayar destekli ö retim ö retmen dahil öteki ortamların da kullanıldı ı ça da bir ö retim biçimidir. Bilgisayarın ders içeriklerini sunma, ba ka yöntemlerle ö renilenleri tekrar etme, problem çözme, alı tırmalar yapma vb. etkinliklerde ö retme – ö renme aracı olarak kullanılması ile ilgili uygulamaların bilgisayar destekli ö retimde yer alması söz konusudur (mer, 2000 : 13).

Bilgisayar destekli ö retimde makine, program, ö rence ve ö retmen sistemin ayrılmaz parçalarıdır. Ö retme – ö renme süreçlerinde hangi uygulama yöntemi kullanılırsa kullanılsın süreci olu turan ö eler arası etkile imi de i tirdi i gözlemlenmektedir.Bu nedenle, sistemin ö elerinin her birinin davranı larının, becerilerinin ve tutumlarının sistemin ba arısına etki edece i görülmektedir (mer, 2000 : 18).

Bilgisayarların ö retim ortamında kullanılabilmesi için ö retmenlerin yeti tirilmesi, uygun donanımın belirlenmesi ve ders programıyla tutarlı ders yazılımlarının sa lanması gereklidir.

Sonuç olarak Bilgisayar destekli öğrenimin konuma becerisini geliştirmeye belli etkileri vardır.

Yabancı dilin bilgisayar destekli öğrenilmesinin yararları:

- Öğrencilere kendi hızlarında öğrenme imkanı sunar.
- Hızlı öğrenen öğrenciler için zamandan kazanç sağlar.
- Yavaş öğrenen öğrencilere istedikleri kadar tekrar imkanı sunar.
- Öğrenmeyi bireyselleştirir.
- Öğrencinin yaptığı hataları sadece bilgisayar gördüğü için öğrencilerin utanma ve sıkılma durumları ortadan kalkar.
- Bilgisayarın görsel ve işitsel özellikleri öğrencilerin dikkatini çeker.
- Öğrencilerin performanslarının kayıtlarını tutar.
- Öğretmenlere kayıt edilen öğrenci performanslarının değerlendirme imkanı sunar. Öğretmenlere bu sayede zamandan kazanç sağlar.
- Bilginin sınırsız kaynaklarını içinde barındırır.
- Dil öğreniminde internet, e – mail imkanlarını sağlar.
- Öğrencilere pratik yapma imkanı tanır.
- Öğrenciler yazılımlardan hedef dilin telaffuzunu duyunca, güdülenmektedirler.
- Öğrenilmesi zor, kavranması zor konular verilen somut örneklerle kolay kavranabilir.
- Bilgisayar, kendisi ile iletişime geçen bireyi mantıklı düşünmeye, işlemleri bu mantık çerçevesinde yapmasına teşvik eder.
- Öğretmenlere ders materyali geliştirme imkanı tanır.
- Öğrencilerin güdülü olarak derse gelmelerini sağlar.
- Derste kullanılan materyal öğrenim amacına uygunsa öğrencinin daha kolay ve kısa sürede kavramasını sağlar (Odabaşı ve Ergin'den aktaran Çevik, 2001 : 19).

TARTI MA-SONUÇ VE ÖNER LER

Bu bölümde ara tırma için toplanan veriler do rultusunda elde edilen sonuçlar ve bu ara tırma ı ı nda yapılacak ba ka ara tırmalar için ara tırmacının önerilerine yer verilmi tir.

Tartı ma

Milli E itim Bakanlı ı uzun yıllardan beri dil ö retimi ile ilgili çalı malar yapmaktadır. Yapılan çalı malar bugüne kadar istenen ba arıya ula amamı tır. Dil ö retiminde asıl problemin uygun ortamın yaratılması oldu u kanaatine varılmı tır. te bu ara tırma da uygun ortamın yaratılmasına katkıda bulunmak amacı ile ve ortaö retim ve ilkö retim okullarında yabancı dil ö retiminde bilgisayar destekli ö retimin konu ma becerisi üzerine etkisini ortaya koymak amacı ile yapılmı Diyarbakır örne idir. Ayrıca ara tırma bu ana ba lık altında a a ıda yer alan dört alt ba lı ı da açıklamayı amaçlamı tır:

1. Dil ö retiminde bilgisayar kullanılmalı mıdır?
2. Yabancı dil ö retiminde bilgisayar konu anlatımında mı, tekrar amaçlı mı yoksa alı tırma yapma amacıyla mı kullanılmalıdır?
3. Geleneksel ngilizce ö retim yöntemlerinin konu ma becerisini geli tirmeye etkileri nelerdir?
4. Bilgisayar destekli ngilizce ö retim yönteminin konu ma becerisini geli tirmeye etkileri nelerdir?

Ara tırmanın uygulamasında bilgisayar yazılımları ve ders kitapları kaynak olarak kullanılmı tır. Okulda ö renciler, kontrol ve deney grupları olmak üzere iki gruba ayrılmı lardır. Kontrol gruplarına geleneksel ö retim yöntemi ile ngilizce dersi anlatılırken, deney gruplarına bilgisayar destekli ö retim yöntemi ile ngilizce dersi anlatılmı tır. Bu uygulama her sınıfta, e it sayıda ö rencinin yer aldı ı, iki ubede gerçeikle tirilmi tir.

Toplam 51 ö rencinin olu turdu u kontrol ve deney gruplarına uygulama ba langıcında 10 sorudan olu an öntest ve konu ma becerisini ölçen bir sözlü test yapılmı tır. Daha sonra kontrol grubu yabancı dil dersini bilgisayar destekli ö renme ortamında gerçeikle tirmi ler, deney grubu ö rencileri geleneksel yöntem ile derslerini sınıf ortamında gerçeikle tirmi lerdir. Yapılan i lem sonrasında uygulamanın ba langıcında her iki gruba da yapılmı olan öntest soruları, uygulamanın sonucunda ö rencilere sontest olarak tekrar uygulanmı tır. 51 ö renciden olgusal veriler elde edilmi tir. Altı ngilizce ö retmeninden görü me yolu dü ünsel veriler toplanmı tır. Ara tırma konusu ile ilgili alan taraması yapılmı tır.

Ara tırma için toplanan öntest – sontest verileri ara tırmacı tarafından bir programa girilmi tir. Görü me yolu ile elde edilen veriler bant kaydı ile toplanmı tır. Toplanmı olan veriler çözümlenmi , analiz edilmi ara tırma ba lı ı ve ara tırmanın alt ba lıklar da de erlendirilerek yorumlanmı tır.

Ara tırmada toplanan veriler, yapılan çözümler neticesinde u sonuçlara varılmı tır:

1. Bilgisayar destekli yabancı dilde konu ma becerisinin geli tirilmesi, klasik yöntemlerle yapılan konu ma çalı malarına oranla daha ba arılı bulunmu tur.

2. Bilgisayar destekli yabancı dil ö retim yöntemi ile geleneksel ö retim yöntemi arasında ö renci ba arısı ve kalıcılık açısından anlamlı bir fark vardır. Ö renciler bilgisayar destekli yabancı dil ö retim yöntemi ile daha ba arılı olmaktadır.

3. Ö retim kalitesini arttırmak için derslerde bilgisayar teknoloji kullanılmalı, yabancı dil dersi için okullarda bilgisayar laboratuvarı gibi dil laboratuvarları olu turulmalıdır.

Yukarıda varılan sonuçlar a a ıda verilen benzer ara tırma sonuçlarıyla kar ıla tırılmı tır ve benzer sonuçlara varıldı ı saptanmı tır.

Yurt Dı nda Yapılan Bazı Ara tırmalar ve Sonuçları

Bilgisayar destekli yabancı dil ö retimi ile ilgili olarak yurt dı nda bir çok ara tırma yapılmı tır. Yapılan bazı ara tırmaların sonuçları u eilde özetlenebilir:

Lara Semones (Temmuz – A ustos 2001), “ *birli i , bilgisayar destekli ö renme ve yabancı dil yazarlı mı*” incelemi tir. Ara tırmada yabancı dil ö rencileri için önemli olan konu ma i lem tipi de erlendirilmi tir. Program, ö retmenler ve ö rencilere gerçek zamanlı metinsel kar ılıklı konu ma ile ilgilenmelerine izin verir ve hemen geribildirim verilir, ö rencilere kendi elektronik yazı çerçeveleri sa lar . birlikli yazı programı , materyali okumak ve kar ılıklı vermek için yetenek ile dil kazanmasının tüm düzeyleri de kullanıcılara sa lar . Elektronik yazı bo lukları , dokümana yorumlar ve notlarla açıklamaları ba lamak için ö rencilerin ekran yaratmasına izin verirler .

Ara tırma projesi yabancı dil sınıfında i birlikli yazı programını kullanmak, yüksekokul fransız bölümündeki fakülte üyeleri, i birlikli yazı programının ö renciler tarafından benimsenip benimsenmeyece i konusunda kararsız kalmı lardır. Uygulama üç haftalık bir periyotla, üç oturumuna devam edilen katılımcılara , bilgisayar - donanımı sınıfında yapılmı tır. birlikli yazı oturumları doksan dakika olarak gerçekleştirildi, ancak bu çalı manın tamamına katılan ö renciler için geçerli idi. Ço u ö renci, be oturumlarda görevleri tamamladılar . İlk oturumda, ö rencilere özel ilerleme tablosu verilmedi i halde ö rencilerin düzen görevlerini okur ve birlikte çalı maya ba ladıkları görülmü tür. Plan

çeli kilerinden dolayı, ö rencilerin ço u e zamansız olarak emsalleri ile i birli i yapmalıydılar . Sadece bir grup , bütün yazı i leminin ba ından sonuna birlikte çalı abilmi tir. Son de erlendirmede, ö rencilere be li Likert ölçe i verilmi tir.

Program, yabancı dilde ö rencilere canlı, çift taraflı veya grup tartı maları ile ilgilenme imkanı sa lar. Kar ılıklı konu malar, notlarla açıklayabilirler ve i birlikli yazı aleti olarak adlandırılan textpad, metin yaratır ve yayına hazırlar . Ö renciler , aynı zamanda kar ılıklı konu maya içerik uygumu ile bütün ekranlarda netscape oturumunu dinleyebilirler.

Sonuç olarak bilgisayar ortamı ile ileti im, yabancı dilde yazmak için yaratıcılık, risk alma ve güven gereksinimini besledi i sonucuna varılmı tir.

1985 yılında Urbana- Champaignda Okul Üniversitesi'nde Robert Louis Blomeyer tarafından “*Yabancı Dil Ö retiminde Bilgisayar Destekli Yönerge Kullanımı*” konusu üzerine hazırlanmı tir.

Bu çalı ma, bilgisayar destekli yönerge ve yabancı dil ö retmenlerinin gerçek ö retim durumlarında, bölge ve okul planları arasında ili kiyi inceler . Çalı ma iki büyük lisede dört dil ö retmeni ile yapılmı tir.

Yazılı ve yazılmamı planlar ve bilgisayar destekli yönergenin kullanımı açısından okulları kar ıla tırmak için mümkün oldu u kadar ö renci sayısı e it olan iki okulla çalı ılmı tir.

Veriler, yabancı dil sınıflarında yirmi altı ö renci ile görü me yoluyla, ö retmenler ve okul - bölge yöneticileri, normal sınıflar, mikro bilgisayar laboratuarları ile görü meler ve gözlemler ile toplandı. Bu çalı ma yoluyla bir büyük problem belgelenmi tir. Yabancı dil dersleri için yüksek kalite yazılımının eksikli inin, dı kaynaklar ile devlet okulları ö retmenlerinin i birli ini kapsayan yazılım geli im ile giderilebilece i sonucuna varılmı tir.

Ülkemizde Yapılan Bazı Ara tırmalar ve Sonuçları

Bilgisayar destekli yabancı dil ö retimi ile ilgili olarak yurt içinde bir çok ara tırma yapılmı tır. Yapılan bazı ara tırmaların sonuçları u ekilde özetlenebilir:

“*Yabancı Dilde Dilbilgisi Ö renmede Bilgisayar Destekli Ö renme Yönteminin Ö renci Ba arısına Etkisi*”, konulu bir ara tırma Ferhan Odaba ı tarafından 1994 yılında, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde , doktora tezi olarak hazırlanmı tır.

Ara tırmanın amacı, yabancı dilde dilbilgisi ö reniminde, önceden ö renilmi olan dilbilgisi yapılarının peki tirilmesinde, bilgisayar destekli ö renim yönteminin geleneksel ö renim yöntemine göre ö rencinin dilbilgisi ba arısına etkisini ortaya koymaktır.

Ara tırma 1993 – 1994 ö retim yılı ikinci yarısında ortaokul birinci sınıf ö rencileri üzerinde gerçekleştirilmi , ara tırmanın örneklemini 19 deney grubu, 19 kontrol grubunda olmak üzere toplam 38 ö renci olu turmu tur.

Ara tırmanın uygulamasında bilgisayar yazılımı, ders kitabı, ö retmen ve bilgisayar uzmanı olmak üzere dört kaynaktan yararlanılmı , deney grubunda bilgisayar yazılımları ile kontrol grubunda ise ö retmen yönetiminde geleneksel yöntem ile dersleri i lenmi tir.

Ara tırma verilerinin toplanmasında, ö renci kayıt dosyaları, bilgisayar ders yazılımı, geçerlili i ve güvenilirli i saptanmı ölçekler, öntest – sontest uygulamaları yapılmı tir.

Ara tırmacı, ara tırmasında bilgisayar destekli yabancı dil ö renim yönteminin, geleneksel yöntemle kıyasla daha kalıcı oldu u sonucuna varmı tir.

Deneklerin sınanmasında “t” testi kullanılmı ve anlamlılık düzeyi olarak 0,05 alınmı tir. Ara tırmacı ara tırma çözümlemesi sonucunda:

1. Deney ve kontrol gruplarındaki ö rencilerin ba arısı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
2. Bilgisayar destekli yabancı dil ö renimi yöntemiyle, geleneksel ö renim yöntemi arasında kalıcılık açısından anlamlı bir farklılık olmadı ını tespit etmi tir.

“*The Impact Of Computer – Assisted Language Learning On Student Achievement And Attitudes In The Context Of Teaching English As A Foreign Language:An Experimental Study On Writing*”, konulu bir ara tırma Hüseyin Öz tarafından Kasım - 1995 yılında, Hacettepe Üniversitesi’nde , doktora tezi olarak hazırlanmı tir.

Öz ara tırmasında, bilgisayar destekli dil e itimin ö rencilerin yazma becerisi ve bilgisayar destekli kompozisyon yazmaya olan tutumları üzerindeki etkisini incelemi tir. Bilgisayarın yabancı dilde kompozisyon yazma sürecine önemli ölçüde katkıda bulunabilece ini varsayımından yola çıkarak, ö rencilerin ngilizce yazma becerilerinin ve tutumlarının bilgisayar destekli dil e itimi uygulaması olarak kabul edilen sözcük i lem etkinli i sonucu geli ip geli medi i sorunu ara tırılmı tir.

Ara tırmada veriler anket uygulaması, kompozisyon yazdırma, gözlem yolu ile elde edilmi tir. Ara tırma kapsamında Hacettepe Üniversitesi'nde yirmi altı ö renciye on iki haftalık “bilgisayar okuryazarlı ı” e itimi verilmi . Ö rencilere sözcük i leme için gerekli beceriler kazandırıldıktan sonra , deney ve kontrol grupları olu turulmu . Ara tırmanın di er on iki haftalık döneminde ise denekler verilen konularda 150'nin üzerinde ngilizce kompozisyon yazmı lardır. Bu kompozisyonlar bir grup ngilizce okutmanı tarafından de erlendirilmi tir. Ayrıca, deneklere çalı manın hem ba ında hem sonunda tutumlarını ölçemeye yönelik anketler verilmi tir.

Yapılan ara tırma sonucunda u bulgular ve bulgulara yönelik tartı malar elde edilmi tir:

1. Kompozisyonları de erlendiren okutmanlar arasındaki güvenilirlik,
2. Ö rencilerin kompozisyon puanları üzerine yapılan betimsel ve istatistiksel sonuçlar,
3. Deney grubunun kompozisyonlarının boyutları arasındaki korelasyon,
4. Bilgisayar destekli kompozisyon sürecinden geçen ve geçmeyen deneklerin tutum de i ikliklerinin betimsel ve kar ıla tırmalı olarak sunulması,
5. Bu ara tırmadan elde edilen bulgu ve tartı malar.

Ara tırma sonucunda:

1. Bilgisayar destekli yazma sürecinden geçen denekler kompozisyonlarını ka ıt – kalemle yazanlardan daha yüksek puanlar almı lar,
2. Bilgisayar destekli yazma i lemi yapan denekler, dikkatlerini kompozisyonların ‘mekanik’ ve ‘organizasyon’ boyutlarında daha iyi yo unla mı lardır.
3. Tüm denekler bilgisayar destekli yazma i leminin yazma süreç ve ürününe katkıda bulundu una yönelik daha olumlu tutum geli tirmi lerdir.

4. Deney grubu sözcük i lem yazılımı ve bilgisayarlar kar ı daha olumlu tutum geli tirmi ler,
5. Bilgisayar ve sözcük i lem yazılımı kullanan deney grubu bunların kullanımında önemli bir zorluk çekmemi lerdir.

“*Yabancı Dil Ö retiminde Bilgisayar Destekli Ö renme Yönteminin Ö renci Ba arısına Etkisi*”, konulu bir ara tırma Abdullah Çevik tarafından Ocak 2001 yılında, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde, yüksek lisans tezi olarak hazırlanm ı tır.

Ara tırma, yabancı dilde dilbilgisi ö retiminde önceden ö renilmi olan dilbilgisi peki tirilmesinde bilgisayar destekli yabancı dil ö retim yönteminin ö renci ba arısına etkisini ortaya koymak amacıyla yapılm ı tır.

Ara tırma 1999 – 2000 ö retim yılının ikinci döneminde Anadolu Üniversitesi E itim Fakültesi Yabancı Diller E itimi Bölümü Alman Dili E itimi Anabilim Dalı Hazırlık A ve Hazırlık B sınıflarında 15 ö renci ile gerçekleştirilmi tir.

Uygulamada ara tırmacı tarafından hazırlanan ders yazılımı ve ders kitabından yararlanılm ı tır.

Verilerin elde edilmesinde Almanca dilbilgisi konuları içinde yer alan edatlarla ilgili ara tırmacı tarafından hazırlanan ölçme aracı, ö renimi yapılan dilbilgisine yönelik davranı ları ölçen deney grubuna uygulama ba langıcında öntest, uygulama sonrasında sontest olarak uygulanm ı tır. Aynı ölçme aracı sontest uygulamasından 15 gün sonra, ö renmedeki kalıcılı ı sınamak amacıyla deney grubuna bir kez daha uygulanm ı tır.

Denencelerin sınanmasında “t” testi kullanılm ı ve anlamlılık düzeyi 0,05 olarak alınm ı , Yapılan çözümlemede u sonuçlara varılm ı tır:

1. Bilgisayar destekli ö retim uygulamasının ö rencilerin ba arısına katkısı vardır.
2. Bilgisayar destekli ö retimden sonra, ö rencilerin ö rendiklerinin kalıcı oldu u gözlenmi tir.

Bir ara tırma da 1997 yılında Y. Doç. Dr. Ferhan Odaba ı tarafından “*Bilgisayar Destekli Dil Ö reniminin Geleneksel Sınıf Ö retimiyle Kar ıla tırılması*” Anadolu Üniversitesi Hizmet – ç i Yabancı Dil E itimi Merkezine devam eden ara tırma görevlilerine uygulanm ı tır.

Ara tırmanın amacı, yabancı dilde dilbilgisi öğreniminde Bilgisayar Destekli Dil Öğrenimi yönteminin geleneksel yöntemle öğrenmeyi güçlendirip güçlendirmeye ilişkin ortaya çıkarmaktır. Ara tırmanın cevaplandırmak istediği soru: “Yabancı dil dilbilgisi öğreniminde, bilgisayar destekli dil öğrenimi yöntemi ile geleneksel açıdan anlamlı bir fark var mıdır?” sorusudur.

Ara tırmada on iki kişilik kontrol ve deney gruplarından öntest – sontest ve orta düzey İngilizce bilgisine sahip olan öğrencilere yönelik olarak hazırlanmış 33 maddelik bir boşluk doldurma testi ile veriler toplanmıştır.

Ara tırmadan elde edilen bulgular sonucunda, yabancı dilde önceden dilbilgisi konularının öğreniminde bilgisayar destekli yabancı dil öğrenimi yönteminin, geleneksel öğrenim yöntemiyle aynı düzeyde etkili olduğu tespit edilmiştir. (Bilsa, 1997: 341)

“*The Investigation Of The Comparison Of Computer – Assisted English Language Learning And Teacher – Centered English Language Learning*”, konulu bir ara tırma Banuhan Alkan tarafından 1997 yılında, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İngiliz Dili ve Eğitimi Anabilim Dalı’nda, yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Alkan tarafından yapılan ara tırmanın amacı bilgisayar destekli yabancı dil eğitiminin nasıl yapıldığı, olumlu yönleri, olumsuz yönleri ve eğitim sistemine kazandırdıklarını değerlendirmektir.

Ara tırma uygulamaları 1995 – 1996 öğrenim yılında Özel İzmir Lisesi ve Hüseyin Sarı Çok Programlı Lisesi’nde Lise 1, Lise 2, Lise 3 öğrencilerine yapılmıştır.

Bilgisayar öğrencilere İngilizce ile okuma, dinlediğini anlama, konuşma, yazma ve kelime öğretimi konularında her türlü hizmeti verir. Detaya girilmeyen, ana hatlarıyla belirlenmiş gramer konuları, resimler, renkli ekran, karikatürler, istenildiği kadar konuları veya örnekleri tekrar etme öğrencilerin motivasyonunu ve ilgilerini artırır. Bilgisayar öğrencilere doğrudan ulaşılan kadar deneme fırsatı verir, öğrenci doğrudan kendi çabası ile ulaşır.

Doğal olarak öğretmen merkezli eğitimde dersler öğretmen merkezli olmaktadır. Öğretmen derste öğrenciden daha aktif bir rol oynamaktadır. Öğrenciler derslerde yüksek motivasyona sahip değildir. Yaratıcılıklarını, ilgilerini, becerilerini ve isteklerini sınıftaki derslerinde yeterli ölçüde kullanıp geliştirememektedirler. Derslerde gerekli verim alınamamaktadır.

Verilen ikili çalı malar ve grup çalı maları ile ö rencilerin birlikte ö renmeleri ve birbirlerine ö retmeleri sa lamaya çalı lmaktadır. Renkli resimler ve gerçek objeler ile ders daha ilginç bir hale getirilmeye çalı maktadır.

Bu aktiviteler gene de ö retimi daha aktif bir rol oynamaktan kurtarmaktadır. Ö rencilerin Dili ö renme ve kullanma yetileri yeterince geli memektedir.

Sonuç olarak, bilgisayar ö renimi kalitesini arttırmaktadır. Ö rencilerin daha aktif, ba arılı, üretici ve yaratıcı oluyorlar.

“ *ngilizce Ö retiminde Araç – Gereç ve Kılavuz Kitap Kullanılmasının ö renci Ba arısına Etkisi ile İlgili Deneysel Bir Ara tırma*”, konulu bir çalı ma Ö mer Aydo du tarafından 1993 yılında, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü E itim Bilimleri Anabilim Dalı’nda (E itim Programları ve Ö retim), yüksek lisans tezi olarak hazırlanmı tır.

Bu ara tırmada ana problem ile birlikte yedi denence sınanmı tır. Uygulama Dokuz Eylül Üniversitesi Buca E itim Fakültesi Denizli E itim Yüksekokulu’nda yapılmı tır.

Deney sürecinde be ayrı ö retim tekni i uygulamaya konulmu tur. Deney deseni bu be tekni in be ünite bazında ve dönerli olarak be ayrı denek grubu üzerinde uygulamaya konulması ile olu turulmu tur. Teknikler a a ıda sıralanmı tır.

1. Klasik Anlatım + Video + Teyp + Tepegöz (Deneysel Grup I)
2. Klasik Anlatım + Video (Deneysel Grup II)
3. Kılavuz Kitapçık + Video (Deneysel Grup III)
4. Klasik Anlatım + Teyp + Tepegöz (Deneysel Grup IV)
5. Klasik Anlatım (Kontrol Grubu)

Deney, 1991 – 1992 ders yılının ikinci yarısında uygulamaya konulmu tur. Ö rneklem grubu olarak be sınıftan olu an birinci sınıf ngilizce ubeleri alınmı tır. Bunların toplam sayısı 208 ö renciden olu mu tur.

Deneklere her ünitenin ba ında öntest, sonunda ise aynı maddeleri kapsayan sontest uygulanmı tır. Deney süresince toplam be ba arı testi kullanılmı tır.

Bu testler ö retmen yapımı kriter dayalı testler olup, her biri yirmi be maddeyi kapsamı tır.

Testlerin uygulaması sonucu elde edilen verilerin üniteler, sınıflar ve yöntemler bazında ele alınması ile aritmetik ortalama, standart sapma ve T – testi hesaplamaları yapılmı , denencelerin anlamlılık düzeyleri araştırılmı tır.

Yedi denence üzerine oturtulmu olan bu çalışmanın sonucunda elde edilen bulgular aşağıda üç ana başlık altında verilmektedir:

1. Eğitim Yüksekokulunun birinci sınıflarında bulunan öğrencilerin başlangıçta, İngilizce bilgi düzeyleri farklılık göstermemiştir.

2. Beş farklı öğretim tekniği uygulanan grupların öntest – sontest karşılaştırması anlamlı bir fark göstermemiştir.

3. Teknolojik yöntemlerin kullanılması ile yapılan İngilizce öğretimi, geleneksel yöntem ile yapılan öğretimden beş karşılaştırmanın sonucuna göre öğrenci başarıları açısından, anlamlı bir fark göstermemiştir. Ancak bu karşılaştırmaların dördünde teknolojik yöntemler lehine olumlu bir eğitim kaydedilmemiştir.

“Orta ve Yüksek Öğretimde Dil Öğretimindeki Başarısızlığın Nedenleri(Afyon Örneği)”, konulu bir araştırma Yusuf Ziya Ayhan tarafından 1999 yılında, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı’nda, yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Yusuf Ziya Ayhan yaptığı olduğu araştırmada yabancı dil öğretimindeki başarısızlık nedenlerinden birinin de dil öğretimini destekleyici araç gereçlerin (video, teyp, kaset, bilgisayar vb.) eksik olmasından kaynaklandığını belirtmiştir. Dört temel dil becerisi olan okuma, dinleme, konuşma ve yazmaya eşit ağırlık verilerek öğrencilerde bu becerilerin gelişmesi sağlanmalıdır. Okulların araç – gereç yönünden desteklenmesi, her okulda en azından video, teyp ya da bilgisayarların bulunduğu bir yabancı dil odası oluşturulmasının yararlı olabileceği görüşünü savunmuştur.

Bu konuyla ilgili bir araştırma da Özkan tarafından 1999 yılında İstanbul’da “İkinci öğretim öğretmenlerinin İnternet Kullanımına İlişkin Görüşleri” üzerine yapılmıştır.

İnternet’in öğretim sürecinde kullanımında yaşanan güçlükler konusunda 13 öğretmenin 10’u İnternet altyapısından kaynaklanan teknik sorunlardan yakınmaktadır. Bir İngilizce öğretmeni bu düşünceleri şöyle dile getirmektedir:

“Etkili İnternet kullanımı konusunda ya anan temel güçlük, İnternet eri miyle ilgili. Bu konuda çok moral bozucu şeyler oluyor. Örneğin öğretmen 25 öğrenciyi karısına alıyor ve o anda hattan düşülüyorsa ne yapacağını bilmiyor, elinde her şey hazır, ama bir şey yapamıyor ve sınıf kontrolünü de yitiriyor.”

13 öğretmen 10’u “chat” gibi sohbet odalarını kullanarak öğrencilerinin gereksiz yere zaman kaybettiklerini düşünmekte, 6’sı ise İnternet bazı iletişim sorunları yarattığı sonuçları elde edilmiştir (Özkan, 1999: 79 - 80).

“*Yabancı Dil Öğretiminde Çağdaş Öğretmen ve İletişim*” konulu araştırma 2000 yılında Cirit tarafından yapılmıştır. Araştırma genel olarak insanlar arası iletişim esas alınmıştır.

Bazı öğrencilerin öğrenme yöntemlerine göre iletişim kurulması gerekliliği belirtilmiştir. Örneğin görerek öğrenen öğrenciler için görsel donanımını mümkün olduğunca çok kullanılması gerektiği bu sayede öğrencilerin daha iyi öğreneceklerini belirtmiştir. Bu tür öğrencilere, resim, slayt, video, tablo, diyafram ve bol yazma içeren etkinliklerin daha yararlı olacağı görüşünü savunmuştur.

Aynı şekilde duyarak öğrenen öğrenciler için kulak – dil ağızma yönelik etkinlikler gerçekleştirilmede teyp ve video gibi teknolojilerin kullanılabileceğini belirtmiştir (Cirit, 2000 :162 - 163).

Araştırmanın bu bölümünde konu ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Elde edilen kaynaklar konu ile ilgili bir şekilde düzenlenerek, sıralanarak aktarılmıştır.

İlgili araştırmalar kısmında ise araştırma konusunu içeren, farklı araştırmacılar tarafından yapılmış olan araştırmalar, araştırmacıların araştırmalarında kullandıkları veri toplama araçları, araştırma evren – örneklem, bulgu – yorum, sonuç ve önerilerine kısaca yer verilmiştir.

Sonuçlar

Ara tırma ve ara tırmanın alt ba lıklarından elde edilen ba lıca sonuçlar unlardır:

1. “Dil retiminde bilgisayar kullanılmalı mıdır?” sorusuna ara tırma için elde edilen verilerin sonucunda,

- Özellikle yabancı dil retiminde bilgisayar kullanılmasının gerekli oldu u ve konu ma becerisinin geli tirilmesine büyük katkı yaptı ı,
- rencilerin yazılım ya da videodan rendikleri dilin telaffuzunu duyunca o dili renme isteklerinin arttı ını,

2. “Yabancı dil retiminde bilgisayar konu anlatımında mı, tekrar amaçlı mı yoksa alı tırma yapma amaçıyla mı kullanılmalıdır?”

- Yabancı dil retiminde bilgisayarın konu anlatımda kullanılmamasının daha iyi olaca ı,
- Yabancı dilin bilgisayar destekli üretilmesi için bilgisayarın tekrar ve alı tırma yapma amaçlı kullanılmasının rencilerin renmesine olumlu yönde katkıda bulunaca ı,

3. “ ngilizce retmenlerinin teknoloji beklentileri nelerdir?”

- ngilizce retmenlerinin bilgisayar laboratuvarı gibi bir dil laboratuvarı taleplerinin oldu u,
- Olu turulacak bir dil laboratuvarında dil renimi için gerekli olan her türlü ders materyalinin bulunması gereklili i,
- Dil laboratuvarında yer alan materyallerin yeri ve zamanı gelince kullanılarak renim kalitesinin artmasının sa lanaca ı,

4. “Bilgisayarla i lenilen derslerde bilgi kalıcılı ı artar mı?”

- Bilgisayarla i lenilen derslerde bilgi kalıcılı ı, geleneksel retim yöntemi ile i lenilen derslere oranla arttı ı,
- rencilerin günlük ya amda kar ılaabilecekleri diyalogları bilgisayar yazılımlarında i itsel ve görsel olarak rendikleri, üretilen bilgilerin somut örnekleri gsterilebildi i için bilgi kalıcılı ının arttı ı,

5. “Bilgisayar öğrenimin öğrenme süresine etki eder mi?”
- Bilgisayarın öğrenimin öğrenme süresine olumlu yönde katkıda bulundu u,
 - Öğrencinin istedi i bilgiyi, kendi istedi i kadar tekrar etti i,
 - Bilgisayarın öğrenciye kendi öğrenme hızında bilgi sundu u,
6. “Bilgisayar destekli yabancı dil öğreniminin öğrenci başarısı üzerine etkileri nelerdir?”
- Bilgisayar destekli yabancı dil öğreniminin öğrenci başarısını arttırdı ı,
 - Öğrencinin dersin bilgisayardan öğrenilmesi nedeni ile güdülendi i,
 - Öğrencinin öğrendi i ve teorik kalan bazı İngilizce konularının örneğini hemen görerek bilgi kalıcılığının arttı ı,
 - Bilgisayar öğrencinin kendi öğrenme hızında bilgi sundu u ve istedi i kadar tekrar etme imkanı vermesi,
 - Öğrencilerin yazılım ya da videodan öğrendikleri dilin telaffuzunu duyunca o dili öğrenme isteklerinin arttı ını,
 - Ayrıca öğrencilerin İnternet, e- mail ve chat yolu ile yabancı arkadaş lar edinip, onlarla yazış tıkları ve bu sayede öğrencilerin pratik yapmalarını sağ ladı ı,
 - Ve bu etkenler nedeni ile yabancı dilin bilgisayar destekli öğrenilmesinin öğrenci başarısını arttırdı ı,
7. “Diyarbakır ilinde uygulama Sınıflarının bilgisayar, yabancı dil ve yabancı dilin bilgisayar destekli öğrenilmesine yönelik tutumları arasında fark var mıdır?”
- Diyarbakır ilinde uygulama Sınıflarının bilgisayar, yabancı dil ve yabancı dilin bilgisayar destekli öğrenilmesine yönelik tutumları arasında bir farklılı ın bulunmadı ı,
8. “Uygulama sınıflarında tutumlar arasında fark mıdır?”

- Ö rencilerin bilgisayar, yabancı dil, yabancı dilin bilgisayar destekli ö retilmesine karşı istekli oldukları,
- Uygulama sınıflarında tutumlar arasında fark bulunmadığı, sadece farklı yaşlardaki ö rencilerin bilgisayar kullanım amaç ve sürelerinde farklılığının bulunduğu,

9. “Uygulama Sınıflarında cinsiyete göre tutumlar arasında fark mıdır?”

- Uygulama Sınıflarında cinsiyete göre tutumlar arasında farklılığının olmadığı, ö rencilerin benzer ve olumlu tutumlar sergiledikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öneriler

Yapılan bu araştırmanın ortaya çıkardığı sonuçları ışığında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. Konu materyalinin kazandırılmasında Bilgisayar sayesinde uygun öğrenme ortamlarının yaratılabildiği, öğrenme süreci içinde en önemli beceriler olan konu materyali ve dinleme becerilerinin bilgisayar sayesinde daha verimli öğrenilebildiği sonucuna varılmıştır.
2. Özellikle İngilizce dersinde konu anlatımı öğretmen tarafından yapıldıktan sonra, pekiştirme amaçlı çalışmalar bilgisayar desteği ile yapılmalıdır. Buna göre;
 - Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında çalışmaları sağlanmalıdır,
 - Birkaç kere tekrar ederek öğrenen öğrenci istediği kadar tekrar etme imkanı bulur,
 - Bildiği konunun tekrar edilmesini istemeyen öğrenci kendi istediği amaçla öğrenmeye devam eder,
 - Öğrenciler kendi istedikleri kadar çalışmaları bulurlar,
 - İngilizce dersi bilgisayar destekli öğrenildiğinde öğrencilerin dersi kavrama sürelerinin azaldığı sonucuna varılmıştır. Bu nedenle İngilizce dersinin bilgisayar destekli öğrenilmesi emek ve zamandan kazanç sağlar.
3. Sınıflar, öğretmenler ve ders materyalleri için,
 - İngilizce dersini bilgisayar destekli öğretebilmek için derste kullanılacak materyalin çok iyi seçilmesi gereklidir.

- Seçilen materyalin konuya uygun olmasına dikkat edilmelidir.
- Derste kullanılacak ders materyalinin i itsel ve görsel özellikleri ö rencinin ilgisini da tıacak nitelikte olmamalıdır.
- Sınıflar sahip olunan teknolojik imkanlarını yerinde ve zamanında kullanmaya müsaade etmelidirler.
- Sınıflar mevcut olan teknolojik imkanları iyile tirmeye, e er imkan yoksa teknolojik geli melere ayak uydurmaya çabalamalıdır.
- ngilizce ö retmenleri yeni geli en teknolojik aletlerin kullanımına açık olmalı ve kendilerini bu yönde geli tirmelidirler.

4. Bu konu ile ilgili ara tırma yapacak olan ara tırmacılara,

- ngilizce dersinin bilgisayar destekli ö retilmesi yönteminde bazı kavramların ö rencilere oyun yolu ile verilmesinin etkilili i,
- ngilizce dersinin bilgisayar destekli ö retilmesi yönteminde özellikle ilkö retim ö rencilerinde oyun yolu ile yabancı dil ö retilmesinin yeterlili i,
- ngilizce dersinin bilgisayar destekli ö retilmesi yönteminde kullanılan ders materyallerinin ö rencinin ö renmesine ne yönde katkı sa ladı ı,
- Günümüzde Sınıflarda etkili olarak yabancı dil ö retiminde kullanılan materyaller yeterli midir? Ve istenilen amaca hizmet etmekte midir?
- Ö retmenlerin teknolojiye bakı açıları,
- ngilizce ö retmenlerinin derslerinde bilgisayarı etkili olarak kullanıyorlar mı?
- Yabancı dilin bilgisayar destekli ö retilmesi yönteminde nternet'in ö renci hedef dili ö renmesi üzerindeki etkilili i.

KAYNAKLAR

- ◆ AKGÜNDÜZ, Hasan (2006). **2006-2007 E itimin Felsefi Temelleri II Ders notları**
- ◆ AKKOYUNLU, Buket; DERYAKULU Deniz (1998). **Ça da E itimde Yeni Teknolojiler**, Eski ehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1021, Açıköretim Fakültesi Yayınları No:564 Ünite 3
- ◆ AKKOYUNLU, Buket; TANDO AN, Mahmut (1998).**Ça da E itimde Yeni Teknolojiler**, Eski ehir : T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1021, Açıköretim Fakültesi Yayınları No:564 Ünite 2
- ◆ AKPINAR, Yavuz (1999). **Bilgisayar Destekli Öretim ve Uygulamalar**, Ankara : Anı Yayıncılık
- ◆ ALKAN, Banuhan (1997). **Bilgisayar Destekli İngilizce Öretimi ile Öretmen Merkezli İngilizce Öretimi Yapan Lise Modellerinin Karşılaştırılması** , Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- ◆ ALKAN, Cevat(1998). **E itim Teknolojisi**, Ankara : Anı Yayıncılık
- ◆ ALKAN, Cevat; KURT, Mehmet (1998). **Özel Öretim Yöntemleri (Disiplinlerin Öretim Teknolojisi)**, Ankara : Anı Yayıncılık
- ◆ ALILOLU, Bayram (1996). **Gülten Dayıo lu'nun 'Geriye Dönerler' Adlı Öykü Kitabında Ele Alınan Bazı E itim Sorunları**. Dicle Üniversitesi E itim Fakültesi Dergisi Sayı:3 Sayfa:17
- ◆ AYDIN, Tamer (1998) **Bilgisayar Terimleri Sözlüğü**, KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ TEFLİĞİSAYAR
- ◆ AYDOĞDU, Ömer (1993). **İngilizce Öretiminde Araç – Gereç ve Kılavuz Kitap Kullanılmasının Öğrenci Başarısına Etkili İlgili Deneysel Bir Araştırma**, Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- ◆ AYHAN, Yusuf Ziya (1999). **Orta Ve Yüksek Öretimde Yabancı Dil Öğretimindeki Başarısızlıkların Nedenleri (Afyon Örneği)**, Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon
- ◆ AKPINAR, Y. (1999) **Bilgisayar destekli öğretim ve uygulamalar**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- ◆ ALAKU, M. (1991). **Bilgi toplumu**. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- ◆ ALKAN, C. (2000). **E itim teknolojisinin çağdaş gelişim boyutları**. Adım, E itim Özel Sayısı.
- ◆ ALKAN, C. (1991). **E itim teknolojisinde kuramsal yönden gelişmeler**. Ankara: E itim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi Bildiriler 1.
- ◆ ALKAN, C. (1995). **E itim teknolojisi**. Ankara: Atilla Kitabevi
- ◆ ALKAN, C. (1997). **E itim teknolojisi**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- ◆ ALKAN, C. ve TEKER, N. (1992). **Programlı öğretim**. Ankara Üniversitesi E itim Bilimleri Fakültesi yayınları, Ankara.
- ◆ ALKAN, C, DERYAKULU, D. ve MEK, N. (1995). **E itim teknolojisine giriş**. Ankara.

- ◆ ALKAN. B. (1997). **The investigation of the comparison of computer-assisted English language learning and teacher-centered English language learning**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ◆ ALYAZ, Y. (1999). **Yabancı dil olarak Almanca ö retiminde bilgisayar kullanımı**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi, Uluda Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- ◆ AYDIN, A. (2001). **Geli im ve ö renme psikolojisi**. 3. Baskı. Alfa yayınları, 745, stanbul.
- ◆ AYTÜRK, N. (1999). **Bilgisayar destekli ö retimin ö rencilerin ingilizce ba arısına; ngilizce ve bilgisayara yönelik tutumlarına olan etkisi**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ◆ BAL, Hatice; KELE , Metehan; ERB L, O uz (1999). **E itim Teknoloji Kılavuzu**, Ankara : EARGED Yayınları
- ◆ BACKER, J. (1998). **Computers, the Internet and student writing**. ERIC Abstarcts.
- ◆ B NBA IO LU, C. (1983). **E itimde ölçme ve de erlendirme**. Binba ıo lu Yayınevi, Ankara.
- ◆ B TTER, G. (1989). **Microcomputers in education today. USA**: Mitchell Publishing,.
- ◆ Bo aziçi Üniversitesi, **E itim Teknolojisi Sertifika Programı**. Retrieved May, 16, 2002, Web: <http://cet.boun.edu.tr/ets/bde/dallanmali.htm> Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ BRUSH, T AND D, B TTER. (2000). **An innovative approach to high-tech learning. Learning and Leading with Technology**. V.28, N.1.
- ◆ BÜYÜKKARAGÖZ, S. VE Ç VE, C. (1995). **Genel ö retim yöntemleri**. 6. baskı. Öze itim yayınları, stanbul.
- ◆ BÜYÜKÖZTÜRK, . (2000). **SPSS uygulamalı bilgisayar destekli istatistik ö retiminin istatisti e yönelik tutumlara ve istatistik ba arısına etkisi**. E itim Ara tırmaları, Mart, Ankara.
- ◆ BÜYÜKÖZTÜRK, . (2001). **DeneySEL desenler**. Ankara: Pegem A yayınevi. Ankara.
- ◆ BÜYÜKÖZTÜRK, . (2002). **Sosyal bilimler için veri analizi elkitabı**. Ankara: Pegem A yayınevi, Ankara.
- ◆ ÇEV K, Abdullah (2001). **Yabancı Dil Ö retiminde Bilgisayar Destekli Ö renme Yönteminin Ö renci Ba arısına Etkisi**, Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eski ehir
- ◆ Ç LENT , Kamuran (1992).**E itim Teknolojisi ve Ö retim**, Ankara : Kadio lu Yayınları
- ◆ CEBEC , E.D. (2000). **letmelerde teknolojik e itim stratejileri kapsamında web tabanlı e itimler**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, stanbul.
- ◆ ÇA ILTAY, K. (1995). **Herkes için Internet**. Ankara: TÜB TAK Yayınları.
- ◆ ÇELE, F. (1999). **A survey of present and potential uses of Internet resources in Turkish Universities for ELT purposes**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi. Bilkent University, The Institute of Economics and Social Sciences, Ankara.
- ◆ ÇEL KÖZ, N. (2001) **Bir açık-uçlu ö renme uygulaması olarak Hypermedya (www) ortamlarında ö rencilerin proje etkinliklerinin incelenmesi**. Yayınlanmamı doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- ◆ DEM RCAN, Ömer (1988).**Dünden Bugüne Türkiye’de Yabancı Dil**, stanbul : Remzi Kitabevi
- ◆ DEM RCAN, Ömer (2002).**Yabancı – Dil Ö retim Yöntemleri**, stanbul - DER Yayınları
- ◆ DEM REL, Özcan (1979).**Orta Ö retimde Yabancı Dil Programlarının De erlendirilmesi**, Yayınlanmamı Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Ankara
- ◆ DEM REL, Özcan (1983).**Yabancı Dil Ö retiminde Ölçme ve De erlendirme, Yabancı Dil Ö retimi ve Sorunları**, Ankara : TED Yayınları
- ◆ DEM REL, Özcan (1990).**Dil Sorunu, Ça da Türk Dili**, 30/ 31 A ustos – Eylül
- ◆ DEM REL, Özcan (1993).**Yabancı Dil Ö retimi**, Ankara :USEM Yayınları
- ◆ DEM REL, Özcan;. SEFERO LU, Sadri (Eylül - 2001). **Ö retim Teknolojileri ve Materyal Geli tirme**, Ankara : PegemA Yayıncılık
- ◆ DA ISTAN, M. (1998). **The place of learning and acquisition theories n the devlopment of CALL applications in ELT**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi. Hacettepe University, The Institute of Social Sciences, Ankara.
- ◆ DEMIREL, Ö. (1993). **E itim terimleri sözlü ü**. USEM Yayınları, 10, Ankara.
- ◆ DEMIREL, Ö. (1993). **Yabancı dil ö retimi**. Üçüncü baskı. USEM Yayınları, 6, Ankara.
- ◆ DEM REL, Ö. (1994). **Genel ö retim yöntemleri**. Üçüncü baskı. USEM Yayınları, 11, Ankara.
- ◆ DEM REL, Ö. (2000). **Plandan uygulamaya ö retme sanatı**. 2. Baskı. Pegem A yayıncılık, Ankara.
- ◆ DEM REL, Ö., SEFERO LU, S.S. VE YA CI, E. (2001). **Ö retim teknolojileri ve materyal geli tirme**. Pegem A yayıncılık, Ankara.
- ◆ DER N, H.N. (1999). **Application of total management (TQM) approaches on a web-based TQM course design and conduct**.Yayınlanmamı yüksek lisans tezi. Middle East Technical University, The Institute of Social Sciences, Ankara.
- ◆ DO AN, H. (2000). **Bilgi teknolojileri ve e itimi**. Adım, E itim özel Sayısı.
- ◆ DONAT, S. (2000). **A study on computer applications in teaching writing at the department of basic English at the Middle East Technical University**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi. Middle East Technical University, The Institute of Social Sciences, Ankara.
- ◆ DRISCOLL, M. (1998). **Web - based training**. San Francisco: Jossey-Bass Pfeiffer.
- ◆ E T M SEMPOZYUMU (1997).**Nasıl Bir E itim Sistemi Güncel Uygulamalar ve Gelece e li kin Öneriler**, zmir : Bilsa Bilgisayar Yayınları 1, 10 – 12 Nisan 1997 D.E.Ü. Sabancı Kültür Sarayı
- ◆ ELLIN EISELE, James; Mary (1994)**Educational Technology: A Planning and Resource Guide Supporting Cirricullum** ,Çeviren : Cevat Alkan, Basım Yayım Etama
- ◆ ERDEN, Münire;AKMAN Yasemin (1998)**Geli im Ö renme – Ö retme E itim Psikolojisi**, Ankara : Arkada Yayınları
- ◆ EISELE, J VE M. E. EISELE. (1994). **E itim teknolojisi**. (Çeviren: C. Alkan) Etam A. .

- ◆ ELLINGTON, H, F. PERCIVAL AND P. RACE. (1993). **Handbook of educational technology**. USA: Nichols Publishing,
- ◆ ERDEN, M. & AKMAN, Y. (1995). **E itim psikolojisi. Geli im-ö renme-ö retme**. II. Baskı. Arkada yayınevi, Ankara.
- ◆ ERDEN, M. (1998). **E itimde program de erlendirme**. Anı yayıncılık, Ankara.
- ◆ ERG N, A. (1984). **E itim teknolojisinde iki boyutlu görsel materyali düzenleme ilke ve tekniklerinin yabancı dil ö retimine uygulanması**. Yayınlanmamı doktora tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ◆ ERG N, A. (1991). **Yabancı dil ö retiminde e itim araçlarından yararlanma**. Ankara üniversitesi E itim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt:23, Sayı:2, Ankara.
- ◆ ERG N, A. (1995). **Ö retim teknolojisi ileti im**. Ankara: PEGEM Yayınları,
- ◆ ERGÜN, M. (1995). **Bilimsel ara tırmalarda bilgisayarla istatistik uygulamaları**. Ocak yayınları, Ankara.
- ◆ FEYZ O LU, Burak (2002). **Kimya Dersi Çözeltiler Konusu için Web Sayfası Olu turulması ve BDÖ'nin Etkilili i**, Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, zmir.
- ◆ ERTÜRK, S. (1993).**E itimde program geli tirme**. Ankara: Metaksan Yayınları, Ankara.
- ◆ ET Z, F. (1998). **Türkiye'de uygulanan sekiz yıllık kesintisiz zorunlu e itim kapsamı içindeki yabancı dil ö retim programında bilgi teknolojisi araçlarından yararlanma**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ◆ FELDMAN, S.R. (1993). **Understanding Psychology**. 3rd Edition. McGraw Hill, USA.
- ◆ FELIX, U. (1998). **Virtual language learning**. ERIC Abstracts. <http://portal.acm.org/citation.cfm?id=990923>, Eri im tarihi: 23.05.2007.
- ◆ FIDELMAN, C. **Growth Of Internet Use By Language Professionals**. ERIC Abstracts.
- ◆ FR ZLER, K. (1995). **The Internet As An Educational In ESOL Writing Instruction**. Master's thesis, San Francisco State University. Web: <http://thecity.sfsu.edu/~funweb/thesis.htm> Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ GILES, I.M. (1999). **An examination of dropout in the online, computer-conferenced. Doctoral dissertation**. Virginia polytechnic Instutte. Web: <http://scholar.lib.vt.edu/thesis/available/etd-041999-174015/> Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ GREANY, J.S. (2002). **Student perceptions on language learning technological environment: Implications for the new millennium. Language Learning & Technology**, vol6 num.1, 1-20, Retrieved May 5, 2002, Web: <http://lt.msu.edu/vol6num1/steppgreany/> Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ GREEN, S.B., SALKIND N.J. & AKEY, T.M. (2000). **Using SPSS for windows: Analyzing and understanding data**. 2nd ed. New Jersey: Perentice Hall.
- ◆ GÜRBÜZ, T. (1999). **A comparison of student-teachers' attitudes toward computers in on-line and traditional computer literacy courses: a case study**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi. The Middle East Technical University, The Institute of Social Sciences, Ankara.
- ◆ GÜREL, H. (1986). **Yabancı dil olarak ingilizce ö renme ba arısı ile ö rencilerin akademim benlik tasarımları ve tutumları arasındaki ili ki**. Yayınlanmamı doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- ◆ GATES, Bill (1999).**Önümüzdeki Yol**, Ankara : Arkada Yayınları
- ◆ GÜZEL, Abdurrahman (1987).**Gazi E itim Fakültesi Dergisi**, Ankara , cilt:3, sayı:1
Gazi Üniversitesi Yayın No: 122, Gazi E itim Fakültesi Yayın No:14
- ◆ GÜRKAYA, BD. (1999). **Using the Internet and electronic mail in writing classes: A study on the reactions and success of preparatory students at Isik University**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi. The Middle East Technical University, The Institute of Social Sciences, Ankara.
- ◆ HACKBARTH, S. (1997). **Integrating web-based learning into school curriculum. Educational Technology**, 37 (3).
- ◆ HASANO LU, Enver (2000). **Gazi E itim Fakültesi Dergisi**, Ankara : Sayı:1, Cilt:20,
- ◆ HIZAL, Ali an (1989). **Bilgisayar E itimi ve Bilgisayar Destekli Ö retime li kin Ö retmen Görü lerinin De erlendirilmesi**, Eski ehir :T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 338 – E itim Fakültesi Yayınları No: 11
- ◆ HANSON, S.E. (1999). **CALL environments: the quiet revolution**. ERIC Abstracts.
- ◆ HARREL, W.L. (2000). **Productivity tool and cognitive stimulator**. J.Educational Computing Research, Vol.22 (1), 75-104.
- ◆ HARRISON, M. (1997). **Grammar Spectrum 2. English rules and practice**. Oxford University press.
- ◆ HAWKES, M. (2001). **Variables of interest in exploring the reflective outcomes of network-based communication**. J. Of Research on Computing in Education. V.33, No.3, 299-315.
- ◆ HEINICH R. (1986). **Instructional media**. USA: Macmillan Publishing Company.
- ◆ HEINICH, R., MOLENDI, M., RUSSELL, J.D. & SMALDINO, S.E. (1996). **Instructional Media and technologies for learning**. Fifth Edition. Prentice Hall, New Jersey.
- ◆ HIZ, .T. (1997). **A WWW interface for elective course pre-registrations**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi. The Middle East Technical University, The Institute of Social Sciences, Ankara.
- ◆ İMER. G. (2000). **E itim fakültelerinde ö retmen adaylarının bilgisayar ve bilgisayar e itimde kullanmaya yönelik nitelikleri**.
Eski ehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, No: 1212.
- ◆ İMER, Gülri (2000).**E itim Fakültelerinde Ö retmen Adaylarının Bilgisayara ve Bilgisayarı E itimde Kullanmaya Yönelik Nitelikleri**, Eski ehir : T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No:1212, E itim Fakültesi Yayınları No:70
- ◆ PEK, smail (2001).**Bilkent Üniversitesi Bilgisayarla Ö retim Tasarım, Geli tirme ve Yöntemler**, Ankara : Tıp Teknik Yayınları – Ankara
- ◆ İMAN, AYTEKİN; ESKİ CUMALI AHMET(2000). **E itimde Planlama ve De erlendirme**, Adapazarı : De i im Yayınları
- ◆ NAN, NU. (1997). **Bilgisayar destekli ö retim yönteminin ingilizce ö retiminde etkilili i**. Yayınlanmamı doktora tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- ◆ JONASSEN, D., MAYES, T. & MCALEESE, R. (1993) **A manifesto for a constructivist approach to technology in higher education**. Retrieved February 24, 2002, Web: <http://www.icbl.hw.ac.uk/ctl/msc/ceeiw1/paper11.html> Erişim Tarihi :02.07.2006
- ◆ JOO, Y.J., BONG. & CHOI, H.J. (2000). **Self-efficacy for self-regulated learning, academic self-efficacy, and Internet self-efficacy in Web-based instruction**. ETR&D, Vol.48, No.2, 2000, 5-17.
- ◆ KARASAR, N. (1994). **Ara tirmalarda rapor hazırlama**. Altıncı Basım, Ankara: 3A Ara tırma E itim Danı manlık ltd.
- ◆ KARASAR, N. (1994). **Bilimsel ara tırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler**. Be inci Basım. Ankara: 3A Ara tırma E itim Danı manlık ltd.
- ◆ KARASAR, N. (1999). **Sanal Yüksekö retim**. Yayınlanmamı doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eski ehir.
- ◆ KESER, H. (2000). **E itimde yeni teknolojilerle ö retmenin de i en rolü**. Adım, E itim Özel Sayısı. Lefko a.
- ◆ KESER, H. & UZUNBOYLU, H. (May 08-10, 2002). **The tools of the web assisted foreign language instruction**. Paper presented at the First International Education Conference, Eastern Mediterranean University, Famagusta, North Cyprus.
- ◆ KESER, H. (1988). **Bilgisayar destekli ö retim için bir model önerisi**. Yayınlanmamı doktora tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- ◆ KESER, H. (1991). **E itimde nitelik geli tirmede bilgisayar destekli e itim ve ders yazılımlarının rolü**. E itimde aray lar I. Sempozyumu bildiri metinleri. E itimde Nitelik Geli tirme 13-14 Nisan 1991, stanbul.
- ◆ KISAKÜREK, M.A. (2001). **nternette e itim siteleri**. Anı yayıncılık, Ankara.
- ◆ KKTC, M LL E T M VE KÜLTÜR BAKANLI I. (1999). Lefko a: **21 Y.Y. girerken e itim stratejileri planı**.
- ◆ KOÇAK, N.Ç. (1997). **The effectiveness of computer assisted language learning (CALL) in vocabulary instruction to Turkish EFL students**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi. Bilkent University, The Institute of Economics and Social Sciences, Ankara.
- ◆ KÖKLÜ, N., BÜYÜKÖZTÜRK, N., ÇOKLUK, Ö. (2001). **Tez önerisi hazırlama ve yazım kılavuzu**. Ankara Üniversitesi E itim Bilimleri Enstitüsü, Ocak, Ankara.
- ◆ KURUBACAK, G. (1999). **On-line ö renme: web-destekli ö retime**
- ◆ KAPTAN, Saim (1977) **.Bilimsel Ara tırma Teknikleri**, Tekı ık Matbaası
- ◆ KARASAR, Niyazi (2002). **Bilimsel Ara tırma Yöntemi**, Ankara : Nobel Yayıncılık
- ◆ KAVRAKO LU, brahim (1987). **Ça ın Teknolojik Özellikleri**, Eski ehir : Anadolu Üniversitesi Yayınları No:182, Açıkö retim Fakültesi Yayınları No: 83 , Eski ehir
- ◆ KOCAMAN, Ahmet (1983). **Yabancı Dil Ö retiminde Yeni Yönelimler**, Türk Dili : Dil Ö retimi Özel Sayısı
- ◆ KUTLU, O uz (2001). **Ö retimde 333 Etkili Yol**, Adana : Adana Nobel Kitabevi
- ◆ LOGOMOT F DOKÜMANTASYON(1999). **Bilgisayar Destekli E itim Ö retmen Kılavuzu**
- ◆ M LL YET (1991). **Bilgisayar Ansiklopedisi**, Milliyet Yayınları, 1991

- ◆ MIODUSER, D. VE D ERLER . (2000). **Web-based learning environments: Current pedagogical and technological state.** *Journal of Research on Computing in Education.* Fall. STE, USA.
- ◆ MOORE, Z., MORALES, B. & CAREL, S. (1998). **Technology and teaching culture: Results of a state survey of foreign language teachers.** ERIC Abstracts.
- ◆ MURPHY, R. (1990). **Essential grammar in use.** Cambridge University press, New York, USA.
- ◆ ODABA I, F. (1994). **Yabancı dilde dilbilgisi öğrenmede bilgisayar destekli öğrenme yönteminin öğrenci başarısına etkisi.** Yayınlanmamış doktora tezi. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- ◆ ODASZ, F. (2000) **Collaborative Internet tools. Learning and Leading with Technology.** V.27, N.4, December/January.
- ◆ OKTAL, Ö. (1999). **Yöneticilerde eğitimde bilgi teknolojisi kullanımı ve internet tabanlı eğitim programına yönelik bir model önerisi.** Yayınlanmamış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- ◆ ODABA I, Ferhan (1995). **Yabancı Dilde Dilbilgisi Öğrenmede Bilgisayar Destekli Öğrenme Yönteminin Öğrenci Başarısına Etkisi.** Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir
- ◆ ÖTMG Ders Notları (2001 - 2002). **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme,** İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü
- ◆ ÖZ, Hüseyin (1995). **The Impact Of Computer – Assisted Language Learning On Student Achievement And Attitudes In The Context Of Teaching English As A Foreign Language:**An Experimental Study On Writing,,Yayımlanmış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara
- ◆ ÖZER, Bekir (1998). **Çağdaş Eğitimde Yeni Teknolojiler,** Eskişehir : T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1021, Açıkoğretim Fakültesi Yayınları No:564 Ünite 10
- ◆ ÖNGÖN, E. (1999). **Multimedia assisted teaching in the context of writing for the English teacher training programme.** Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Trakya University, The Institute of Social Sciences, Edirne.
- ◆ ÖZ, H. (1995). **Yabancı dil olarak İngilizce öğretimi bağlamında bilgisayar destekli eğitiminin öğrenci başarısı ve tutumu üzerine etkisi: Yazma üzerine deneysel bir çalışma.** Yayınlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ◆ ÖZÇELİK, D.A. (1989). **Test hazırlama kılavuzu.** ÖSYM yayınları, Ankara.
- ◆ ÖZHAN, O. (1997). **Wiz-dynamic web-based course presentation system.** Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Bilkent University, The Institute of Engineering and Science, Ankara.
- ◆ ÖZTÜRK, MC. (1995). **Bilgisayar destekli dil öğretiminde yazılım geliştirme.** Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- ◆ PENNINGTON, T.R. (1998). **Exploring the use and influence of the USPE-L listserv on K-12 physical educators.** Doctoral dissertation. Virginia polytechnic Institute. Web: <http://scholar.lib.vt.edu/thesis/available/etd-63198-15438/> Erişim Tarihi :02.07.2006

- ◆ RUFFINI, M.F. (2000). **Systematic planning in the design of an educational web site.** *Educational Technology*, March-April, 59-64.
- ◆ PH L P D. Smith, Jr (1982). **Yabancı Dil Öğretim Sorunları Gözlemler Öneriler,** stanbul : T. C. stanbul Üniversitesi Yabancı Diller Okulu Yayınları, Rektörlük No: 2922, Okul No: 20
- ◆ SEBÜKTEK N, Hikmet.**Yüksek Öğretim Kurumlarımızda Yabancı Dil zınceleri,** stanbul (Bebek) - Bo aziçi Üniversitesi Yayınları No:273 – Temel Bilimler Fakültesi, Dilbilim ve Edebiyat Bölümleri
- ◆ SEY DO LU, Halil(1997).**Bilimsel Ara tırma Yazma El Kitabı,** stanbul : Güzem Yayınları
- ◆ SANDERS, D.W. & SHEATLER, A.M. (2001). **Student attitudes toward web-enhanced instruction in an Introductory Biology course.** *J. Of Research on Computing in Education.* V.33, No.3, 251-262.
- ◆ SENEMO LU, N. (1998). **Geli im öğrenme ve öğretme.** Ankara.
- ◆ SEVER, S. (1995). **Türkçe öğretiminde tam öğrenme.** Ya-Pa yayınları. stanbul.
- ◆ **SOCIAL CONSTRUCTIVISM: COLLABORATIVE LEARNING** (2002) Retrieved April, 18, 2002, Web: <http://pdts.uh.edu/~ichen/ebook/ET-IT/collab.htm> Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ **SOCIAL CONSTRUCTIVISM: GAMES AND SIMULATIONS** (2002) Retrieved April, 18, 2002, Web: <http://pdts.uh.edu/~ichen/ebook/ET-IT/conqgames.htm> Eri im Tarihi :22.01.2007
- ◆ **SOCIAL CONSTRUCTIVIST THEORIES** (2002) Retrieved April, 18, 2002, Web: <http://pdts.uh.edu/~ichen/ebook/ET-IT/social.htm> Eri im Tarihi :22.01.2007
- ◆ SOMUNCU, A. (2000). **İnternette sınıf ana sayfası (home-page) geliştirme ve öğretimdeki etkinli ğinin değerlendirilmesi.** Yayınlanmamı yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ◆ SOT LLO, S.M. (2000). **Discourse functions and syntactic complexity in synchronous and asynchronous communication.** *Language Learning & Technology*, Vol.4 No.1, 82-119, Retrieved May 5, 2002, Web: <http://llt.msu.edu/vol4num1/sotillo/> Eri im Tarihi :22.01.2007
- ◆ EN, N. (1999). **İnternet tabanlı öğrenimin etkilili ği.** Yayınlanmamı yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ◆ ENTÜRK, H. (1997). **The effects of supplementary computer assisted listening instruction on listening comprehension ability.** Yayınlanmamı yüksek lisnas tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eski ehir.
- ◆ M EK, N. (1995). **Yazılımanın tasarım standartlarının bilgisayar ortamında öğrenmeye etkisi.** Yayınlanmamı doktora tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ◆ TEK N, H. (1993). **E ğitimde ölçme ve değerlendirme.** Yedinci baskı. Yargı yayınları, Ankara.
- ◆ TOYODA, E. & HARRISON, R. (2002). **Categorization of text chat communication between learners and native speakers of Japanese.** *Language Learning & Technology*, vol6 num.1, 82-99, Retrieved May 5, 2002, Web: <http://llt.msu.edu/vol6num1/TOYODA/default.html> Eri im Tarihi :22.01.2007
- ◆ TUZCUO LU, Ü. (2000). **Teachers' attitudes towards using computer assisted language learning (CALL) in the foreign languages department at Osmangazi University.**

- Yayınlanmamı yüksek lisans tezi. Bilkent University, The Institute of Economics and Social Sciences, Ankara.
- ◆ TUZUN, H. (1999). **Yüksek ö retim kurumlarında ders içeri inin web tabanlı olarak aktarılması**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü, Ankara.
 - ◆ TA ÇI, Deniz (1994). **Bilgisayar Destekli E itimin Yönetimi**, Eski ehir : Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 782 – İeti im Bilimleri Fakültesi Yayınları No:21
 - ◆ TAV ANCIL, Ezel (2002).**Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi**, Ankara : Nobel Yayıncılık
 - ◆ USLU, Fulya (2002). **zmir li MLO Okullarında Biyoloji Derslerinde E itim Teknolojisi Uygulamalarının (Bilgisayarın) Etkilili i Üzerine Bir Ara tırma**, Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, zmir.
 - ◆ U UN, Salih (2000). **Dünyada ve Türkiye’de Bilgisayar Destekli Ö retim**, Ankara : PegemA Yayıncılık
 - ◆ UYSAL, Faruk (1991). **zleme Testlerinin (Biçimlendirme – yeti tirmeye Dönük De erlendirmenin Ö renci Ba arısına Etkisi)**, Yayınlanmamı Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, zmir.
 - ◆ USUN, S. (2000). **Dünyada ve Türkiye’de bilgisayar destekli ö retim**. Pegem A yayıncılık, Ankara.
 - ◆ UZUNBOYLU, H. (01 Mart 1999). **E itimde yeni teknolojiler. KKTC Milli E itim ve Kültür Bakanlı ının Müdür, Müdür Yardımcısı ve E itim Uzmanlarına Yönelik Düzenledi i Seminerde sunuldu**, Lefko a.
 - ◆ UZUNBOYLU, H. (07-09 Haziran 2001). **nternetin ö renme-ö retme süreçlerinde kullanımı. X. Ulusal E itim Bilimleri Kongresinde sunuldu**. Abant zzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
 - ◆ ÜLGEN, G. (1997). **E itim psikolojisi**. Alkım yayınevi, stanbul.
 - ◆ VURAL, H.F (1999) **nternet ö retiminde bireysel çalı ma ve grupla ö renme yöntemlerinin etkilili inin de erlendirilmesi**. Yayınlanmamı yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
 - ◆ VARI , Fatma (1987).**E itim Bilimine Giri** , Eski ehir : T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 183, Açıkö retim Fakültesi Yayınları No: 84
 - ◆ YA AR, efik (1990).**Yabancı Dil Ö retiminde Programlı Ö retim Uygulaması**, Eski ehir : Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 376 – E itim Fakültesi Yayınları No:14
 - ◆ YILDIRIM, Soner; AH N, Tu ba (1999).**Ö retim Teknolojileri ve Materyal Geli tirme**, Ankara : Anı Yayıncılık
 - ◆ WARTMAN, C, LOFTUS, E.F., MARSHALL, M. (1998). **Psychology**. 3rd Edition. Barzoi Book, USA.
 - ◆ WILLIS, J. (2000). **A general set of procedures for constructivist instructional design: The new R2D2 model**. Educational Technology, March-April, 5-19.
 - ◆ YA AR, . (1990) **Yabancı dil ö retiminde programlı ö retim uygulaması**. Eski ehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, No:378.

- ◆ YAVUZ, F. (1995) **İnternetin İngiliz Dili E İtimi Bölümündeki Çevrimiçi Lisansüstü Programlarının Gelişimine Olan Katkısı**. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- ◆ YENİMEZ, E. (2000). **İstatistik Öğretiminde Sanal Ortam Modelleri Üzerine Bir Çalışma**. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- ◆ YILDIRIM, A. VE YILMAZ, H. (2000). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**. 2. baskı. Seçkin yayıncılık, Ankara.
- ◆ YILMAZ, Y. (1999). **Learning the Internet through the Internet. A case study**. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Middle East Technical University, The Institute of Social Sciences, Ankara.

İNTERNET KAYNAKLARI

- ◆ ALYAZ, Yunus. **E İtimde Bilgi Teknolojileri Ve Bilgisayar Destekli Yabancı Dil E İtimi**, <http://www20.uludag.edu.tr/~alyaz/ebt.htm>, Uludağ Üniversitesi E İtim Fakültesi Alman Dili E İtimi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi Erişim Tarihi :29.04.2007
- ◆ BÜLBÜL, İbrahim. **Öğretim Amaçlı Bilgisayar Yazılımlarında Ekran Tasarımı** <http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/144/bulbul.htm>, Erişim Tarihi :22.01.2007 Gazi Üniversitesi, Endüstriyel Sanatlar E İtim Fakültesi, Bilgisayar E İtimi Bölümü, Öğretim Üyesi. Erişim Tarihi :29.04.2007
- ◆ fulya.sari@bilkom.com.tr Erişim Tarihi :29.04.2007
- ◆ http://www.egitim.com/genel/007/d_007.bilgisayardestekli.ogretimogretmenler.po1 Erişim Tarihi :29.04.2007
- ◆ <http://www.geocities.com/zezenca/egitim.htm> Erişim Tarihi :29.04.2007
- ◆ <http://www.odev sitesi.com> Erişim Tarihi :29.04.2007
- ◆ <http://216.239.33.100/search?q=cache:AWCtjAHpdvWC:inet-tr.org.tr/inetconf8/sunum/3.ppt+%22bilgisayar+destekli+%C3%B6%C4%9Fretim%22&hl=tr&ie=UTF-8>, Erişim Tarihi :29.04.2007 Atatürk Üniversitesi E İtim Fakültesi, Atatürk Üniversitesi Mühendislik Fakültesi
- ◆ EREN, Zerrin (2004). **The Use Of Short-story In Teaching English To The Students Of Public High Schools**. Hacettepe Üniversitesi E İtim Fakültesi Dergisi 26 : [2004] 41-47 <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/flash/index.htm>Erişim Tarihi :29.04.2007
- ◆ KONUMAZ, Arzu Onat ve TOKSÖZ, Nesrin (2004). **İlköğretim Öğrencilerinin İngilizce Derslerinde Kullandıkları Öğretim Stratejileri**. Hacettepe Üniversitesi E İtim Fakültesi Dergisi 27 : [2004] 181-188 <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/flash/index.htm> Erişim Tarihi :29.04.2007
- ◆ ANDERSON, N. J. (2002). **The role of metacognition in second language teaching and learning**. Retrieved May 14, 2003, from www.cal.org/ericcll/digest/0110anderson.html Erişim Tarihi :29.04.2007
- ◆ CHAMOT, A. U. (1987). **The learning strategies of ESL students**. In A. Wenden & J. Rubin (Eds.), **Learner strategies in language learning**. (pp. 71-83). New Jersey: Prentice Hall. Erişim Tarihi :29.04.2007
- ◆ O'MALLEY, J. M., & CHAMOT, A.U. (1990). **Learning strategies in second language acquisition**. New York: Cambridge University Press. Erişim Tarihi :29.04.2007

- ◆ FEDDERHOLDT, K. (1998). **Using diaries to develop language learning strategies.** Retrieved April 15, 2003, from <http://langue.hyper.chubu.ac.jp/jalt/pub/tlt/98/apr/fedderholdt.html> Eri im Tarihi :29.04.2007
- ◆ MEB (2004), **Orta Ö retim Kurumları Hazırlık Sınıfı İkinci Yabancı Dil Fransızca Dersi Ö retim Programı,** ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules.php?name=Downloads&d_op=getit&lid=121 – eri im tarihi: 25.05.2007.
- ◆ NUNAN, D. (1989). **A guide for teacher-initiated activities.** Sydney: Prentice Hall Eri im Tarihi :29.04.2007
- ◆ O'MALLEY, J. M. (1987). **The effects of training in the use of learning strategies on learning English as a second language.** In A. Wenden & J. Rubin (Eds.), **Learner strategies in language learning** (pp. 133-144). New Jersey: Prentice Hall. Eri im Tarihi :29.04.2007
- ◆ OXFORD, R. L. (1990). **Language learning strategies: What every teacher should know.** Boston: Heinle & Heinle Publishers. Eri im Tarihi :29.04.2007
- ◆ OXFORD, R. L. (1994). **Language learning strategies.** Retrieved April 13,2003,Web: http://www.ericfacility.net/databases/ERIC_Digests/ed376707.html Eri im Tarihi :29.04.2007
- ◆ RICHARDS, J. C. (1990). **The language teaching matrix.** Cambridge: Cambridge University Press Eri im Tarihi :29.04.2007
- ◆ RICHARDS, J. C. & LOCKHART, C. (1994). **Reflective teaching in second language classrooms.** Cambridge: Cambridge University Press. Eri im Tarihi :29.04.2007
- ◆ RUBIN, J. (1987). Learner strategy: **theoretical assumptions, research history and typology.** In A. Wenden & J. Rubin (Eds.), **Learner strategies in language** Eri im Tarihi :29.04.2007
- ◆ **learning** (pp. 15-30). New Jersey: Prentice Hall. Eri im Tarihi :29.04.2007
- ◆ SKEHAN, P. (1990). **Individual differences in second language learning.** New York:Hotter & Stoughton. Eri im Tarihi :29.04.2007
- ◆ RE, E. (1999). **Language learning strategies of the 8th grade students in a state junior school in Adana.** Unpublished master's thesis, University of Çukurova, Adana,Turkey. Eri im Tarihi :20.05.2007
- ◆ **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Fırat University Journal of Social Science** Cilt: 13, Sayı: 1, Sayfa: 215-226, ELAZI -2003 Eri im Tarihi :20.05.2007
- ◆ **Computer Assisted Language Learning** 2001, Vol. 14, No. 5, pp. 469±479 Eri im Tarihi :20.05.2007
- ◆ **Computers & Education** www.elsevier.com/locate/compedu Eri im Tarihi :12.11.2006
- ◆ BACHMAN, L.F., & PALMER, A.S. (1996). **Language testing in practice.** Oxford: Oxford University Press. Eri im Tarihi :20.05.2007
- ◆ HULSTIJN, J.H. (1997). **Second language acquisition research in the laboratory: Possibilities and limitations.** *Studies in Second Language Acquisition*, 19, 131-134.
- ◆ KOLB,A, **Visualization over the internet** <http://stud4.tuwien.ac.at/~e9525021/CESCG98.htm>, CESCG, April 1998 Eri im Tarihi :12.11.2006
- ◆ ARTIMO,K, **Different Aspects to University Education Surveyors.** CESCG, April 1998 Eri im Tarihi :20.05.2007

- ◆ ARTIMO, K, CAL **The Educational Tool of the Future, Proceedings of FIG XXI International Congress**, pp. 115-123, Brighton, 1998 Eri im Tarihi :20.05.2007
- ◆ HÖHLE,J, **Computer-assisted learning software**, <http://www.i4.auc.dk/jh/cal.htm> 1990 Eri im Tarihi :12.11.2006
- ◆ STUBKJÆR, E, **The World Wide Web and University Education in Remote Sensing**. Department of Development and Planning, Aalborg University, <http://www.i4.auc.dk/est/wwwtech/wwwrems.htm> 1998 Eri im Tarihi :12.11.2006
- ◆ **Cognitive Constructivist theories** (2002) Retrieved April, 18, 2002, Web: <http://pdts.uh.edu/-ichen/ebook/ET-IT/coqnitiv.htm> Eri im Tarihi :12.11.2006
- ◆ **Constructivism**. (2002) Retrieved April, 18, 2002, Web: <http://pdts.uh.edu/-ichen/ebook/ET-IT/constr.htm> Eri im Tarihi :12.11.2006
- ◆ COULTER, B ve di erleri. (2000). **Rethinking online adventures. Learning and Leading with Technology**. V.28, N.1. Eri im Tarihi :20.05.2007
- ◆ CRUICKSHANK, D.R., BAINER, D. & METCALF, K. (1995). **The act of teaching**. USA. McGraw-Hill. Eri im Tarihi :20.05.2007
- ◆ CUNNINGHAM, D. (1998). **25 years of technology in language teaching**. A personal experience. ERIC Abstracts. Eri im Tarihi :12.09.2006
- ◆ HIGGINS, Chris. ERIC **document**. Retrieved May 5, 2002, Web: <http://www.ed.qow/database/ERIC Digests/ed355835.html> Eri im Tarihi :12.09.2006
- ◆ **Hürriyet Gazetesi Dijital Gelecek Eki**, s. 17, 15/09/2006. Eri im Tarihi :20.05.2007
- ◆ IHEANACHO, C.C. (1997). **Effects of two multimedia computer-assisted language learning programs on vocabulary acquisition of intermediate level ESL students**. Doctoral dissertation. Virginia polytechnic Institute. Web: <http://scholar.lib.vt.edu/thesis/available/etd-11397-193839/> Eri im Tarihi :12.09.2006
- ◆ INGRAM, A.L., HATHORN, L.G. & EVANS, A. (2000). **Beyond chat on the Internet**. **Computers & Education** 35, 21-35. Eri im Tarihi :20.05.2007
- ◆ University of Cincinnati. Retrieved March 26, 2002, Web: <http://www.yok.gov.tr/eqfak/kurubacak.html> Eri im Tarihi :12.09.2006
- ◆ LAMY, M.N. & GOODFELLOW, R. (1999). **Reflective conversation in the virtual language classroom**. **Language Learning & Technology**, vol2 No.2, 43-61, Retrieved May 5, 2002, Web: <http://llt.msu.edu/vol2num2/article2/> Eri im Tarihi :12.09.2006
- ◆ **LEARNING THEORIES. CONSTRUCTIVISIM**. (2002) Retrieved April, 18, 2002, Web: <http://tip.psvcholoqv.org/theories/constructivisim.htm> Eri im Tarihi :12.09.2006
- ◆ LUTCAVAGE, C. **Austrian landeskunde via HyperCard interactive video**. ERIC Abstracts. Eri im Tarihi :12.09.2006
- ◆ MARSH, G.E. (1999). **Theories of learning applied for technological instructions**. Retrieved February 24, 2002, Web: [http://www.bamaed.ua.edu/ai1601/instructional technology.htm](http://www.bamaed.ua.edu/ai1601/instructional%20technology.htm) Eri im Tarihi :12.09.2006
- ◆ MCCREARY, F. (2001). **Empirical evaluation of a technology-rich learning environment**. Doctoral dissertation. Virginia polytechnic Institute. Web: <http://scholar.lib.vt.edu/thesis/available/etd-09122001-203342/> Eri im Tarihi :12.09.2006
- ◆ MELONI, C. (1998). **The Internet in the classroom**. ERIC Abstracts.

Web: www.gesten.org.sa/default.asp?page=14&iPro=194&iType=16 - 50k - Eri im Tarihi :12.09.2006

- ◆ **MERGEL, B. (1998). Instructional design and learning theory.** Retrieved February 24, 2002, Web: <http://usask.ca/education/coursework/802papers/mergel/brenda.htm> Eri im Tarihi :12.09.2006
- ◆ <http://www.altavista.com>, Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ <http://yahoo.com>, Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ <http://guide.infoseek.com>, Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ <http://www.lycos.com>, Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ <http://www.excite.com>, Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ <http://inktomi.berkeley.edu>, Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ <http://www.opentext.com> Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ <http://zweb.cl.msu.edu>, Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ <http://www.ocle.org:6990/>, Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ <http://leweb.loc.gov/z3950/> Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ <http://cage.cs.colostate.edu.1969/> Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ <http://metacrawler.cs.washington.edu:8080/index.html>, Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ <http://www.desinglab.ukans.edu/ProFusion.html/> Eri im Tarihi :02.07.2006
- ◆ <http://www.edvista.com/claire/call.html> Eri im Tarihi :08.07.2006
- ◆ <http://www.altavista.com> Eri im Tarihi :08.07.2006
- ◆ <http://yahoo.com> Eri im Tarihi :08.07.2006
- ◆ <http://guide.infoseek.com> Eri im Tarihi :02.08.2006
- ◆ <http://www.lycos.com> Eri im Tarihi :02.08.2006
- ◆ <http://www.excite.com> Eri im Tarihi :12.07.2006
- ◆ <http://inktomi.berkeley.edu> Eri im Tarihi :12.07.2006
- ◆ <http://www.opentext.com> Eri im Tarihi :12.07.2006
- ◆ <http://zweb.cl.msu.edu> Eri im Tarihi :12.07.2006
- ◆ <http://www.ocle.org:6990/> Eri im Tarihi :12.08.2006
- ◆ <http://leweb.loc.gov/z3950/> Eri im Tarihi :12.08.2006
- ◆ <http://www.ingilish.com/ned5.htm> Eri im Tarihi :12.02.2008

EKLER**EK-1****Level 1**

1. What is your full name?
2. Where do you live?
3. What is your telephone number?
4. What languages do you speak?
5. How long have you studied English?
6. Tell me about your family.
7. Tell me about your educational background.
8. What activities do you like?
9. Tell me about your work or studies.
10. What is the weather like today?

EK-2**MISS TAYLOR**

Hi, my name is Elizabeth. I am twenty-four years old. I am from Canada. But I live in Spain. I can speak Spanish and English. I have got two brothers I have got one sister. They live in Canada. One of my brothers is a student. The other one is a barber. My sister's name is April. She is a nurse. She lives in Canada, too. My father is a greengrocer. He is fifty years old. He smokes too much. My mother is a housewife. She is fifty years old, too. But she never smokes like my father. They live together. I have got a computer in my room. I have got a bicycle. There is a river near our house. We sometimes swim in the river. I live with my friends. We go to university. After university I will be a Teacher. I should study hard. I shouldn't go out at nights. I should do my homework. In my free time, I usually go to the cinema. My friends and I go for a picnic. Sometimes I play guitar. I never smoke and I never use alcohol. I can play the guitar but I cannot play the piano. I can swim and I can drive a car. I sometimes drive my friend's car. Her name is Lisa. She is from Canada, too. She is a student here. She is twenty-three years old. She has got blue eyes and she has got long hair. She is a beautiful girl. She is my best friend. We will go to Canada next week. We will visit our family. I will see my father, my mother, my brothers and my sisters. I will have a rest. Of course I will study my lessons in Canada and I will visit my other friends. I will visit my uncle and my grandparents. I will buy presents for them. I like them very much. They live in the center of Toronto. They are retired. They have got a house. They have got a garden. They are very happy. I hope you are happy, too.

EK-3

NG L ZCE D L SÖZLÜ ANLATIM BECER S GÖZLEM FORMU

ADI:

SOYADI:

NO	HEDEFLER	ZAYIF	ORTA	Y	ÇOK Y
1	Kendisi ve ba kası hakkında bilgi alı veri inde bulunabilmesi,				
2	Kendisi ve bir ba kasının sa lık durumuyla ilgili bilgi alı veri inde bulunabilmesi,				
3	Kendisi ve bir ba kasının güncel ya amına ili kin bilgi alı veri inde bulunabilmesi,				
4	Ki ileri ya da nesnelere özelliklerine göre kar ıla tırabilmesi,				
5	Gelece e yönelik i lere ili kin bilgi alı veri inde bulunabilmesi,				
6	Geçmi olaylara ili kin bilgi alı veri inde bulunabilmesi,				
7	Çevre bilincinin geli tirilmesine ili kin bilgi alı veri inde bulunabilmesi,				
8	Farklı kültürlerin ya am biçimlerine ili kin kar ıla tırma yapabilmesi,				
9	Bir yer hakkında bilgi alı veri inde bulunabilmesi,				
10	Konu ma metinlerini diyalog ekinde sözle anlatabilmesi,				
11	Görsel, sözel ve yazılı ipuçlarını kullanarak tahminde bulunabilmesi,				
12	Farklı durumlarla ilgili tartı ma yapabilmesi,				
13	Farklı durumlarla ilgili verilen bilgileri yorumlayabilmesi,				
14	Buldukları duruma uygun, do ru ileti im kurma yöntemleri geli tirmesi,				
15	Temel tümce yapılarını kullanarak soru sorup yanıt verebilmesi,				
16	Yabancı dil konu maktan zevk alabilmesi,				
17	Konu ma yaparken telaffuz kurallarına uyması,				
18	Dilbilgisi kurallarını ba lı kalarak konu ması,				
19	Vurgu ve tonlamaya dikkat ederek konu ması,				

EK-4

A a ıdaki belge CALICO yönetimi ve üyelerince 16 Mart 2001 tarihinde kabul edilmiştir.

B LG SAYAR DESTEKL D L Ö REN M NDE B L MSEL ÇALI MALAR:

GEL T RME, E TB L MSEL YEN L KLER VE ARA TIRMA

30 Nisan — 1 Mayıs 1999'da Essen Üniversitesi'nde (Almanya) düzenlenen Ara tırma Semineri sonucu olu turulan CALICO, EUROCALL ve IALLT ortak bildirgesi Bilgisayar destekli dil ö renimi (BDDÖ), bilgi ve ileti im teknolojilerinin dil ö renimi ve ö retimindeki rolünü ara tıran, oldukça yeni, hızla geli en bir alandır. Bu alan, öncü, yenilikçi ve üst düzeyde yaratıcı dü ünçe ve bilimsel çalı malar için verimli bir ortam sa lar. BDDÖ, yeni kuram, yöntem ve ö renme paradigmalarını destekleyen çok yönlü ve de i ken bir yapıya sahiptir. Bu nedenle bu alana ait bilimsel etkinliklerin niteli ini ve özünü de erlendirebilmek özel bir anlayı ve uzmanlık gerektirir. Bu belge bölümler, kurumlar, mesleki kuru lular ve öteki yetkili kurullara:

- a) BDDÖ etkinliklerinin kapsam ve çe itlili i konusunda daha açık bir anlayı sa lamak, ve
- b) Bu alandaki geli meleri, e itbilimsel yenilikleri ve BDDÖ' deki ara tırma projelerini de erlendirmek için bir çerçeve olu turmak ve yararlı kaynaklar sa lamak amacıyla hazırlanmıştır.

G R

BDDÖ özde disiplinlerarası bir alandır. BDDÖ, ikinci dil edinimi, toplumbilim, dilbilim, psikoloji, bili sel bilimler, kültür incelemeleri, do al dil i leme gibi alanlardaki ara tırmaları ikinci dil e itbilimine uygular ve bu alanları bilgi i lem, yapay zekâ ve kitle ileti im alanındaki incelemelerle ili kilendirir. Bu alanlar birbirleriyle ili kilendirilirken geli tirme, e itbilimsel yenilik ve ara tırma alanlarında bir dizi karma ık etkinli in gerçeikle tirilmesi gerekir. Teknolojinin dil ö renimi ve uygulamalı dilbilim alanındaki ara tırmacılar tarafından mesleki konferans ve yayınlarda gittikçe artan oranlarda kullanılmaya ba lanmasından da anla ılacağı gibi, dil ö renimi ve uygulamalı dilbilim alanındaki ara tırmacılar, BDDÖ alanındaki çalı maların de erini kavramakta ve e itbilimsel yeniliklerden yararlanarak kendi ara tırma alanlarını geli tirmektedirler. BDDÖ' nün ba langıç a amalarında, bilgisayar

teknolojilerinin kısıtlı olanakları ve itbilimsel seçenekleri oldukça sınırlamaktaydı. Günümüzde ise BDDÖ, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinlikler için üst düzeyde etkileşimli öğrenme ortamları oluşturmak amacıyla ileri teknolojinin olanaklarından yararlanmaktadır. Yüksek hız kapasiteli ağlar, otantik kültürel kaynaklara ulaşım olanakları sağlamak ve öğrencileri öğrenilen dili anadil olarak konuşan insanlarla bir araya getirmektedir. Bir eğitim planına entegre edildiği durumlarda bu yeni teknolojiler, öğrenme olanaklarını daha önce hiç bir şekilde mümkün olmayan bir derecede artırır. BDDÖ araştırmacıları bu yeni öğrenim seçeneklerini etkili öğrenim süreciyle nasıl bütünleştirebileceklerini araştırmaya devam etmektedir. Araştırmacılar bu yeni öğrenim yaklaşımlarının dil öğrenim süreci konusunda bize ne tür bilgiler sağlayacağını da araştırmaktadır.

BDDÖ’de AKADEMİK STANDARTLAR

BDDÖ’de bilimsel etkinlikler, öğrenim ortamlarının geliştirilmesini, ve itbilimsel yenilikleri, dil öğrenimi, öğretimi ve ikinci dil edinimi konusundaki araştırmaları içerir. BDDÖ araştırmacıları, yeni bilgi edinme, üretme ya da eski kuramları gözden geçirme ve öğrenme gibi konularda çeşitli araçlar geliştirmek amacıyla, sistemli araştırmalarla uğraşırken, söz konusu alanlardan birine ya da birkaçına ağırlık verebilir. Proje veya kurumun gereksinimine ve amaçlarına bağlı olarak eğitim bilim, bütçe ya da öğrenici gereksinimleri, yeni teknoloji temelli gereçlerin geliştirilmesinde ve öğretimi yaklaşımlarının araştırılmasında belirleyici olur. BDDÖ’nün geliştireceği bu çözümler yeni pratik uygulamalara ve ek araştırmalara yol açar. Bu süreçteki başarıya da başarısızlık BDDÖ’nün daha iyi anlaşılmasını sağlar ve ikinci dil edinimi konusunda yeni kuramlar ortaya çıkarır. Akademik standartlar, değerlendirme, tanıma ve ödüller konusunda ölçüt oluştururken, BDDÖ çalışanları disiplinlerarası bir bağlamda ele alınmalı ve geliştirme, ve itbilimsel yenilik ve araştırma açısından değerlendirilmelidir.

Geliştirme

Geliştirme alanında çalışan BDDÖ araştırmacıları bir dizi karmaşık işlemlerle uğraşır. BDDÖ araştırmacıları, dil öğrencilerinin yeni, etkileşimli dil öğrenim gereçleri üretebilmeleri için, yazarlık gereçleri ve uygulamaları geliştirirler. Araştırma yaparak ve konu ile ilgili belgeleri toplayıp yazılı, sözlü ve görsel medya içeren yeni kültürel kaynaklar üreterek zengin içerikli multimedya malzemeler geliştirirler. Ayrıca tasarım ve eğitim alanlarından karmaşık beceri

ve uzmanlı ın birle imini gerektiren, etkile imli ö renme ortamlarını tasarlar ve programlarlar. Ço u zaman yeni projelerin eski ara tırmalara dayandırılması ya da materyallerin ö rencilerle test edilip elde edilen verilerin projeye yansıtılması gerekmektedir.

E itbilimsel yenilikler

BDDÖ alanındaki e itbilimsel çalı malar, aslında teknolojiye dayalı gereç ya da ö renme ortamlarının belli bir kurs ya da ö renim programına aktarılması ve uyarlanması demektir. Eldeki yazılımlar ender olarak hiçbir de i iklik yapılmaksızın oldu u gibi kullanılabilir durumdadır. Genellikle mevcut programların, teknolojinin ö renim olanaklarını ve dilsel geli imi en üst düzeye çıkaracak biçimde ders programıyla bütünle tirilebilmesi için önemli ölçüde yeniden düzenlenmesi ve geni letilmesi gerekmektedir. Bu nedenle e itbilimsel yenilikler ö reticilerin yalnızca e itbilimde yeterli olmasını de il, güncel teknoloji uygulamaları ve araçları konusunda da bilgili olmalarını gerektirir. Teknolojiyi etkili ö renme ortamıyla bütünle tirmenin bir ba ka yolu da, ö rencinin yaratıcılı ını etkili dil ö renme etkinliklerine yönlendirecek ö retim malzemeleri geli tirmek ve söz konusu araçları ö rencinin kullanımına sunmaktır. Becerikli bir ö reticinin kılavuzlu unda ö renciler kültürel içerikli web siteleri olu turarak, amatör sayısal video projeleri geli tirebilirler. Ö renciler, bu e kilde olu turulan, internet temelli, çok kullanıcı etkile imli ortamlar aracılı ıyla, öteki kent ve ölkelerdeki ö rencilerle ileti im kurarak çok yararlı dil prati i kazanabilirler. Ara tırmacılar, i te bu e itbilimsel açıdan yenilikçi ortamlarda, teknoloji temelli ö renmenin dil edinimi sürecini nasıl etkiledi ini incelerler.

Ara tırma

BDDÖ ara tırmaları, ilgili alanlardaki kuramlardan yararlanarak, kendi kuramsal ve yöntemsel paradigmalarını olu turarak, sürekli yeni alanlara do ru geni lemektedir. BDDÖ alanındaki terminoloji standartla tırılması , referans noktaları saptanması ve ara tırmalar, sayısı oldukça büyük olan bir takım BDDÖ alt dallarına göre düzenlenmiştir. BDDÖ ara tırmaları, yeni ö renme ortamlarının, ö rencilerin kullanıcı-program etkile im arabirimine ve çe itli sunum tarzlarına tepkilerinin betimlenmesi ve ö rencilerin bir ö renme ortamı içerisinde ö renim davranışı biçimlerinin belirlenmesi gibi niteliksel alanlara yönelik olabilir. Ayrıca ses ve sözdizimi ö elerinin ediniminin sınanmasına, psiko- ve sosyolinguistik de i kenlerle bu de i kenlerin teknolojiyle ö renim üzerindeki etkilerinin sistematik biçimde incelenmesi ve

de i ik ö retim stratejilerinin etkilili inin sayısal analizi gibi nicel çalı malara da yönelik olabilir. Teknolojiye dayalı dil ö renim gereçleri, dil ediniminin de i ik yönlerini ara tırma konusunda daha uygun bir ortam sa layabilir. Sözgel i bir BDDÖ ara tırması ikinci dil edinim kuramınca ortaya atılan bir varsayımı do rulayabilir ya da yanlı layabilir. Günümüzde uygulamaya dayalı birçok ikinci dil edinim ara tırması, ö rencilerin çe itli BDDÖ gereçlerini kullanımına ili kin verilerin toplanıp incelenmesinden büyük ölçüde kazanımlar elde edebilir. Ö rencilerin bu gereçlerle nasıl ö rendikleri konusunda yapılacak ara tırmalar, ikinci dil edinimi konusundaki bilgilerimize, BDDÖ kuramının geli imine, bir ba ka deyi le, teknoloji kullanımının dil ö renim sürecini nasıl etkiledi inin anla ılmasına katkıda bulunabilir.

SONUÇ

BDDÖ, birçok alandaki deneysel ve kuramsal çalı malardan yararlanır ve somut ara tırma sonuçları, yeni bakı açıları ve dil ö renimi ile insan-teknoloji etkile iminin niteli inin daha derinlemesine anla ılmasını sa lar. BDDÖ araçlar, ö renme gereçleri ve dil ö renim programları geli tirmede do rudan ve somut de eri olan e itbilimsel yakla ımlar da üretir. BDDÖ sistemlerinin kullanımını yaygınla tırmak hemen hemen her e itim kurumunun birincil hedefidir. Ne var ki çok az kurum bu sistemlerin de erlendirilmesine yönelik ba vuru kaynakları geli tirmi ya da katkılarıyla alandaki anlayı ımızı geli tirecek ara tırmacıları gerekti i gibi de erlendirmek ve ödüllendirmek için bir kılavuz hazırlamı tır. BDDÖ alanındaki e itbilimsel yeniliklerin, geli melerin ve ara tırmaların de erlendirilmesi öteki alanlardaki gibi nesnel de erlendirme sistemlerine dayandırılabilir. Bu tür bir de erlendirme, henüz yaygın olmamakla birlikte, BDDÖ' nün tüm yönlerinin dil bölümleri ve akademik kurumlar tarafından anla ılmasını gerektirir. Etkili de erlendirme sistemleri bu alandaki ulusal ve uluslararası uzmanların güncel, örgütlü ve kanıtlanabilir bilgisine dayanmalıdır.

TUTANAK

**Yukarıda sunulan tezde a ırma yahut toplu intihal yapmadı ımı,
Yazdıklarımın tümünden ahsımın sorumlu oldu unu beyan ve taahhüt
ederim.25.01.2008**

Fuat BA KAN

Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

E itim Bilimleri E itimi/E itim Programları ve Ö retim Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Ö rencisi